

22 04 2014

Prijedlog

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2013. GODINU

Zagreb, travanj 2014.

SADRŽAJ

SAŽETAK	4
UVOD	10
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA	12
1.1. STRATEŠKI KONTEKST	12
1.2. OBRAMBENA POLITIKA	14
1.2.1. Obrambene reforme	14
1.2.2. Međuresorna suradnja	15
1.3. OBRAMBENO PLANIRANJE	16
1.4. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA	18
1.4.1. Aktivnosti u okviru NATO-a	19
1.4.2. Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije	23
1.4.3. Multilateralna obrambena suradnja	24
1.4.4. Bilateralna i regionalna obrambena suradnja	25
1.5. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA	31
1.5.1. Postojeća struktura osoblja	31
1.5.2. Prijam osoblja	32
1.5.3. Profesionalni razvoj	33
1.5.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje	35
1.5.5. Pričuvni sastav	36
1.5.6. Stambeno zbrinjavanje	36
1.5.7. Zdravstvena zaštita	36
1.5.8. Zdravstveni pregledi i ocjene zdravstvene sposobnosti	37
1.5.9. Ravnopravnost spolova	38
1.5.10. Dušobrižništvo	39
1.5.11. Tranzicija i izdvajanje osoblja	40
1.6. UPRAVLJANJE MATERIJALNIM RESURSIMA	42
1.6.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske	42
1.6.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice	44
1.6.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane	44
1.6.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova	45
1.6.5. Opskrbna materijalna sredstva	47
1.6.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi	47
1.6.7. Vojne lokacije i građevine	48
1.7. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RESURSIMA	52
2. ORUŽANE SNAGE	57
2.1. IZVRŠENJE MISIJA I ZADAĆA	57
2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika	57
2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti	58
2.1.3. Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama u zemlji	62
2.2. PREGLED STANJA SPOSOBNOSTI	74
2.3. OBUKA I VJEŽBE	76
2.4. LOGISTIČKI SUSTAV	79
3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE	87
3.1. OBRAMBENE PRIPREME	87
3.2. INSPEKCIJSKI POSLOVI	89

3.3.	OBAVJEŠTAJNI, PROTUOBAVJEŠTAJNI I SIGURNOSNI POSLOVI	90
4.	UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA.....	92
4.1.	PRAVNA UREĐENOST	92
4.2.	IMOVINSKO-PRAVNI POSLOVI I UPRAVNI POSTUPCI	92
4.3.	JAVNA NABAVA	93
4.4.	OSTALA PODRUČJA RADA	98
4.4.1.	Financijsko upravljanje i kontrole	98
4.4.2.	Unutarnja revizija	99
4.4.3.	Odnosi s javnošću.....	100
5.	PRIKAZ KLJUČNIH PLANIRANIH PROJEKATA I PRIORITETA U 2014. GODINI.....	102
	ZAKLJUČAK.....	104
	PRILOZI.....	
	Operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije u 2013. godini ..	106
	Pregled provedenih inspekcija.....	107
	Postupanje Vojne policije.....	111
	Vojnostegovni sud.....	112
	Izvanredni događaji.....	113
	Vojna izobrazba	117
	Vježbe Oružanih snaga.....	119

SAŽETAK

Tijekom 2013. godine prioriteti obrambene politike bili su nastavak i intenziviranje obrambenih reformi i izgradnja obrambenih sposobnosti, vjerodostojno funkcioniranje u okvirima NATO-a, nastavak uključivanja u procese i aktivnosti Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, posebno u kontekstu punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji te pružanje doprinosa izgradnji stabilnog i sigurnog međunarodnog okružja kroz operacije potpore miru.

Učinjeni su značajni pomaci na području redefiniranja strateškog i zakonskog okvira funkcioniranja obrambenog resora. Doneseni su Strateški pregled obrane i Zakon o obrani kojima su uspostavljene konceptualne osnove razvoja i djelovanja obrane u sklopu NATO sustava kolektivne obrane te u kontekstu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije. Novim Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske uspostavljeni su novi okviri i relacije funkcioniranja Oružanih snaga Republike Hrvatske kao profesionalne vojne organizacije interoperabilne s oružanim snagama drugih članica NATO saveza.

Nastavljeno je sudjelovanje u NATO sustavu obrambenog planiranja te daljnje prilagođavanje obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske s rješenjima i promjenama u NATO sustavu obrambenog planiranja.

Tijekom 2013. godine započela je izrada Nacrta prijedloga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2014. – 2023. godine, kojim se definiraju okviri i smjerovi razvoja sposobnosti u idućem desetogodišnjem razdoblju, u što su integrirani NATO Ciljevi sposobnosti koje je Republika Hrvatska preuzela u okviru NATO-ovog sustava obrambenog planiranja u lipnju 2013. godine.

U području međunarodne obrambene suradnje u 2013. godini područja aktivnosti bila su usmjerena na razvoj potrebnih obrambenih odnosno sposobnosti odgovora na krize, ponajprije kroz implementaciju NATO Ciljeva sposobnosti, sigurnost i učinkovitost pripadnika/ca i postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske u operacijama potpore miru, postizanje visokog stupnja interoperabilnosti i aktivno djelovanje u okviru NATO-a i Europske unije, jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi te jačanje odnosa s glavnim strateškim saveznicima i partnerima.

Nakon ulaska u Europsku uniju, Republika Hrvatska je intenzivirala sudjelovanje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije. Republika Hrvatska je postala i članica Europske obrambene agencije (EDA) i Satelitskog središta Europske unije (EUSC).

Sudjelovanje Republike Hrvatske u projektima i aktivnostima u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije kompatibilno je s djelovanjem u okviru NATO-a te se u skladu s tim razvija jedinstveni set snaga.

Težište bilateralne obrambene suradnje bilo je na strateški značajnim partnerima odnosno na državama koje su važne s vanjskopolitičkog i sigurnosnog aspekta što je doprinijelo jačanju međunarodnog i regionalnog položaja Republike Hrvatske. U kontekstu regionalne obrambene suradnje poseban naglasak stavljen je na suradnju s državama srednje Europe te s državama jugoistočne Europe – aspiranticama za članstvo u NATO-u i Europskoj uniji te potporu njihovoj prilagodbi za pridruživanje euroatlantskim integracijama.

U području ljudskih resursa implementirani su novi mehanizmi odabira za napredovanje kojima je povećana transparentnost, pružanje jednakih mogućnosti, poštivanje rodne ravnopravnosti te primjena jasnih kriterija, mjerljivih postignuća i sposobnosti. Uspostavljena je nova kategorija djelatnih vojnih osoba – vojni specijalisti.

U suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta pripremljena je uspostava preddiplomskih četverogodišnjih studija Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja. Uspostava ovih studijskih programa temelj je za uspostavu preddiplomskih studija za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane i Hrvatske ratne mornarice, a u idućim fazama i studijskih programa diplomske i poslijediplomske razine.

Opremanje i modernizacija se 2013. godine provodila u uvjetima ograničenih financijskih sredstava i rebalansa proračuna. Iako je nastavljen trend nedovoljnog ulaganja, provedba programa opremanja i modernizacije nastavljena je prema redefiniranim prioritetima za sve grane Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz trajnu intenciju za što većim stimuliranjem uključenja domaćih proizvođača poštujući uvjete jednakog tržišnog natjecanja i poticanjem rasta hrvatskoga gospodarstva.

Radi povećanja sposobnosti za provedbu zadaća, Hrvatska kopnena vojska je 2013. godine opremljena određenim količinama naoružanja i vojne opreme. Tijekom 2013. godine aktivnosti su uglavnom bile usmjerene na realizaciju višegodišnjeg ugovora s konzorcijem tvrtki PATRIA iz Finske i Đuro Đaković – Specijalna vozila d.d. Slavonski Brod za nabavu 126 baznih oklopnih vozila modela Patria AMV 8x8, kao i na opremanje baznih vozila podsustavima naoružanja i specijalne opreme. U travnju 2013. godine konzorcij je isporučio i posljednje od ukupno ugovorenih 126 baznih vozila.

Ministarstvo obrane je u sklopu programa pomoći EDA (Excess Defense Articles) dobilo ponudu za donacijom 212 rabljenih motornih vozila oklopnih borbenih vozila. Isporuka 212 borbenih oklopnih vozila planirana je u tijeku 2014. godine. Donirana borbeni oklopna vozila MRAP (Mine Resistant Ambush Protected), MaxxPro Plus, MRAP Ambulance RG 33L HAGA i M-ATV u potpori su dostizanja šest Ciljeva sposobnosti te će se kao takva uporabiti u motoriziranim, topničkim, inženjerijskim i specijalnim postrojbama Oružanih snaga Republike Hrvatske radi angažiranja u operacijama.

Ministarstvo obrane je 14. kolovoza 2013. sklopilo sporazum sa Saveznim ministarstvom obrane Savezne Republike Njemačke o kupovini rabljenih nebojnih motornih vozila i kontejnera raspoloživih s viškova njemačkih Oružanih snaga. Sporazum omogućuje kupovinu do 580 kontejnera i različitih tipova vozila (Wolf-off-road, MAN-trucks, fuel cisterns, fuel trucks). Opremanje vozilima je u potpori dvaju Ciljeva sposobnosti, kao i rješavanje nedostatka nebojnih motornih vozila kojeg Oružane snage Republike Hrvatske imaju niz godina.

Za Obalnu stražu Republike Hrvatske u 2013. godini započeo je postupak nabave pet obalnih ophodnih brodova, izvršena je nabava automatskih sustava za identifikaciju brodova te opremanje borbenih i inženjerskih ronilaca ronilačkom opremom i sredstvima.

Aktivnosti opremanja Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane bile su usmjerene na kapitalni remont i nadogradnju borbenih aviona MiG-21, kapitalni remont helikoptera Mi-8 MTV, modernizaciju radarskog sustava FPS-117 te nabavu letaka i padobranske opreme.

Dio sustava poslovnih procesa i vojnih informacijskih sustava je unaprijeđen i moderniziran. Sustavnim radom podignuta je razina sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te su napravljeni značajni pomaci u sustavima i procedurama obrane informatičkog prostora (*cyber defence*).

U 2013. godini proveden je popis vojnih nekretnina, stanova, garaža i poslovnih prostora u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane.

Tijekom 2013. godine Oružane snage Republike Hrvatske sudjelovale su u dvije NATO operacije, ISAF u Afganistanu i KFOR na Kosovu, EU vođenoj operaciji NAVFOR Somalija ATALANTA te šest operacija potpore miru Ujedinjenih naroda s ukupno 931 pripadnikom/com. Angažiranjem u operacijama potpore miru Oružane snage Republike Hrvatske razvijaju sposobnosti djelovanja u međunarodnom okružju i podižu razinu interoperabilnosti.

U okviru priprema za novu post-2014 NATO-vođenu misiju u Afganistanu, u 2013. godini pristupilo se postupnom izvlačenju te reorganizaciji snaga u području operacije, a u skladu s namjerom pozicioniranja Oružanih snaga Republike Hrvatske u sjevernom dijelu Afganistana, koje se provodi u koordinaciji sa Saveznom Republikom Njemačkom kao vodećom državom u Regionalnom zapovjedništvu – Sjever.

Nastavljeno je sudjelovanje u NATO operaciji KFOR na Kosovu u 2013. godini u kontekstu doprinosa savezničkim naporima pri uspostavljanju održive sigurnosti i stabilnosti u jugoistočnoj Europi. U području operacije bila su dva helikoptera Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane s letaćkim i zemaljskim osobljem, nacionalnim elementom potpore te stožernim časnicima u Zapovjedništvu operacije.

Oružane snage Republike Hrvatske pružale su potporu civilnim institucijama angažiranjem u brojnim aktivnostima: gašenju velikih požara otvorenog prostora, hitnom medicinskom prevoženju oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom, traganju i spašavanju na kopnu, otocima i moru, izvođenju inženjerijskih infrastrukturnih radova, osiguranju opskrbe pitkom vodom stanovništva na područjima zahvaćenim sušom, uklanjanju posljedica vremenskih nepogoda itd.

Oružane snage Republike Hrvatske su 2013. godine temeljile razvoj sposobnosti ponajprije na obvezama koje proizlaze iz koncepta kolektivne obrane odnosno članstva Republike Hrvatske u NATO-u i Europskoj uniji. U skladu s tim težište razvoja sposobnosti bilo je na prihvaćanju i implementaciji Ciljeva sposobnosti, koje Republika Hrvatska kao članica NATO-a treba dostići odnosno održavati. Velik broj tih Ciljeva bitno će utjecati na transformaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske zahtjevima za opremanjem, kao i razvojem ostalih elemenata sposobnosti.

U 2013. godini sposobnosti su Oružanih snaga Republike Hrvatske potrebne za izvršavanje nacionalnih zadaća održavane i razvijane kroz remont i održavanje borbenih aviona, helikoptera, brodova Obalne straže Republike Hrvatske i zrakoplovnih sredstava namijenjenih protupožarnim aktivnostima. Brojne aktivnosti obuke i školovanja osoblja također su bile u potpori razvoju i održavanju potrebnih sposobnosti.

Sve glavne ustrojstvene jedinice Oružanih snaga Republike Hrvatske pridonose osiguravanju snaga i sposobnosti za NATO-vođene operacije, no Hrvatska kopnena vojska je grana čije snage i sposobnosti predstavljaju okosnicu.

U svrhu razvoja sposobnosti Hrvatske ratne mornarice, nastavljeno je s nizom aktivnosti za uvezivanje državnih tijela, čije je područje djelovanja usko vezano sa značajkama mora, obale i podmorja. Ispitivanjem novoga informacijskog sustava SEVID, napravljen je važan korak u unaprjeđivanju sposobnosti stvaranja jedinstvene pomorske slike na Jadranu od podataka dobivenih od više različitih senzora te su u tijeku pripremne radnje za uvezivanje cijelog sustava u jedinstvenu NATO mrežu po konceptu koji će biti interoperabilan i spreman za razmjenu informacija.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana je razvojem sposobnosti nadzora zračnog prostora te integracijom u NATINAMDS, čija se implementacija odvija u skladu sa zadanim planovima, značajno pridonosilo ukupnom stanju sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Zapovjedništvo za potporu, kao nositelj implementacije logističkih podelemenata Ciljeva sposobnosti, značajno pridonosi sposobnostima strateškog prijevoza, zdravstvene potpore snagama, pripremu hrvatskih komponenti dviju međunarodnih

integriranih logističkih postrojbi, kao i potpori razvoju ukupnih sposobnosti ostalih ustrojstvenih jedinica.

Oružane snage Republike Hrvatske sudjelovale su u 20 međunarodnih i osam nacionalnih vježbi.

Uredba o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti i cjelokupna regulativa iz područja javne nabave pridonijeli su znatnom smanjenju vojnih nabava označenih stupnjem tajnosti u 2012. i 2013. godini, sve radi povećanja transparentnosti i upoznavanja javnosti s nabavama u obrambenom resoru.

Godinu 2013. prije svega je obilježio sveobuhvatni proces konceptualnog uobličavanja i pravnog uređivanja, kao preduvjet nastavka obrambenih reformi.

Osim novoga modernijeg pravnog okvira koji konzistentno uređuje postupke i procedure u obrambenom resoru te ih usklađuje s novom geopolitičkom realnošću i međunarodno-pravnim položajem Republike Hrvatske, kao članice NATO-a i Europske unije, postignuća u pojedinim područjima rada potvrđuju nastavak pozitivnih trendova.

No 2013. godinu su obilježile i financijske restrikcije, provedene su dvije izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske kojima je Financijski plan Ministarstva obrane smanjen.

Unaprjeđenjem upravljačkih procesa, racionalizacijom poslovanja, i općenito, jačanjem profesionalnih standarda kod pripadnika/ca obrambene organizacije, 2013. godina je bila godina značajnih reformi i odluka, čime su ispunjene najave iz prošlogodišnjega Izvješća.

UVOD

Ministarstvo obrane u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom 5. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/2013) izrađuje Godišnje izvješće o obrani, koje Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru (članak 8. stavak 1. točka 2. Zakona o obrani).

Člankom 4. stavkom 2. Zakona o obrani definirano je kako Godišnje izvješće o obrani predstavlja prikaz aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Oružane snage) u prethodnoj godini, stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja ključnih razvojnih projekata i prioriteta.

Izvješće daje uvid zastupnicama i zastupnicima u Hrvatskom saboru i široj javnosti u aktivnosti i djelovanje Ministarstva obrane i Oružanih snaga u prethodnoj godini; posebno na sposobnosti koje su se razvijale, raspolaganje povjerenim sredstvima, a u širem kontekstu, govori o načinu na koji obrambeni resor ispunjava svoju društvenu ulogu. Ovo Izvješće nije, dakle, samo bilježenje provedenih aktivnosti ili zbir brojčanih, statističkih podataka, već analitički argumentirano i otvoreno progovara i o poteškoćama i izazovima u provedbi zadaća te ključnim smjerovima razvoja u idućem razdoblju.

Važno je reći kako Godišnje izvješće o obrani predstavlja i nezaobilazan alat s pomoću kojega Hrvatski sabor provodi funkciju demokratskog nadzora nad Oružanim snagama.

Pri izradi Izvješća uzeta su u obzir razmatranja, mišljenja, primjedbe i prijedlozi zastupnica i zastupnika u Hrvatskom saboru iznesena u raspravi o Godišnjem izvješću o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama za 2012. godinu, s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2012. godinu na 9. sjednici Hrvatskoga sabora, kao i u raspravama na odborima Hrvatskoga sabora na kojima je bilo riječi o Oružanim snagama, integraciji u NATO i Europsku uniju te sudjelovanju u operacijama.

Godišnje izvješće o obrani prvi se put izrađuje na temelju Zakona o obrani usvojenoga 2013. godine te su, stoga, njegov naziv i struktura drugačiji nego prethodnih godina. Izvješće se sastoji od pet poglavlja u kojima se daje sveobuhvatan prikaz provedenih aktivnosti, stanja sposobnosti nastalih provedbom tih aktivnosti, prikaz resursa, njihove strukture i načina na koji se njima upravlja te se posebno osvrće na ključne projekte i prioritete.

U prvom poglavlju dan je cjelovit prikaz stanja i aktivnosti provedenih u području obrambene politike i upravljanja resursima u 2013. godini. Polazeći od strateškog konteksta i okvira uspostavljenih obrambenom politikom i planiranjem, izloženi su prioriteti i aktivnosti međunarodne obrambene suradnje, zatim stanje u područjima upravljanja ljudskim, materijalnim te financijskim resursima.

Drugo poglavlje govori o aktivnostima i rezultatima rada Oružanih snaga. Sadržava pregled izvršenja misija i zadaća, stanja sposobnosti i ključnih čimbenika koji su utjecali na postignuća u 2013. godini, kao i prikaz provedbe obuke i vježbi te pregled i analizu logističke potpore.

Posebni poslovi u području obrane opisani su u trećem poglavlju, koje osim obrambenih priprema i civilnog i civilno-kriznog planiranja obuhvaća provedbu inspektijskog nadzora te pregled stanja u području obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova.

U četvrtom poglavlju, koje se odnosi na stanje upravno-pravnih i administrativnih poslova, prikazani su poslovi vezani uz pravnu uređenost, imovinsko-pravne poslove i upravne postupke, područje javne nabave, financijsko upravljanje i kontrole, unutarnju reviziju i odnose s javnošću.

Prikaz ključnih planiranih projekata i prioriteta u 2014. godini, opisan je u petom poglavlju.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. STRATEŠKI KONTEKST

Tijekom 2013. godine globalno sigurnosno okružje zadržalo je obilježja strategijske nestabilnosti, kako u odnosima među državama, tako osobito među različitim političkim akterima unutar pojedinih država. Nastavljaju se trendovi razvoja pojava koje, u najširem smislu, utječu na sigurnost država i naroda, kao što su sveopća globalizacija, promjena distribucije moći, klimatske promjene, oskudica resursa, porast populacije te jačanje međusobnog nadmetanja najmoćnijih država.

Međunarodna sigurnost i dalje je suočena s izazovima jačanja utjecaja ekstremističkih ideologija, širenja oružja za masovno uništenje, stjecanje sposobnosti dalekometnih raketnih napada, nestabilnih i propadajućih država, neupravljanih područja te globalnih i regionalnih mreža organiziranog kriminala. Ne smanjuje se intenzitet odnosno vjerojatnost događanja različitih oblika netradicionalnih prijetnji poput međunarodnog terorizma, krijumčarenja ljudi i materijalnih dobara, ilegalnih migracija, unutarnjih društvenih sukobljavanja s obilježjima pobuna i sveopćeg nereda i kibernetičkih napada. U takvim okolnostima pred Oružane snage postavljaju se zahtjevi za izgradnjom sposobnosti za angažiranje u vrlo širokom spektru različitih situacija što mijenja dosadašnja razumijevanja tradicionalnih i netradicionalnih vojnih uloga.

Zahvaljujući usklađenim naporima međunarodnih i regionalnih organizacija spriječeno je eskaliranje postojećih kriza i sukoba u ratove većih razmjera, no, ne i pojava značajnog broja novih žarišta oružanog sukobljavanja. Vjerojatnost konvencionalne vojne prijetnje NATO-u i njegovim članicama i dalje je vrlo niska, a održavanje takvog povoljnog stanja sigurnosti zahtijeva usklađene napore na području izgradnje modernih vojnih sposobnosti te vođenje intenzivne proaktivne politike oblikovanja sigurnosnog okružja.

Najveći izazov s kojim se trenutačno suočava većina članica NATO-a je potreba održavanja i daljnje izgradnje ključnih obrambenih sposobnosti u uvjetima značajnog smanjenja resursa odnosno pod pritiskom oskudice i gospodarske krize.

Sigurnosnu situaciju u neposrednom okružju Republike Hrvatske i dalje opterećuju problemi proizašli iz tranzicijskih procesa i oružanih sukoba iz devedesetih godina prošlog stoljeća. U pojedinim državama konstantno se održava stanje nedovoljne učinkovitosti državnih institucija, unutarnje političke nestabilnosti i opće gospodarske nerazvijenosti. Republika Hrvatska nije izložena prijetnji izravne oružane agresije, ali može posredno biti zahvaćena posljedicama unutarnje nestabilnosti u državama regije.

Uz izvore nestabilnosti i sukobljavanja kod svih relevantnih političkih čimbenika u državama regije istodobno prevladava opredjeljenje za rješavanje otvorenih međudržavnih pitanja bez uporabe nasilja te za približavanje euroatlantskim i europskim integracijama kao čimbeniku političke stabilizacije i ekonomskog napretka. Bez obzira na to, održavanje regionalne stabilnosti odnosno izbjegavanje ponavljanja sukoba većih razmjera i dalje u velikoj mjeri ovise o stabilizacijskim nastojanjima međunarodne zajednice, uključujući nastavak provedbe operacija potpore miru na pojedinim područjima.

1.2. OBRAMBENA POLITIKA

Obrambena politika Republike Hrvatske razvijana je i implementirana kao sastavnica vanjske i sigurnosne politike na temelju Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011. – 2015. godine te u skladu sa smjernicama, odlukama i zaključcima Hrvatskoga sabora, Predsjednika Republike Hrvatske i Vlade Republike Hrvatske.

Tijekom 2013. godine prioriteti obrambene politike bili su nastavak obrambenih reformi i izgradnja obrambenih sposobnosti, vjerodostojno funkcioniranje u okvirima NATO-a, nastavak uključivanja u procese i aktivnosti Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te pružanje doprinosa izgradnji stabilnog i sigurnog međunarodnog okružja kroz međunarodne operacije potpore miru.

1.2.1. Obrambene reforme

Tijekom 2013. godine učinjeni su važni pomaci na planu redefiniranja strateškog i zakonskog okvira funkcioniranja obrambenog resora. Doneseni su Strateški pregled obrane i Zakon o obrani putem kojih su uspostavljene konceptualne osnove razvoja i djelovanja obrane u sklopu NATO sustava kolektivne obrane te u kontekstu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije. Novim Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske uspostavljeni su novi okviri i relacije funkcioniranja Oružanih snaga kao profesionalne vojne organizacije interoperabilne s oružanim snagama drugih članica NATO-a. U punom zamahu je proces izrade podzakonske regulative koja proizlazi iz Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Nastavljeno je sudjelovanje u NATO sustavu obrambenog planiranja te daljnje prilagođavanje obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama s rješenjima i promjenama u NATO sustavu obrambenog planiranja.

Predstoji rasprava o stečenim iskustvima dosadašnjeg te oblikovanje novoga, racionaliziranog modela, kompatibilnog s NATO rješenjima i općom praksom planiranja u javnom sektoru u Republici Hrvatskoj.

Izrađen je Nacrt prijedloga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2014. – 2023. godine kojim se definiraju okviri i smjerovi razvoja sposobnosti u idućem desetogodišnjem razdoblju.

Paralelno s reformama u Oružanim snagama razmatrane su mogućnosti racionalizacije ustroja i upravljačkih procesa u Ministarstvu obrane. Tijekom 2014. godine započet će se s analitičkim procesom s ciljem izrade preporuka za prilagodbu organizacijske strukture Ministarstva obrane, koja će podignuti razinu odgovornosti i učinkovitosti upravljanja obrambenim resursima te pratiti i podupirati promjene u veličini i ustroju Oružanih snaga.

1.2.2. Međuresorna suradnja

Značajan dio aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva obrane multidisciplinarnoga je karaktera i provodi se kroz suradnju i u koordinaciji s drugim tijelima državne uprave. Tijekom 2013. godine ostvarena je suradnja s ostalim resorima državne uprave u vezi s implementacijom NATO mjera odgovora na krize. Suradnja s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova bila je usmjerena na sudjelovanja u operacijama potpore miru, nastupanja pred međunarodnim institucijama i inicijativama te planiranjem i provedbom obrambene suradnje. S Ministarstvom unutarnjih poslova ostvarena je suradnja i koordinacija po pitanjima pripreme i sudjelovanja u operacijama potpore miru, implementacije NATO ciljeva sposobnosti te planiranja i provedbe vježbi. Najintenzivnija suradnja i koordinacija ostvarena je s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje na području priprema za zaštitu i spašavanje te u aktivnostima pomoći civilnim institucijama i stanovništvu, posebno u aktivnostima gašenja požara na otvorenom.

Kao i prethodnih godina, pojedine ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružanih snaga ostvarivale su redovitu suradnju s nadležnim tijelima na području pružanja zdravstvenih usluga, prometa naoružanja i vojne opreme, nabave i opremanja, a posebno kontrole i zaštite zračnog i pomorskog prometa.

1.3. OBRAMBENO PLANIRANJE

U upravljanju obranom obrambeno planiranje u širem smislu imalo je istaknutu ulogu, a prvi je put uvedeno i nekoliko inovativnih elemenata, čime je ovo područje unaprijeđeno ne samo u sadržajnom već i metodološkom pogledu.

Zakonom o obrani definirani su temeljni dokumenti u području obrane te su određene nadležnosti u izradi i donošenju dokumenata obrambenog planiranja. Ujedno su dana polazišta za razvoj nove regulacije obrambenog planiranja.

Ključne aktivnosti obrambenog planiranja u 2013. godini razvrstane su u tri područja:

- a) rad na temeljnim dokumentima obrane
- b) sudjelovanje u NATO procesu obrambenog planiranja
- c) planski procesi na temelju nadležnosti drugih tijela državne uprave.

a) Vlada Republike Hrvatske je 25. srpnja 2013. donijela Strateški pregled obrane, kao temeljni dokument u području obrane, koji predstavlja završno izvješće o provedenom procesu preispitivanja usklađenosti strategijskih koncepata te dostignutih i planiranih obrambenih sposobnosti s obrambenim potrebama koje proizlaze iz realnosti strategijskog i sigurnosnog okruženja.

Završetkom strateškog pregleda obrane stvoreni su preduvjeti za intenzivniji rad na Nacrtu prijedloga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2014. – 2023. godine. Izrada ovoga dokumenta složena je i otežana zbog potrebe kontinuiranih prilagodbi smjernicama proračunskih ograničenja i novim financijskim projekcijama. Potkraj 2013. godine započet je rad na izradi Nacrta prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske.

b) Tijekom 2013. godine predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su u nizu aktivnosti u okviru NATO procesa obrambenog planiranja. Na sastanku ministara obrane NATO-a, u lipnju 2013. godine, odobreni su nacionalni paketi NATO Ciljeva sposobnosti (*Capability Targets 2013*), čime je Republika Hrvatska preuzela obvezu implementacije dodijeljenih Ciljeva.

Po preuzimanju NATO Ciljeva sposobnosti izvršena je analiza te uspostavljen proces njihove implementacije i praćenja realizacije. Time je nastavljen razvoj metodologije planiranja obrambenih sposobnosti u okviru započete harmonizacije nacionalnog i NATO procesa obrambenog planiranja.

Istodobno su se odvijale aktivnosti u procesu izvješćivanja na Upitnik o obrambenim sposobnostima (*Defence Planning Capabilities Survey, DPCS*) kojim će biti ocijenjen hrvatski doprinos razvoju i održavanju savezničkih sposobnosti.

c) U svibnju 2013. godine izrađen je Strateški plan Ministarstva obrane za razdoblje 2014. – 2016. godine, koji je bio ulazni element u procesu izrade Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu i projekcija za 2015. i 2016. godinu u dijelu koji se odnosi na Ministarstvo obrane.

Na temelju Upute za izradu i donošenje godišnjeg plana rada koju je donijelo Ministarstvo uprave, u prosincu 2013. godine izrađen je Godišnji plan rada Ministarstva obrane po ustrojstvenim jedinicama, čime je primijenjena ujednačena metodologija koja se odnosi na državna tijela. Ovim je ujedno metodološki unaprijeđeno postojeće planiranje rada.

1.4. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA

Međunarodna obrambena suradnja važan je dio vanjske, sigurnosne i obrambene politike Republike Hrvatske. Ona je snažan instrument potpore unaprjeđenju obrambenih sposobnosti, jačanju političkih odnosa s glavnim strateškim partnerima, razvoju dobrosusjedskih odnosa i stabilizaciji jugoistočne Europe, kao i sveukupnom učvršćivanju međunarodnog položaja Republike Hrvatske.

Strateški kontekst u kojem se kreira i provodi obrambena politika i međunarodna obrambena suradnja kao njezin sastavni dio, u znatnoj je mjeri određen globalnim i regionalnim sigurnosnim trendovima i događajima, ograničenjima koje nameće gospodarska kriza, potrebama sveobuhvatne i žurne modernizacije Oružanih snaga te zahtjevima koje pred obrambeni resor postavljaju sudjelovanje u operacijama i sve veći stupanj integriranosti Republike Hrvatske u NATO i Europsku uniju.

S obzirom na to da se sigurnost Republike Hrvatske temelji na razvijanju i poboljšanju vlastitih obrambenih sposobnosti, snažnom i djelotvornom Sjevernoatlantskom savezu, jačanju Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, djelotvornim mehanizmima kooperativne sigurnosti i postizanju dugoročne stabilnosti bliskoga regionalnog okruženja u području međunarodne obrambene suradnje u 2013. godini bila su određena sljedeća prioritetna područja provedbe međunarodnih aktivnosti:

- Razvoj potrebnih obrambenih odnosno sposobnosti odgovora na krize, ponajprije kroz implementaciju NATO Ciljeva sposobnosti (*Capability Targets*)
- Sigurnost i učinkovitost pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u operacijama potpore miru
- Postizanje visokog stupnja interoperabilnosti i aktivno djelovanje u okviru NATO-a i Europske unije
- Jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi, s naglaskom na suradnju sa zemljama regije
- Jačanje odnosa s glavnim strateškim saveznicima i partnerima

- Aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa te ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza
- Doprinos razvoju domaće vojne industrije.

1.4.1. Aktivnosti u okviru NATO-a

Nakon što je potkraj 2012. godine, u relativno kratkom roku od tri godine, završen proces integracije Oružanih snaga u NATO strukturu, 2013. godine cilj je bio sudjelovati u radu NATO-ovih tijela te osigurati brze i stručne odgovore na niz inicijativa, upita i zahtjeva koji se generiraju u radu Saveza.

Hrvatski predstavnici sudjelovali su u velikom broju radnih tijela NATO-a, što je pridonijelo imidžu Republike Hrvatske kao vjerodostojne i pouzdane članice NATO-a, koji se kontinuirano izgrađuje i posebice potvrđuje angažmanom u NATO vođenim operacijama.

Zbog ograničenja financijskih sredstava sudjelovanje u radu odbora bilo je racionalizirano, stoga su prioriteti bili sudjelovati u onim tijelima na kojima se raspravljalo o temama vezanim uz razvoj i dostizanje sposobnosti ili za sudjelovanje u međunarodnim operacijama.

Republika Hrvatska je 2013. godine u NATO zapovjednoj strukturi popunjavala 16 pozicija od dodijeljenih 19 (15 časnika i četiri dočasničke). Trenutačno je u postupku odabir kandidata za dvije nepopunjene pozicije, a jedna generalska pozicija u Združenom zapovjedništvu snaga u Napulju (*Allied Joint Force Command*), planirana za popunjavanje 2015. godine, rotira se naizmjenično s Republikom Slovenijom svake tri godine.

Tijekom 2013. godine učinjeni su vidljivi pomaci u uključivanju Oružanih snaga u NATO strukturu snaga (*NATO Force Structure, NFS*). U okviru pridruživanja NATO-ovom multinacionalnom korpusu sjeveroistok (*NATO Multinational Corps North East, MNC NE*) u Republici Poljskoj¹, jedan časnik Oružanih snaga upućen je u zapovjedništvo korpusa u rujnu 2013. godine. Vod vojne policije u potpunosti je pridružen multinacionalnoj bojnoj vojne policije i tako postao prva postrojba Oružanih snaga integrirana u strukturu NATO snaga. Multinacionalna bojna vojne policije

¹ Proces pridruživanja korpusu započeo je 2010. godine.

(MNMPBn) u sklopu MNC NE je u 2013. godini postigla pune operativne sposobnosti (*Full Operational Capability*) u skladu s NATO standardima.

Nacionalni sustav za nadzor i zaštitu zračnog prostora integriran je u NATO sustav nadzora i zaštite zračnog prostora (*NATINAMDS*). Kroz svakodnevnu obuku osoblja i postrojbi deklariranih za *NATINAMDS* u zemlji i inozemstvu, modernizaciju opreme, razmjenu podataka i radarske slike s drugim NATO članicama, Republika Hrvatska štiti svoj i NATO zračni prostor.

Ministarstvo obrane izvršilo je pripreme za uključivanje Oružanih snaga u strukturu Multinacionalnog združenog zapovjedništva Ulm (*MN JHQ Ulm*) u Saveznoj Republici Njemačkoj, koji je NATO prepoznao kao jedan od prioriternih projekata *Pametne obrane*. Republici Hrvatskoj je, u skladu s prethodno dogovorenim smjernicama, dodijeljena pozicija u Odjelu za planiranje CJ-5 (*Land planner*). Upućivanje jednog časnika u Ulm očekuje se tijekom 2014. godine.

U strukturi NATO snaga brzog odgovora (*NATO Response Forces, NRF*) Oružane snage su 2013. godine sudjelovale s vodom za dekontaminaciju iz sastava bojne NBKO te vodom vojne policije iz Pukovnije vojne policije. Ove snage bile su deklarirane u sastav NATO snaga trenutnog odgovora (*Immediate Response Forces, IRF*) – sastavnica NRF-a s visokom razinom spremnosti. Stanje pripravnosti za ove snage je jedna kalendarska godine, a u skladu s preuzetim obvezama Oružane snage sudjeluju u NRF snagama na razini od 1% ukupnog sastava NATO-ovih snaga trenutnog odgovora (*Immediate Response Forces, IRF*).

Tijekom 2013. godine provedene su pripremne radnje za angažiranje satnije iz bojne gardijske brigade za NRF 2014. godine, čime se ispunjava obveza Republike Hrvatske prema NATO-u.

Na marginama sastanka ministara obrane NATO-a u veljači 2013. godine Češka Republika, Sjedinjene Američke Države, Republika Hrvatska i Slovačka Republika potpisale su Pismo namjere o uspostavi vojnoga zrakoplovnog obučnog središta (*Military Aviation Training Centre, MATC*), a u rujnu 2013. godine inicijativi se pridružila i Mađarska. Do kraja 2013. godine radilo se na utvrđivanju Memoranduma o razumijevanju za koji se planira potpisivanje na sastanku ministara obrane NATO-a u lipnju 2014. godine.

Središte za obuku pilota u okviru MATC projekta trebalo bi započeti s radom do kraja 2015. godine, a punu operativnu sposobnost dostiglo bi 2017. godine.

Hrvatsko-češki projekt preduputne obuke mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga (*Air Advisory Teams Predeployment Training Course, AAT PTC*) zauzima visoko mjesto među prioritetima našega obrambenog resora te namjeravamo i nadalje razvijati ovaj model kako bi bio primjenjiv za buduće NATO operacije gdje će to biti potrebno. U prvoj fazi projekta do kraja 2013. godine uspješno je provedeno pet tečajeva. Ukupno je za mentoriranje obučeno oko 160 pilota i tehničkog osoblja, a u provedbi tečajeva je ostvarena suradnja s institucijama savezničkih država. Provođenjem ovih tečajeva steklo se vrijedno multinacionalno iskustvo koje se može iskoristiti za buduće misije i operacije, veća interoperabilnost te standardizacija procedura i postupaka. Početkom prosinca 2013. godine na sastanku Multinacionalne helikopterske inicijative (*Multinational Helicopter Initiative, MHI*) predstavljena je druga faza projekta AAT PTC čime će Republika Hrvatska i dalje ostati posvećena operaciji ISAF i budućoj operaciji NATO-a u Afganistanu (*Resolute Support*) te u skladu s time nastaviti s potporom u obuci Afganistanskih zračnih snaga.

Tehnički sporazum između Ministarstva obrane i NATO Agencije za komunikacije i informacije (*NATO Communications and Information Agency, NCIA*) u okviru inicijative Regionalnog pristupa protuzračnoj obrani (*Balkans Regional Approach to Air Defence, BRAAD*) potpisan je u siječnju 2013. godine u Bruxellesu. Republika Hrvatska vodeća je zemlja za izradu studije o nabavi motrilačkih radara za Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Republiku Makedoniju (*Radar Procurement Preacquisition Study*) te je posrednik između NATO agencije i partnerskih država obuhvaćenih studijom, čime se omogućuje rješavanje brojnih sigurnosnih i pravnih pitanja, bez potrebe da svaka država sudionica potpisuje zasebni bilateralni sporazum s NATO-om. U 2013. godini provedeno je ukupno sedam tečajeva za partnere u regiji u svrhu potpore implementaciji BRAAD inicijative kroz obuku osoblja za obnašanje temeljnih dužnosti u sustavu nadzora zračnog prostora.

Uz BRAAD inicijativu, glavni fokus hrvatskog angažmana unutar Američko-jadranske povelje je na konkretnim projektima, osobito u operaciji ISAF. U tom kontekstu uspješno je okončan hrvatski projekt obuke afganistanske vojske sudjelovanjem članica Američko-jadranske povelje, uz Republiku Sloveniju, u radu Škole vojne

policije u Kabulu. Upravljanje Školom vojne policije predano je afganistanskoj strani u travnju 2013. godine. U NATO vođenu operaciju ISAF u sklopu 22. hrvatskog kontingenta (rujan 2013. – ožujak 2014. godine) upućena su i 22 pripadnika Vojske Crne Gore, koji su u sastavu satnije Oružanih snaga za osiguranje kampa Marmal u Mazar-e-Sharifu.

U okviru priprema za novu post-2014 NATO-vođenu misiju u Afganistanu u 2013. godini Republika Hrvatska je pristupila postupnom izvlačenju te reorganiziranju snaga u području operacije, a u skladu s namjerom pozicioniranja Oružanih snaga u sjevernom dijelu Afganistana, koje se provodi u bliskoj koordinaciji sa Saveznom Republikom Njemačkom kao vodećom državom u Regionalnom zapovjedništvu – Sjever.

Nastavljeno je sudjelovanje u NATO vođenoj operaciji KFOR na Kosovu u 2013. godini, u kontekstu doprinosa savezničkim naporima pri uspostavljanju održive sigurnosti i stabilnosti u jugoistočnoj Europi. U području operacije bila su dva helikoptera Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, s letačkim i zemaljskim osobljem, nacionalnim elementom potpore te stožernim časnicima u Zapovjedništvu operacije.

Tijekom 2013. godine intenzivno se radilo na šest međunarodnih sporazuma vezanih za uključivanje Republike Hrvatske u NATO strukturu snaga. Započet je rad na NATO projektu ASBE (*Air Command & Control System Software-Based Element*), čijom implementacijom (2019.–2020. godine) će Republika Hrvatska dobiti moderan i integrirani sustav zapovijedanja i nadzora zračnim prostorom.

Republika Hrvatska je od Vrhovnog zapovjednika savezničkih snaga za Europu (SACEUR) nominirana za zemlju domaćina Razmjestivog komunikacijskog modula (*Deployable Communication Module, DCM*). Ovaj modul koristit će se za potrebe NATO-a i za nacionalne potrebe, a predviđena lokacija je Zrakoplovna baza Pleso.

1.4.2. Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

U srpnju 2013. godine Republika Hrvatska je postala članica Europske unije što podrazumijeva sudjelovanje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije (*Common Security and Defence Policy, CSDP*). Republika Hrvatska postala je i članica Europske obrambene agencije (EDA) i Satelitskog središta Europske unije (EUSC).

Sudjelovanje Republike Hrvatske u projektima i aktivnostima u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije kompatibilno je s djelovanjem u okviru NATO-a te u skladu s tim razvija jedinstveni set snaga.

Republika Hrvatska je intenzivirala sudjelovanje na radnim skupinama Vijeća Europske unije koje se bave sigurnosnom i obrambenom politikom te na sastancima Političkog sigurnosnog odbora. Predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su na sastancima ravnatelja za obrambenu politiku Europske unije, sastancima Europske obrambene agencije (EDA) u raznim formatima, uključujući sastanke Upravljačkog odbora EDA-e u formatu ministara obrane. Republika Hrvatska je započela s procesom odabira i upućivanja svojega predstavnika u Vojno osoblje Europske unije (*EU Military Staff*), čiji početak rada je planiran sredinom 2014. godine.

Tijekom 2013. godine nastavljeno je sudjelovanje u vođenoj operaciji EU NAVFOR Somalija Atalanta, upućivanjem mornaričkog časnika u Zapovjedništvo operacije u Northwoodu (Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske). Republika Hrvatska je deklarirala Autonomni tim za zaštitu snaga za koji je planirano raspoređivanje u području operacije EU NAVFOR Somalija Atalanta, na brodu koji dostavlja humanitarnu pomoć Somaliji u sklopu Svjetskog programa za hranu, tijekom druge polovice 2014. godine.

U okviru obučne misije Europske unije u Maliju (*EU Training Mission Mali, EUTM*), za potrebe opremanja Oružanih snaga Malija, Republika Hrvatska je donirala naoružanje. Svrha hrvatske donacije je potpora naporima Europske unije u provedbi EUTM misije radi unaprjeđenja sposobnosti malijskih Oružanih snaga kako bi pod civilnim zapovijedanjem ponovno uspostavila teritorijalni integritet Malija. Republika Hrvatska započela je s pripremom druge donacije malijskim Oružanim snagama, također u potpori misije EUTM.

Nastavljeno je i s pripremama za sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Savezne Republike Njemačke planirano za drugu polovicu 2016. godine, kao i za sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Talijanske Republike u prvoj polovici 2017. godine.

Na području izgradnje obrambenih sposobnosti Europske unije za upravljanje krizama Republika Hrvatska je, zajedno s Republikom Austrijom, Češkom Republikom, Mađarskom, Slovačkom Republikom i Republikom Slovenijom, nastavila zajednički angažman u okviru Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation, CEDC*) kojoj je primarni cilj razviti i ojačati suradnju na području združivanja i dijeljenja sposobnosti (*Pooling & Sharing*).

1.4.3. Multilateralna obrambena suradnja

Doprinos Republike Hrvatske Ujedinjenim narodima

Tijekom 2013. godine ukupno 119 pripadnika Oružanih snaga sudjelovalo je u šest operacija potpore miru Ujedinjenih naroda: devet vojnih promatrača u misiji UNMOGIP u Indiji i Pakistanu, sedam vojnih promatrača u misiji MINURSO u Zapadnoj Sahari, dva stožerna časnika u misiji UNMIL u Liberiji, dva vojna promatrača u misiji UNFICYP na Cipru, jednog stožernog časnika u misiji UNIFIL u Libanonu te pet stožernih časnika i 93 pripadnika satnije u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni do njihova povlačenja iz misije 18. ožujka 2013.

Prema novom izračunu doprinosa Ujedinjenih naroda, Republika Hrvatska je u 2013. godini sudjelovala s povećanim udjelom u sveukupnom proračunu za misije Ujedinjenih naroda.²

Organizacija za europsku sigurnost i suradnju

Republika Hrvatska sudjelovala je u radu Foruma za sigurnosnu suradnju te radnih skupina koje se bave pitanjima borbe protiv terorizma, sigurnosti granica i drugim aspektima kooperativne sigurnosti. Nastavljeno je sudjelovanje u raspravama o

² Republika Hrvatska, bez obzira s kojim brojem pripadnika Oružanih snaga sudjeluje u misijama, plaća isti iznos za misije. Ti doprinosi izračunavaju se prema posebnoj skali po formuli koja je uspostavljena od strane tijela Ujedinjenih naroda, a temelji se na ekonomskim indikatorima država članica Ujedinjenih naroda. Prema novoj skali doprinosa, Republika Hrvatska će sudjelovati s 0,0504% od ukupnog proračuna za misije, umjesto dosadašnjih 0,0378%, što je povećanje s 2,7 milijuna USD na oko 4 milijuna USD.

dopuni Bečkog dokumenta 2011., izmjenama Sporazuma o konvencionalnim oružanim snagama u Europi, suradnji OEES-a, Ujedinjenih naroda i Europske unije te prijedlozima o daljnjim aktivnostima OEES-a.

Republika Hrvatska je aktivno sudjelovala na godišnjem sastanku ocjene provedbe Bečkog dokumenta 1992. te na godišnjoj konferenciji o sigurnosti.

1.4.4. Bilateralna i regionalna obrambena suradnja

Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na strateški značajne partnere odnosno na države koje su važne s vanjskopolitičkog i sigurnosnog aspekta te je pridonijela jačanju međunarodnog i regionalnog položaja Republike Hrvatske. Aktivnosti u okviru bilateralne suradnje bile su usmjerene na potporu razvoja i održavanja obrambenih sposobnosti, ostvarenja NATO Ciljeva sposobnosti, jačanje stabilnosti, sigurnosti i povjerenja, sudjelovanja u operacijama te na produbljivanju odnosa sa strateškim saveznicima i partnerima. Poseban naglasak stavljen je na suradnju s državama jugoistočne Europe – aspiranticama za članstvo u NATO-u i u Europskoj uniji te potporu njihovoj prilagodbi za pridruživanje euroatlantskim integracijama.

Najznačajniji partneri u bilateralnoj obrambenoj suradnji u 2013. godini bile su Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Republika Austrija, Republika Slovenija, Češka Republika, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, Francuska Republika i Talijanska Republika.

Sjedinjene Američke Države glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području sigurnosti i obrane s kojim se prioritetno razvija međunarodna obrambena suradnja u gotovo svim funkcionalnim područjima.

Tijekom 2013. godine sa Sjedinjenim Američkim Državama provodile su se aktivnosti radi dostizanja najviših standarda funkcioniranja obrambenog resora u područjima planiranja i razvijanja sposobnosti sudjelovanja u operacijama izvan granica Republike Hrvatske, razvoja ljudskih resursa, ustrojavanja i upravljanja. Aktivnosti su se ponajprije odnosile na vojnu izobrazbu, obuku, vježbe i opremanje (materijalnu potporu).

Tijekom 2013. godine u intenzivnoj bilateralnoj obrambenoj suradnji sa Saveznom Republikom Njemačkom ostvarena je decentralizacija vojno-vojne suradnje čime je zapovjedništvima razine grana omogućeno izravno dogovaranje i oblikovanje aktivnosti s njemačkim partnerima.

Većina provedenih bilateralnih aktivnosti sa Saveznom Republikom Njemačkom bila je u potpori zajedničkom sudjelovanju u operaciji ISAF u Afganistanu. Tijekom 2013. godine Republika Hrvatska je prihvatila njemačku ponudu za sudjelovanjem u borbenoj skupini Europske unije (EU BG 2016/II), kao i nastavak suradnje u budućoj operaciji *Resolute Support* u Afganistanu.

U području provedbe vojno-tehničke suradnje ostvaren je velik pomak potpisivanjem sporazuma sa Saveznim ministarstvom obrane Savezne Republike Njemačke o nabavi sredstava iz viškova imovine njemačkih Oružanih snaga.

Okosnicu suradnje s Republikom Poljskom čini suradnja specijalnih postrojbi, suradnja u okviru Središta izvrsnosti vojne policije u Multinacionalnoj bojnoj vojne policije, kao i u Zapovjedništvu Multinacionalnog korpusa Sjeveroistok (NATO HQ MNC NE) u Baltic Barracks u Szczecinu.

Tijekom 2013. godine s Republikom Austrijom provedene su aktivnosti koje su se odnosile na posjete na najvišoj razini – ministara obrane te načelnika glavnih stožera oružanih snaga. Suradnja je bila intenzivna u području izobrazbe, gdje se posebno ističe sudjelovanje časnika i dočasnika Oružanih snaga na tečajevima za djelovanje snaga u planinskim uvjetima i tečajevima potpore miru održanim u Republici Austriji. Intenzivirana je i suradnja specijalnih postrojbi.

Od 1. siječnja 2013. Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beču kontaktno je veleposlanstvo NATO-a za Republiku Austriju za 2013. i 2014. godinu.³

³ Mreža kontaktnih veleposlanstava NATO-a formirana je 1992. godine kao potpora Sjevernoatlantskom vijeću suradnje (NACC), koji je 1997. godine transformiran u Vijeće euroatlantskog partnerstva (EAPC). Kontaktno veleposlanstvo NATO-a igra ključnu ulogu u prijenosu informacija između NATO-a odnosno njegova Sektora za javnu diplomaciju i partnerske zemlje. Pored Republike Austrije, Republika Hrvatska je od 1. siječnja 2013. kontaktno veleposlanstvo i za Alžirsku Narodnu Demokratsku Republiku.

Tijekom 2013. godine dovršeni su pregovori s Republikom Slovenijom o pristupanju Multinacionalnom središtu izvrsnosti za planinsko ratovanje te je predviđeno potpisivanje Memorandumu o razumijevanju tijekom 2014. godine, čime bi se Republika Hrvatska pridružila tom središtu. Tijekom bilateralnih obrambenih konzultacija definirani su modeli daljnje suradnje na području obrane i sigurnosti te je dogovoreno zajedničko uvježbavanje postrojbi oružanih snaga dviju zemalja kroz obuku i vježbe. Održana je i zajednička vježba NBKO postrojbi u Republici Sloveniji.

U 2013. godini značajno je pojačana suradnja s Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske, posebno kroz suradnju mornarica obuka časnika i dočasnika za funkcionalne dužnosti, kao i kroz britansko korištenje poligona i zajedničko uvježbavanje kopnenih vojski provedbom zajedničke obuke na poligonu Eugen Kvaternik u Slunju u kolovozu 2013. godine. Republici Hrvatskoj je ponuđeno nekoliko pozicija u Zapovjedništvu savezničkih snaga za brzo djelovanje – UK ARRC-u (*Allied Rapid Reaction Corps*). Kao prvi korak u pridruživanju ARRC-u, Republici Hrvatskoj predloženo je upućivanje stožernog časnika. UK ARRC je Zapovjedništvo kopnenih snaga visoke spremnosti, koje je 2013. godine bilo u pripravnosti za NRF, a do sada je sudjelovalo u operacijama u Bosni i Hercegovini, na Kosovu i u Afganistanu. Odluka o pristupanju ovom multinacionalnom zapovjedništvu koje djeluje u okviru NATO-ove strukture snaga, s Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske kao vodećom nacijom, bit će donesena nakon provođenja sveobuhvatne analize svih opcija i procjene vlastitih mogućnosti.

Suradnja s Češkom Republikom fokusirana je na projekt preduputne obuke mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga (*Air Advisory Teams Predeployment*), uspostavu zrakoplovnog obučnog centra (*Military Aviation Training Centre*) te unaprjeđivanje helikopterskih sposobnosti.

U Francuskoj Republici 2013. godine održan je susret visokog državnog izaslanstva, Predsjednika Republike Hrvatske, ministra obrane i načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga s francuskim predstavnicima, kao i sudjelovanje ešalona Oružanih snaga na francuskom vojnom mimohodu u Parizu. Tom je prigodom potpisan i Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Francuske Republike o suradnji na području obrane, koji je potvrđen zakonom u Hrvatskome saboru u studenome 2013. godine.

Većina provedenih bilateralnih aktivnosti s Talijanskom Republikom odnosila se na suradnju mornarica te suradnju na području sudjelovanja u operacijama i regionalnim inicijativama.

U području obrambene suradnje sa susjednim državama posebna pozornost posvećena je aktivnostima i projektima u okviru Američko-jadranske povelje (A5).

Posebno je intenzivirana obrambena suradnja s Republikom Kosovom na području izobrazbe pripadnika Kosovskih snaga sigurnosti i na području prijenosa ekspertize u svrhu razvoja i dostizanja sposobnosti za preuzimanje zadaća osiguranja mira i sigurnosti.

Podignuta je i razina suradnje s Republikom Srbijom kroz održavanje sastanaka na visokoj razini na kojima su definirana ključna područja suradnje od zajedničkog interesa. Održane su bilateralne obrambene konzultacije, a prvi put se planira zajednička bilateralna vježba pripadnika oružanih snaga dviju država, koja bi se trebala održati u Republici Hrvatskoj tijekom 2014. godine.

Iskorak u dosadašnjoj dobroj suradnji s Crnom Gorom predstavlja i zajedničko sudjelovanje pripadnika crnogorske vojske s pripadnicima Oružanih snaga u sastavu hrvatskog kontingenta u operaciji ISAF u Afganistanu. U sklopu regionalnog projekta protuzračne obrane – BRAAD (*Balkan Regional Approach to Air Defence*) u Republici Hrvatskoj su održana dva tečaja iz područja nadzora zračnog prostora, a tri su planirana tijekom 2014. godine. Nastavljena je i suradnja s Republikom Makedonijom u okviru BRAAD inicijative te provedba tečajeva pripadnika makedonskih Oružanih snaga na tom području.

Tijekom 2013. godine izvršena je racionalizacija bilateralnih obrambenih aktivnosti uz usmjeravanje na strateške partnere i države regije te ključne regionalne inicijative. Kako bi potaknula države regije na provedbu detaljne analize inicijativa i projekata s obzirom na nove trendove u regiji, Republika Hrvatska je na Sveobuhvatnom sastanku ministara obrane u Republici Sloveniji predstavila *non-paper* o modalitetu racionalizacije regionalnih inicijativa.

Ministarstvo obrane nastavilo je i 2013. godine podupirati rad RACVIAC-a – Centra za sigurnosnu suradnju te je izrađen Tehnički sporazum između Ministarstva obrane i RACVIAC-a o potpori koja se pruža RACVIAC-u – Centru za sigurnosnu suradnju.

Tehnički sporazum je potpisan u siječnju 2014. godine, a temelji se na Ugovoru o državi domaćinu između Vlade Republike Hrvatske i RACVIAC-a – Centra za sigurnosnu suradnju, koji je Hrvatski sabor potvrdio zakonom u lipnju 2013. godine. Tehničkim sporazumom određuje se potpora koju Ministarstvo obrane pruža RACVIAC-u – Centru za sigurnosnu suradnju u osoblju, objektima i opremi.

U svrhu doprinosa razvoju hrvatske vojne industrije putem aktivnosti međunarodne obrambene suradnje intenzivirana je promocija domaćih proizvođača naoružanja i vojne opreme u državama Azerbajdžan, Ukrajina, Irak, Katar i Saudijska Arabija. Za službenog posjeta Republici Azerbajdžanu potpisan je i Memorandum o suglasnosti između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Republike Azerbajdžan o suradnji na području obrane, koji predstavlja okvir za suradnju dvaju ministarstava na tom području.

U svrhu proračunskih ušteda provedena je racionalizacija vojno-diplomatske mreže u inozemstvu. Zatvoreno je vojno-diplomatsko predstavništvo u Kraljevini Danskoj, akreditirano i za Kraljevinu Norvešku, Kraljevinu Švedsku i Republiku Finsku. Pri tome se vodilo računa o zadržavanju odgovarajuće razine i kvalitete međunarodne obrambene suradnje. Tijekom 2013. godine obavljena je redovita rotacija vojnih izaslanika Republike Hrvatske u Republici Poljskoj (akreditiran i za Republiku Estoniju, Republiku Latviju i Republiku Litvu), Republici Makedoniji, Republici Srbiji, Saveznoj Republici Njemačkoj (akreditiran i za Češku Republiku) i pomoćnika vojnog izaslanika u Saveznoj Republici Njemačkoj.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili suakreditacijom djeluje ukupno 30 stranih vojno-diplomatskih predstavništava s ukupno 34 predstavnika. Trinaest vojnodiplomatskih predstavništava imaju sjedište u Republici Hrvatskoj, a 17 ih ima sjedište u nekoj drugoj zemlji i suakreditirani su za Republiku Hrvatsku. Tijekom 2013. godine u Republici Hrvatskoj akreditirano je 11 vojnih izaslanika, jedan zamjenik vojnog izaslanika i tri pomoćnika vojnog izaslanika.

Tijekom 2013. godine provedena je i izobrazba 11. naraštaja Tečaja obrambene diplomacije kao jedine izobrazbe na Hrvatskom vojnom učilištu koja se provodi na engleskom jeziku. Nastavu je pohađao 21 polaznik, od toga sedam polaznika iz drugih država.

Nadzor naoružanja i mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti

U okviru obveza Republike Hrvatske definiranih međunarodnim sporazumima i konvencijama, u odborima međunarodnih organizacija (OEES, Ujedinjeni narodi, NATO) vezanih uz nadzor naoružanja, tijekom 2013. godine ukupno je provedeno 58 međunarodnih aktivnosti.

Prema Sporazumu o subregionalnoj kontroli naoružanja i po Bečkom dokumentu provedeno je ukupno osam inspekcija na teritoriju drugih država stranaka, a Republika Hrvatska je na svojem teritoriju prihvatila šest inspekcija.

Prema Sporazumu o otvorenom nebu, u Republici Hrvatskoj je proveden prihvati jednog promatračkog leta, a Republika Hrvatska je provela jedan promatrački let iznad Bosne i Hercegovine.

1.5. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Tijekom 2013. godine u cilju daljnjeg uređenja stanja u području upravljanja ljudskim resursima provedene su zadaće vezane uz donošenje novoga Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/2013) te podzakonskih propisa, kao i uz projekcije personalne strukture Oružanih snaga i Ministarstva obrane. Doneseno je niz planova i provedene su mjere za ostvarenje strateških odrednica o brojnosti, strukturi i kvaliteti osoblja.

Kao i proteklih godina, upravljanje ljudskim resursima u 2013. godini temeljilo se na četiri područja: prijam osoblja, profesionalni razvoj, personalna potpora te izdvajanje i tranzicija osoblja.

Programima je bilo obuhvaćeno vojno i civilno osoblje.

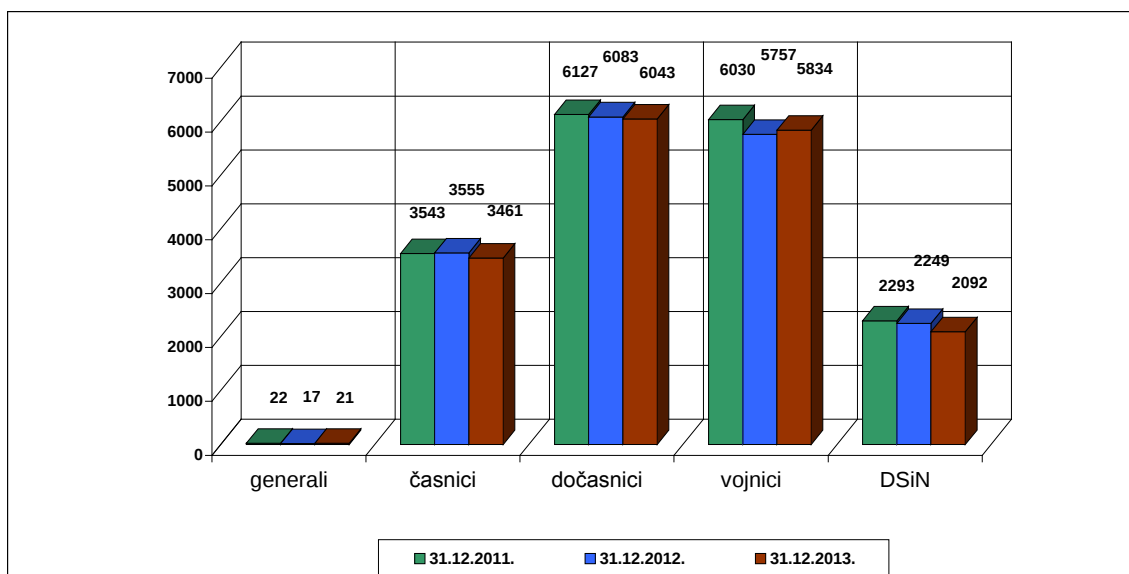
1.5.1. Postojeća struktura osoblja

Ukupno brojno stanje djelatnog sastava 31. prosinca 2013. bilo je 18 841 (žena 2940, muškaraca 15 901). Popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga po ustroju iznosi 84,48% (Ministarstvo obrane 89,78%, Oružane snage 84,18%), dok je prosječna dob 39,9 godina (žene 42,9, a muškarci 39,3 godine).

OSOBLJE	MORH – upravni dio			ORUŽANE SNAGE			UKUPNO		
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	UKUPNO
Djelatne vojne osobe	244	107	351	13 914	1444	15 358	14 158	1551	15 709
Državni službenici i namještenici	384	656	1040	1359	733	2092	1743	1389	3132
UKUPNO	628	763	1391	15 273	2177	17 450	15 901	2940	18 841

Tablica 1. Brojno stanje djelatnog sastava 31. prosinca 2013.

U odnosu na stanje u Oružanim snagama 2012. godine, potkraj 2013. godine broj vojnika/mornara povećao se za 77 iz razloga što je u 2013. godini, za razliku od 2012. godine proveden prijam vojnika/mornara.

Slika 1. Usporedba brojnog stanja osoblja Oružanih snaga po kategorijama

1.5.2. Prijam osoblja

Prijmom osoblja u 2013. godini osiguravala se popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga u skladu s dugoročnim planovima i potrebama obrambenog resora.

U procesu privlačenja osoblja cilj je bio podići razinu informiranosti o Oružanim snagama i zanimanje za pristup u službu odnosno pridonijeti prepoznavanju Ministarstva obrane kao poželjnog poslodavca na tržištu rada. U studenome 2013. godine odobrena je i promidžba novih studijskih programa Hrvatskoga vojnog učilišta Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja za koje je planiran upis prve generacije studenata akademske godine 2014./2015.

Dopunom Plana prijma u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2013. godinu, Ministarstvu obrane odobren je prijam u državnu službu 44 osobe (28 osoba s radnim iskustvom i 16 vježbenika) te je 2013. godine raspisan javni natječaj za prijam u službu u Ministarstvo obrane, koji će biti realiziran tijekom 2014. godine.

U skladu s Planom prijma djelatnih vojnih osoba za 2013. godinu planiran je bio prijam do 80 časnika i do 450 vojnika/mornara te je taj Plan u potpunosti realiziran.

Tijekom 2013. godine u skladu s Planom prijma djelatnih vojnih osoba 86 vojnika/mornara primljeno je u djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme, na dočasničke dužnosti.

U skladu s Planom prijma osoba na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa u Ministarstvo obrane u 2013. godini primljeno je 13 osoba.

1.5.3. Profesionalni razvoj

Profesionalnim razvojem vojni sustav omogućuje pojedincu dostizanje, održavanje i razvoj sposobnosti, znanja i vještina potrebnih za uspješno obnašanje dodijeljenih dužnosti. Profesionalni razvoj provodi se neprekidnim usavršavanjem, obukom i izobrazbom te promaknućem u viši čin.

Službeno ocjenjivanje kao temelj procjene uspješnosti pojedinaca u procesu usmjeravanja daljnjeg profesionalnog razvoja provodilo se kontinuirano za sve kategorije djelatnih vojnih osoba.

U potpori profesionalnom razvoju i dostizanju optimalne strukture djelatnog vojnog osoblja, s ciljem planskog upravljanja i postizanja kvalitetnijeg odnosa strukture osobnih i ustrojbenih činova djelatnih časnika i dočasnika donesen je Plan promaknuća djelatnih vojnih osoba u 2013. godini.

OSOBLJE	2013.	
	PLAN	OSTVARENO
Generali/admirali	10	10
Viši časnici	164	164
Niži časnici	428	424
Časnici - ukupno	602	598
Dočasnici	567	571
UKUPNO	1169	1169

Tablica 2. Prikaz promaknuća djelatnih vojnih osoba u 2013. godini

Izobrazba pripadnika Oružanih snaga usmjerena je, podizanjem razine i kvalitete znanja pojedinca, na postizanje ukupne više razine sposobnosti.

Civilnu izobrazbu djelatnici stječu na obrazovnim ustanovama u građanstvu. Na svim razinama i oblicima izobrazbe 2013. godine školovalo se 159 djelatnika (16 žena i 143 muškaraca) koji su na školovanje upućeni 2013. godine ili ranijih godina. Školovanje i funkcionalne tečajeve u 2013. godini završilo je 250 djelatnika (sedam žena i 243 muškarca).

Vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj provodi se u Hrvatskom vojnom učilištu za potrebe rodova i službi i za potrebe združene razine vođenja i zapovijedanja. Slijedno-rastuće izobrazbe u 2013. godini završilo je 611 polaznika.

Razina vojne izobrazbe	Časnici	Dočasnici	Ukupno
I. razina	88 (15 Ž)	48 (2 Ž)	136 (17 Ž)
II. razina	85 (12 Ž)	175 (11 Ž)	260 (23 Ž)
III. razina	79 (14 Ž)	113 (11 Ž)	192 (25 Ž)
IV. razina	11 (1 Ž)	12	23 (1 Ž)
Ukupno	263 (42 Ž)	348 (24 Ž)	611 (66 Ž)

Tablica 3. Prikaz završenih slijedno-rastućih izobrazbi u 2013. godini

Program „Kadet“ je model civilno-vojnog školovanja kojim se školuju kandidati za časnike za potrebe borbenih rodova i rodova borbene potpore svih triju grana. Ovaj model je primarni oblik školovanja za rodovske časnike. Trenutačno se školuje 151 pripadnik (25 žena i 126 muškaraca), dok je u 2013. godini školovanje završilo 53 kadeta (12 žena i 41 muškarac). Stipendiranje studenata viših godina određenih studija dodatni je model ciljanog prijma osoblja za potrebe Oružanih snaga. U 2013. godini školovalo se osam vojnih stipendista (tri žene i pet muškaraca), dok ih je dvoje završilo školovanje (dva muškarca).

Različite oblike slijedno-rastuće izobrazbe u inozemstvu 2013. godine završilo je 14 osoba (dvije žene i 12 muškaraca), a funkcionalne izobrazbe 101 osoba (10 žena i 91 muškarac). Zbog ograničenih financijskih sredstava, inozemna slijedno-rastuća izobrazba je gotovo u cijelosti orijentirana na suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama iz IMET programa (11 osoba).

Izobrazba stranih jezika provodi se u Školi stranih jezika „Katarina Zrinska”, u školama stranih jezika u građanstvu i inozemstvu.

U Školi stranih jezika “Katarina Zrinska” tečaj engleskog jezika završilo je 376 polaznika, od toga 49 žena.

Jezik	Broj polaznika
Engleski	324 (39 Ž)
Njemački	22 (6 Ž)
Francuski	9 (2 Ž)
Talijanski	21 (2 Ž)
Ukupno	376 (49 Ž)

Tablica 4. Prikaz završenih tečaja stranih jezika u Školi stranih jezika “Katarina Zrinska”

Tijekom 2013. godine nastavljena je praksa da se radi dodatne stimulacije učenja stranih jezika omogući financijska potpora za usavršavanje u školama stranih jezika u građanstvu.

1.5.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje

U 2013. godini planirano je i provedeno upućivanje kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje u dva uputna roka. Od ukupnog broja prijavljenih kandidata odabrano je i upućeno na dragovoljno vojno osposobljavanje ukupno 800 kandidata, od toga 80 kandidatkinja.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u Vojarni „123. brigade“ u Požegi i Vojnom poligonu „Gašinci“ u Gašincima. Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem ročnici koji s uspjehom završe obuku stječu jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.

Iz prijava kandidata za dragovoljno vojno osposobljavanje vidljiva je velika zainteresiranost kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu. Iz rezultata uspješnosti vidljiva je velika motiviranost u svladavanju programa obuke.

1.5.5. Pričuvni sastav

Tijekom 2013. godine nije bilo izmjena i dopuna mobilizacijskog razvoja Oružanih snaga vezanih uz pričuvni sastav.

U skladu sa Zakonom o obrani, pričuvni sastav Oružanih snaga dijeli se na ugovornu i mobilizacijsku pričuvu, a mobilizacijska pričuva na nerazvrstanu i razvrstanu pričuvu.

U tijeku je izrada podzakonskih propisa kojima će se, u skladu sa Zakonom o obrani i Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, definirati popuna i mobilizacija Oružanih snaga pričuvnim sastavom.

1.5.6. Stambeno zbrinjavanje

Stambeno zbrinjavanje pripadnika Oružanih snaga do 1. studenoga 2013. bilo je normativno uređeno kroz model davanja na korištenje stanova za službene potrebe u skladu s Pravilnikom o korištenju i opremanju službenih stanova (Narodne novine, br. 106/2003).

Zbog što kvalitetnije potpore privlačenju kvalitetnog deficitarnog osoblja i njihova što duljega ostanka u službi, potpore u premještajima zbog potreba službe, potpore u rotaciji i osiguranju učinkovitije mobilnosti osoblja te podizanja standarda stanovanja i življenja donijet je u 2013. godini Pravilnik o stambenom zbrinjavanju (Narodne novine, br. 131/2013). Tim Pravilnikom uređuju se uvjeti i kriteriji za davanje na korištenje službenog stana te način utvrđivanja prava na naknadu za stanovanje.

1.5.7. Zdravstvena zaštita

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, br. 82/2013), usvojenim u lipnju 2013. godine, osnovano je Vojno zdravstveno središte Ministarstva obrane i Oružanih snaga kao vojna zdravstvena ustanova. Na temelju toga izrađen je Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, opreme i djelatnika Vojno zdravstvenog središta Ministarstva obrane i Oružanih snaga te Pravilnik o organizaciji i načinu rada Vojno zdravstvenog središta Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Potpisan je Sporazum o suradnji između Ministarstva obrane i Ministarstva zdravlja u provedbi hitnog zračnog medicinskog prijevoza radi pružanja neodložne medicinske pomoći na području Republike Hrvatske.

Između Ministarstva obrane i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje sklopljen je Ugovor o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja kojim je omogućeno povezivanje deset vojnih ambulanti opće i dentalne medicine na Centralni zdravstveni informacijski sustav (CEZIH).

U sklopu provedbe nacionalnog Programa javno dostupne rane defibrilacije „Pokreni srce – spasi život“ potpisan je Sporazum o suradnji u provedbi programa edukacije iz pružanja prve pomoći i javno dostupne rane defibrilacije između Ministarstva zdravlja, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i Ministarstva obrane. Za potrebe Ministarstva obrane zaprimljeno je 15 automatskih vanjskih defibrilatora, a u suradnji s Hrvatskim zavodom za hitnu medicinu obučena su 33 zdravstvena djelatnika s certifikatom za provedbu daljnje edukacije pripadnika Oružanih snaga.

Ministarstvo poljoprivrede nakon što je donijelo rješenje o registraciji uzgoja vojnih pasa za potrebe Oružanih snaga, u 2013. godini donijelo je i rješenje kojim je Ministarstvu obrane omogućena prodaja službenih pasa.

1.5.8. Zdravstveni pregledi i ocjene zdravstvene sposobnosti

Zdravstveni pregledi pripadnika Oružanih snaga najvećim dijelom provedeni su u vojnom zdravstvenom sustavu (8816 zdravstvenih pregleda po svim kategorijama), a manjim dijelom u civilnom zdravstvenom sustavu (1135 periodičnih pregleda).

U 2013. godini proveden je ukupno 9951 zdravstveni pregled po svim kategorijama pregleda, što je u odnosu na 2012. godinu povećanje za 69%.

U odnosu na 2012. godinu kada je broj periodičkih zdravstvenih pregleda iznosio 1180, u 2013. godini u vojnom i civilnom sustavu provedeno je 4716 periodičkih zdravstvenih pregleda.

Povećanje broja periodičnih pregleda osigurano je boljom organizacijom provedbe pregleda čime se postiglo povećanje kapaciteta, kao i osiguranim financijskim sredstvima i mogućnostima provedbe pregleda u civilnim zdravstvenim ustanovama.

Tijekom 2013. godine Prvostupanjska zdravstvena komisija za ocjenu zdravstvene sposobnosti za vojnu službu zaprimila je 200 predmeta.

Od zaprimljenog broja riješeno je 180 predmeta (168 muškarac, 12 žena), dok je 20 predmeta u postupku rješavanja (žalbe za Višu zdravstvenu komisiju, zatražene dopune dokumentacije i dr.).

Ocjena „nesposoban za djelatnu vojnu službu“, što podrazumijeva prestanak službe s pravom na invalidsku mirovinu, donesena je za 85 djelatnih vojnih osoba (80 muškaraca i pet žena).

1.5.9. Ravnopravnost spolova

Podaci za 2013. godinu pokazuju da je u Ministarstvu obrane u kategoriji državnih dužnosnika 42,86% žena. U upravnom dijelu Ministarstva obrane na rukovodećim je mjestima 36,52% žena, dok ih je u Oružanim snagama 5,62%. Posljednjih godina zamjetan je trend stalnog rasta udjela žena u upravnom dijelu Ministarstva obrane, pa je tako u kategoriji državnih službenika 67,59% žena, a 28,12% žena u kategoriji namještenika. U kategoriji djelatnih vojnih osoba 9,68% je žena.

U 2012. godini Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske revidirao je i odobrio Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova za razdoblje do 2014. godine. Plan djelovanja usmjeren je na promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, stvaranje jednakih mogućnosti u obrambenom resoru, uravnoteženje sudjelovanja žena i muškaraca u procesima odlučivanja, suzbijanje svih oblika spolne diskriminacije i sl.

U 2013. godini ministar obrane donio je odluku kojom se obvezuju sve ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružanih snaga na provedbu Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova te su određeni nositelji i sunositelji aktivnosti.

U listopadu 2013. godine ministar obrane donio je dokument pod nazivom „Rodno osviještena politika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama“. Riječ je o *policy* dokumentu, prvom ovakve vrste u obrambenom resoru, čija je svrha uspostavljanje stvarne ravnopravnosti spolova provedbom politike jednakih mogućnosti te uklanjanje rodne podzastupljenosti odnosno bilo kojeg oblika rodne diskriminacije u

obrambenom resoru. Ovim dokumentom ravnopravnost spolova i rodno osviještena politika artikuliraju se kao jedno od temeljnih načela po kojem djeluje Ministarstvo obrane i Oružane snage.

U skladu s obvezom koja proizlazi iz Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, od svibnja 2013. godine na internetskoj stranici Ministarstva obrane objavljen je sadržaj pod nazivom „Ravnopravnost spolova i zaštita dostojanstva u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama“. Namjera je da se putem ove stranice podiže svijest o rodnoj ravnopravnosti, da ih se informira o zakonskoj regulativi, o njihovim pravima u slučaju povrede dostojanstva, da im se omogući uvid u statističke pokazatelje vezane uz analizu položaja žena i muškaraca u obrambenom resoru i sl.

1.5.10. Dušobrižništvo

U skladu s temeljnim demokratskim pravom svake osobe na slobodu vjeroispovijesti, kroz instituciju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj provodi se duhovna skrb pripadnika Oružanih snaga.

Od većih planiranih i provedenih aktivnosti, kojima je nositelj bio Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, sudjelovanje je Oružanih snaga na 55. međunarodnom hodočašću u Lourdesu, koje je provedeno u svibnja 2013. godine. Hodočašće Oružanih snaga, policije i hrvatskih branitelja na Mariju Bistricu provedeno je 6. listopada 2013. Održavane su i duhovne vježbe i bračni vikendi za djelatnike, ljetni odgojno-obrazovni kamp za djecu djelatnika u vojarni Kovčanje i duhovne vježbe za vojne kapelane i sl.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima država članica NATO-a po pitanju duhovne skrbi pripadnika u operacijama potpore miru.

Vojni kapelani su i 2013. godine bili uključeni u operaciju ISAF u Afganistanu, gdje pružaju duhovnu skrb pripadnicima hrvatskog kontingenta te pripadnicima oružanih snaga drugih država koje sudjeluju u operaciji.

Priprema za operacije obuhvaća i upoznavanje s islamskom kulturom, o čemu ih upoznaje Mešihat Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj u suradnji s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj.

1.5.11. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Cilj Plana izdvajanja osoblja za 2013. godinu bio je odabrati, pripremiti za izdvajanje i izdvojiti 686 pripadnika (486 djelatnih vojnih osoba, od čega 179 djelatnih vojnih osoba s pravom na mirovinu i vojnike/mornare istekom ugovora⁴ te 200 državnih službenika i namještenika) poštujući načela zakonitosti, pravičnosti i jednake dostupnosti.

I tijekom 2013. godine prvenstveno je izdvojeno osoblje koje ne udovoljava zdravstvenim kriterijima za djelatnu vojnu službu, osoblje koje nije u mogućnosti standarda daljnjeg profesionalnog razvoja i ima uvjete za ostavriavanje prava na mirovinu te državni službenici i namještenici zbog preustroja i smanjenja snaga. Izdvojeno osoblje upoznavano je s propisanim uvjetima i mogućnostima korištenja programa tranzicije kao potporom uspješnoj integraciji u civilno društvo te je osoblje izdvojeno uz propisanu otpremninu.

OSOBLJE	2013.	
	PLAN	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu i ugovorni vojnici/mornari (istek ugovora)	488	575 (51 Ž)
Državni službenici i namještenici	200	223 (106 Ž)
UKUPNO	688	798 (157 Ž)

Tablica 5. Prikaz izdvajanja osoblja u 2013. godini

Na visok postotak realizacije izdvajanja osoblja uz plansko izdvajanje znatno su utjecali i ostali oblici izdvajanja, ponajprije prestanak djelatne vojne službe zbog utvrđene zdravstvene nesposobnosti za djelatnu vojnu službu u skladu s člankom 11. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba te prestanci po drugim osnovama (raskid i istek ugovora ugovornim vojnicima/mornarima, sudske presude, otkazi, smrt i sl.).

⁴ U lipnju 2013. donesen je Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/2013) kojim je predviđen i treći vojnički ugovor te je za 309 vojnika/mornara kojima je istjecao drugi ugovor o službi bila otvorena mogućnost nastavka službe.

Područje tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja obuhvaća institucionalnu potporu izdvojenom osoblju u postupku pronalaženja novog zaposlenja, osnivanja gospodarskih subjekata odnosno samozapošljavanja te školovanja za novu karijeru, kroz pet potpornih programa.

S mogućnostima uključenja u Program tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja Ministarstva obrane i Oružanih snaga upoznata je 261 izdvojena osoba, s pravom uključenja u Program. Održano je 35 tranzicijskih radionica. Tijekom 2013. godine potpore programe tranzicije i zbrinjavanja koristilo je ukupno 214 korisnika. U okviru Programa stručnog osposobljavanja sklopljena su 42 ugovora o stručnom osposobljavanju, dok je trenutačno na školovanju radi ostvarenja nove karijere još 19 korisnika. Program savjetovanja i potpore koristio je 61 korisnik, a program savjetovanja o obrtu, malom i srednjem poduzetništvu 32 korisnika. Uspješno je tako zaposleno 40 korisnika.

Za državne službenike i namještenike koji su u postupku preustroja i smanjenja snaga ostali neraspoređeni, uspostavljen je Program zbrinjavanja državnih službenika i namještenika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, kao zasebna cjelina procesa tranzicije i zbrinjavanja te je mjerom informiranja obuhvaćeno 76 državnih službenika i namještenika.

Sporazumima o premještanju državnih službenika u 2013. godini 28 osoba je premješteno iz Ministarstva obrane u druga tijela državne uprave, dok je u Ministarstvo obrane premješteno troje državnih službenika.

Ministarstvo obrane je izradilo Program zbrinjavanja u kojem su utvrđeni broj, metode, razlozi i kriteriji utvrđivanja namještenika koji se neće moći rasporediti, kao i prava koja se osiguravaju svim namještenicima uključenima u taj program. Kroz uspostavljenu suradnju s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, kao nositeljem aktivnosti provedbe Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja, za 125 namještenika koji su do kraja 2013. godine obuhvaćeni Programom zbrinjavanja radnika, dostupne su i usluge mobilnih timova područnih ureda Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje: poslovno informiranje, poslovno savjetovanje, posjete poslodavcima, pravni savjeti te grupna i individualna savjetovanja.

1.6. UPRAVLJANJE MATERIJALNIM RESURSIMA

U ovom dijelu Izvješća iznijet će se podaci o stanju, opremljenosti i modernizaciji naoružanja i vojne opreme u Oružanim snagama, o strateškim zalihama ubojnih sredstava i zbrinjavanju viškova, o komunikacijsko-informacijskim sustavima, o stanju vojnih lokacija i građevina, broju napuštenih i neperspektivnih lokacija i građevina te o izgradnji nove i o uređenju postojeće infrastrukture.

Opremanje i modernizacija 2013. godine provodila se u uvjetima ograničenih financijskih sredstava i rebalansa proračuna. Iako je nastavljen trend nedovoljnog ulaganja, program opremanja i modernizacije provodi se prema redefiniranim prioritetima za sve grane Oružanih snaga, uz trajnu intenciju za što većim stimuliranjem uključenja domaćih proizvođača poštujući uvjete jednakog tržišnog natjecanja i poticanjem rasta hrvatskog gospodarstva.

1.6.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Radi povećanja sposobnosti za provedbu zadaća, Hrvatska kopnena vojska je 2013. godine opremljena određenim količinama naoružanja i vojne opreme.

Borbena oklopna vozila

Tijekom 2013. godine aktivnosti su bile usmjerene na realizaciju višegodišnjeg ugovora s konzorcijem tvrtki PATRIA iz Finske i Đuro Đaković – Specijalna vozila d.d. Slavonski Brod za nabavu 126 baznih oklopnih vozila modela Patria AMV 8x8, kao i na opremanje baznih vozila podsustavima naoružanja i specijalne opreme.

U travnju 2013. godine konzorcij je Ministarstvu obrane isporučio i posljednje, od ukupno ugovorenih 126 baznih vozila. Integracija naoružanja i specijalne opreme na bazna vozila nastavljena je 2013. godine. Čim su vozila bila kompletirana ključnim podsustavima naoružanja i specijalne opreme određen broj tako opremljenih vozila je sukcesivno predavan Oružanim snagama na privremeno korištenje za potrebe obuke i sudjelovanja u vježbama. Do kraja 2013. godine predano je na privremeno korištenje 40 borbenih vozila.

U 2014. i 2015. godini planira se opremanje, kompletiranje i predaja na uporabu Oružanim snagama svih varijanti borbenih i potpornih vozila (118 komada), osim varijante s oružnim sustavom 30 mm i lanserom protuoklopnih raketa (osam komada) koje se planira realizirati 2015. i 2016. godine.

Do kraja 2013. godine u projekt Borbenog oklopnog vozila utrošeno je ukupno 2.176.037.235 kuna.

Ostalo naoružanje i vojna oprema

Dvogodišnjim ugovorom sklopljenim u listopadu 2012. godine s tvrtkom HS Produkt iz Karlovca predviđena je nabava 2000 komada jurišnih pušaka modela VHS-D1 i VHS-K1. Taj je ugovor realiziran početkom 2013. godine isporukom 1206 pušaka. S istim su proizvođačem 2013. godine sklopljena još dva ugovora za proizvodnju i isporuku jurišnih pušaka, u skladu s kojima je do kraja 2013. godine isporučeno još 1570 pušaka.

Osim pušaka, u 2013. godini ugovorena je i isporučena određena količina naoružanja, ubojnih sredstava, osobne i zaštitne opreme (optički ciljnici, svjetiljke, bacači granata 40 mm, NBK oprema, odjeća i obuća) te inženjerijski strojevi.

Osim primarnog financiranja opremanja i nabave iz obrambenog proračuna, dio opreme je financiran donacijama Vlade Sjedinjenih Američkih Država putem programa ekonomske i vojne pomoći (1206-Train and Equip Program, FMF-Foreign Military Financing, FMS-Foreign Military Sales, GPOI-Global Peace Operations Initiative, EDA-Excess Defense Articles, itd). Tijekom 2013. godine Oružanim snagama je isporučena oprema za projekt BOV (FMS); oprema za Simulacijsko središte: VBS2 Virtual Battlespace 2 Simulation (1206) i JCATS Upgrade (GPOI); pričuvni dijelovi za donirana vozila HMMWVs (FMF); laserski ciljnici za puške (1206); naočale za noćno promatranje za pilote (GPOI) te ostala oprema u potpori postrojbi Oružanih snaga za sudjelovanje u NATO i EU aktivnostima.

1.6.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

U 2013. godini nabavljen je dio ronilačke opreme za borbene inženjerijske ronioce te sustav za identifikaciju. Tijekom 2013. godine započeo je postupak nabave pet obalnih ophodnih brodova za Obalnu stražu Republike Hrvatske.

Radi postizanja funkcionalnosti i uvođenja u punu operativnu uporabu radarskog sustava Enhanced Peregrine, odlukom ministra obrane iz rujna 2013. godine formiran je projektni tim za pripremu i provedbu Projekta osposobljavanja i modernizacije radara Enhanced Peregrine i uvezivanja u radarsku mrežu. Ugovaranje modernizacije planira se tijekom 2014. godine, a završetak projekta do 2017. godine. Predviđeni troškovi modernizacije značajnim dijelom financirali bi se iz američkog Coalition Support Fund (CSF).

1.6.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

U 2013. godini aktivnosti opremanja ove grane bile su usmjerene na kapitalni remont i nadogradnju borbenih aviona MiG-21, kapitalni remont helikoptera Mi-8 MTV, modernizaciju radarskog sustava FPS-117 te nabavu letачke i padobranske opreme.

Na temelju zaključka Vojno-tehničkog savjeta Ministarstva obrane iz studenoga 2012. godine o zadržavanju aviona MiG-21 u uporabi, u prvoj polovici 2013. godine proveden je postupak javne nabave, a 9. srpnja 2013. sklopljen ugovor s ukrajinskom tvrtkom Ukrspecexport, kojim je ugovorena nabava, remont i nadogradnja pet aviona MiG-21 te remont i nadogradnja postojećih sedam aviona MiG-21.

Ministar obrane je 18. srpnja 2013. osnovao Projektni tim za provedbu projekta remonta, produljenja životnog vijeka i modernizacije aviona MiG-21. Pet kupljenih aviona u potpunosti je remontirano te je u završnoj fazi njihova nadogradnja. Na preostalih sedam aviona u vlasništvu Republike Hrvatske u tijeku je remont.

Remont helikoptera Mi-8 temeljen je na odluci ministra obrane iz ožujka 2013. godine, na osnovi koje je odlučeno da će radove remonta i modernizacije provoditi tvrtka Zrakoplovno-tehnički centar d.d. iz Velike Gorice, uz potrebno angažiranje inozemnih partnera za radove koje nije moguće tehnološki izvršiti u Republici Hrvatskoj.

U vezi s tim u lipnju 2013. godine sklopljen je ugovor za nabavu kapitalnog remonta i produljenja životnog vijeka šest helikoptera Mi-8 između Ministarstva obrane i Zrakoplovno-tehničkog centra d.d. te je kao inozemni izvođač angažirana ukrajinska tvrtka Ukrspecexport.

Ugovoreni radovi remonta šest helikoptera započeli su početkom lipnja 2013. godine. Trup helikoptera je remontiran u Zrakoplovno-tehničkom centru d.d., a pojedini agregati i oprema helikoptera slana je ukrajinskim partnerima. Ugovoreni završetak svih radova je u prvoj polovici 2014. godine.

Na temelju sklopljenog ugovora između Ministarstva obrane i Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. o ulaganju u opremu, u studenome 2013. godine uspješno je provedena modernizacija radarskog sustava FPS-117. Radarski sustav vlasništvo je Republike Hrvatske, na uporabi u Ministarstvu obrane, a Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. koristi podatke s tri od ukupno pet radara. Za poslove modernizacije angažirana je američka tvrtka Lockheed Martin, koja je ujedno i proizvođač sustava. Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. sudjelovala je u financiranju 60% zajedničkog dijela modernizacije opreme.

Modernizacijom radarskog sustava FPS-117 dostignute su tehničke norme vezane uz interoperabilnost u području upravljanja zračnim prometom, koje je propisala Europska komisija i predstavljaju obvezu za svaku državu članicu Europske unije.

Nabavljena je i razna letačka oprema (kacige, prsluci za preživljavanje, navigacijska oprema, padobranska oprema i dr.).

1.6.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

Strateške zalihe ubojnih sredstava skladište se u 11 vojno-skladišnih kompleksa. Tijekom 2013. godine sastavljen je program izgradnje novih skladišnih objekata na dvije perspektivne lokacije vojno-skladišni kompleks Hrvatski Ždral, Doljani i vojno-skladišni kompleks Debela Glava, Slunj.

Količina neperspektivnih i viškova ubojnih sredstava u Oružanim snagama raznim se postupcima zbrinjavanja značajno smanjila.

Najveći dio prodan je na inozemno tržište putem Agencije Alan d.o.o., dio je zbrinut uništavanjem tehnikom industrijske demilitarizacije, a dio uništen u vlastitim kapacitetima Oružanih snaga.

Oružane snage su u 2013. godini čuvale, skladištile i održavale ukupno 23 677,06 tona raznih vrsta ubojnih sredstava (13 820,53 tona perspektivnih i 9 856,53 tona viškova i neperspektivnih).

Sustavno se prati stanje ubojnih sredstava i skladišnih objekata u kojima se čuvaju te se poduzimaju mjere za smanjenje rizika od mogućeg incidenta. U jednom dijelu vojno-skladišnih kompleksa (Potkop, Trbounje) nadograđen je sustav tehničke zaštite opremanjem objekata modernom nadzornom opremom, uz financijsku potporu Vlade Sjedinjenih Američkih Država. Redovito se ispituje stabilnost baruta ugrađenih u streljivo i zbrinjavanje (uništava) streljivo s nestabilnim barutom.

Sanacija skladišnog kompleksa Pađene je nakon eksplozije 2011. godine pri završetku, što podrazumijeva potpuno čišćenje kompleksa od neeksplozivnih ubojnih sredstava. Po završetku sanacije kompleks će biti predan Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

S gospodarskim subjektima u Republici Hrvatskoj u 2013. godini nije bilo ugovaranja zbrinjavanja, ali se nastavilo zbrinjavanje ubojnih sredstava preostalih po ugovoru iz 2012. godine u količini od 531,15 tona.

Trilateralnim ugovorom zaključenim između International Trust Fund (ITF) Enhance Human Security, Ministarstva obrane i tvrtke ISL Spreewerk d.o.o. 2013. godine ugovoreno je zbrinjavanje oko 890 tona raznih vrsta ubojnih sredstava u vrijednosti od 1.992.200,59 USD. Kompletan iznos financijskih sredstva osigurala je Vlada Sjedinjenih Američkih Država posredstvom ITF-a. Po tom ugovoru su do kraja 2013. godine zbrinute 82 tone, a zbrinjavanje preostalih količina nastaviti će se tijekom 2014. godine.

Preko Agencije Alan d.o.o. na inozemno tržište je isporučeno 4161 tona, od ukupno ugovorenih 11 534 tone raznih vrsta neperspektivnih i viškova perspektivnih ubojnih sredstava.

Tijekom 2013. godine izvršena je nabava raznih vrsta pješačkog streljiva (bojevog i vježbovnog) u vrijednosti od 12.000.000 kuna.

1.6.5. Opskrbna materijalna sredstva

Opremanje osobnom opremom pripadnika Oružanih snaga (odjećom i obućom) te vojnom opremom opskrbe struke i ostalom opskrbnom opremom pridonosi planiranoj dinamici izgradnje sposobnosti Oružanih snaga. Za potrebe opremanja 2013. godine nabavljeno je 6050 kompleta prikrivne odore u tri inačice (zelena boja, modra boja i pustinjska boja).

Tijekom 2013. godine nabavljeni su šatori, čime su stvoreni uvjeti za smještaj 130 pripadnika Oružanih snaga (jedna satnija) u terenskim uvjetima, za potrebe sudjelovanja deklariranih postrojbi Oružanih snaga u NATO i EU operacijama.

Za potrebe Oružanih snaga 2013. godine završen je razvoj novih modela vojničke naprtnjače i borbenog modularnog prsluka, čime je poboljšana opremljenost pripadnika Oružanih snaga za djelovanje u borbenim uvjetima.

Razvijeni su novi modeli osobne opreme pripadnika: cipela i čizma za mornare, čizma za letače te službena i svečana odora izrađenih nano-tehnologijom, čime je poboljšana kvaliteta odjeće i obuće pripadnika Oružanih snaga za obavljanje svakodnevnih zadaća.

1.6.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi

Kontinuirano su provođene mjere i aktivnosti na dostizanju i održavanju potrebne razine ispravnosti komunikacijsko-informacijskog sustava. U procesu preustroja Ministarstva obrane odnosno ustrojstvenih jedinica nadležnih za ovo područje značajan dio provedbenih poslova prenesen je na ustrojstvene jedinice Oružanih snaga.

Dio sustava poslovnih procesa i vojnih informacijskih sustava je unaprijeđen i moderniziran. Velik je naglasak bio na konsolidaciji licenci programskih alata i sistemskog softvera nužnog za redovito funkcioniranje i odvijanje poslovnih procesa.

Sustavnim radom podignuta je razina sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te su učinjeni značajni pomaci u sustavima i procedurama obrane informatičkog prostora (*cyber defence*).

Potpisivanjem sporazuma s NCIA-om (NATO Communications and Information Agency) osigurana je uporaba niza NATO softverskih alata za potrebe Oružanih snaga.

Na Hrvatskom vojnom učilištu pokrenuta je 2012. godine CISCO akademija mrežnih tehnologija, koja je nastavila rad te je 2013. godine pokrenuta i Microsoft IT akademija.

Od najvažnijih aktivnosti ističemo početak izrade Strategije razvoja informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga te konsolidaciju komunikacijsko-informacijske infrastrukture kroz projekt uspostave jedinstvenih domena.

1.6.7. Vojne lokacije i građevine

Popis vojnih nekretnina

Vojnim lokacijama i građevinama se, u skladu s odredbama Zakona o obrani, smatraju nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske koje su dane na upravljanje i raspolaganje Ministarstvu obrane, kao i nekretnine koje se unajmljuju za rad, smještaj i obuku zapovjedništava, postrojbi i ustanova te posebne vojne građevine specifične namjene.

Odlukom ministra obrane o popisu nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske od 3. svibnja 2013., u 2013. godini po prvi put se provodio popis perspektivnih i neperspektivnih nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane.

Popis vojnih nekretnina sastavljen je na temelju podataka koji su se vodili u Sektoru za nekretnine Ministarstva obrane od 1992. godine i to zatečene evidencije bivše JNA, podaci dobiveni od korisnika nekretnina, podaci prikupljeni iz javnih knjiga (katastra i zemljišne knjige), podaci dobiveni od jedinica lokalne samouprave, kao i raspoložive imovinsko-pravne dokumentacije vojnih nekretnina.

Tijekom popisa utvrđeno je da se u evidenciji vojnih nekretnina nalazi 226 perspektivnih nekretnina koje koriste Oružane snage i Ministarstvo obrane i 392 neperspektivne vojne nekretnine (225 izgrađenih nekretnina – vojarne, skladišta, poligoni, hoteli, 128 zemljišta i 39 ostalih nekretnina – spomenici, parkovi, nogostupi,

vodovodi i dr.), kao i 358 nekretnina koje su predane državnim tijelima nadležnima za upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike (101 nekretnina predana je od rujna 1992. do prosinca 1999. godine, dok je najveći dio nekretnina, njih 257, predano od siječnja 2000. do prosinca 2013. godine).

Nakon izvršenoga popisa, Ministarstvo obrane će izdvojiti perspektivnu imovinu koju će zadržati i njome raspolagati, a ostalu imovinu koja je neperspektivna za Oružane snage predavat će Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Ministarstvo obrane je potkraj 2013. godine izvršilo analizu i pripremlilo dokumentaciju za prodaju pet neperspektivnih vojnih nekretnina putem Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, od čije prodaje će se osigurati financijska sredstva za modernizaciju infrastrukture Oružanih snaga i Ministarstva obrane.

U svibnju 2012. godine usvojen je Akcijski plan Ministarstva obrane za uklanjanje nepravilnosti utvrđenih nalazom Državnog ureda za reviziju za 2010. godinu vezanih za neusklađenost stanja potraživanja za zakup poslovnih prostora te potraživanja za najam stanova i garaža, kao i potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu. Prema Akcijskom planu osim utvrđivanja stanja potraživanja izrađuje se prijedlog za otpis potraživanja za koje se utvrdi da naplata nije moguća, vrši kvartalno dostavljanje izvoda otvorenih stavki zakupoprimalatelja odnosno najmoprimalatelja i mjesečno stanje opomena za kašnjenje u plaćanjima, obračun zakonskih zateznih kamata na zakašnjela plaćanja te mjesečna usklada evidencija. Akcijskim planom su određene ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane koje moraju provesti pojedine aktivnosti te su se te aktivnosti provodile i u 2013. godini.

Osim vojnih nekretnina, Ministarstvo obrane upravlja i s 2722 stanova, 2920 garaža i garažnih mjesta te 278 poslovnih prostora. Za najveći broj stanova je slobodno ugovorena najamnina ili je zaštićena najamnina, dok je 166 službenih stanova kojima Ministarstvo obrane djelatnim vojnim osobama koje u mjestu službe nemaju riješeno stambeno pitanje osigurava službeni stan prema uvjetima i kriterijima propisanih Pravilnikom o stambenom zbrinjavanju.

U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (Narodne novine, br. 116/2011), Ministarstvo obrane je u 2013. godini vršilo prodaju stanova kojima upravlja i koji su predmet Odluke te je na temelju sklopljenih ugovora u državni proračun Republike Hrvatske uplaćeno 15.470.868,65 kuna.

Vojni geoinformacijski sustav – VoGIS

Republika Hrvatska kao članica NATO-a ima obvezu i odgovornost osigurati geoprostorne podatke za teritorij, u skladu s Geoprostornom politikom NATO-a (*NATO Geospatial Policy*).

Kako ni postojeći (naslijeđeni) kartografski sustav, niti novi civilni kartografski sustav Republike Hrvatske, nisu u skladu s NATO standardima, a starost postojećih topografskih karata je oko 40 godina. Projekt VoGIS je započeo 2004. godine. Cilj projekta je opremanje Oružanih snaga ažurnim, digitalnim, standardiziranim, funkcionalnim i interoperabilnim prostornim podacima područja Republike Hrvatske.

Geoprostorni podaci i proizvodi dobiveni Projektom VoGIS spadaju u segment modernizacije Oružanih snaga te imaju široku primjenu u borbenim i neborbenim sustavima. Geoinformacije su i u izravnoj potpori provedbe Ciljeva sposobnosti, a podupiru procese obavještajnih aktivnosti, planiranje, obuku, provedbu operacija i vježbi na svim razinama. Geoprostorni podaci se koriste u znanstvenim istraživanjima, upravljanju resursima, vojnim nekretninama te u slučaju prirodnih katastrofa, nepredviđenih događaja ili kao brzi odgovor na krize.

Projekt VoGIS trebao se realizirati do kraja 2010. godine. Od početka 2011. godine do kraja 2013. godine ulaganje u projekt je bilo zaustavljeno jer ugovorni izvršitelj nije isporučio podatke i proizvode u visini plaćenoga iznosa, a od Ministarstva obrane potraživao je dodatne iznose za izvan ugovorene radove.

Budući da je u ovaj projekt već utrošeno 66.700.000 kuna te je plaćen i dio proizvoda i usluga koje do sada nisu isporučene Ministarstvo obrane je potpisalo s tvrtkom Geofoto sporazum o nastavku realizacije Projekta VoGIS do njegovog završetka.

Sporazumom se uređuju međusobni odnosi o dostizanju ravnoteže između plaćenoga financijskog iznosa i isporučenih geoprostornih podataka i proizvoda iz ugovora III. faze Projekta VoGIS i nastavka realizacije Projekta VoGIS do njegova završetka koje je planirano do pokraj 2016. godine.

Multinacionalni program zajedničke geoprostorne proizvodnje

Ministarstvo obrane je 14. lipnja 2013. pristupilo međunarodnom vojnom programu Multinacionalni program zajedničke geoprostorne proizvodnje (*Multinational Geospatial Cooproduction Program - MGCP*). Zadatak programa je proizvodnja digitalnih vektorskih geoprostornih podataka visoke točnosti, razine mjerila 1:50.000, pomoću satelitskih snimaka i drugih dostupnih izvornika za područja od interesa za države sudionice. Do kraja 2013. godine je provedena prva faza obuke u suradnji s Oružanim snagama Talijanske Republike.

1.7. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RESURSIMA

U upravljanju financijskim resursima vodi se računa o postizanju ravnoteže između ciljeva utvrđenih strategijskim dokumentima i gospodarskim mogućnostima države. Velika pozornost u upravljanju financijskim resursima posvećena je provedbi fiskalne discipline i stvaranju samo onih obveza koje su odobrene u proračunu.

Financijski plan Ministarstva obrane za 2013. godinu utvrđen je Državnim proračunom Republike Hrvatske i mijenjao se u skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske te dobivenim suglasnostima Ministarstva financija. U konačnici je iznosio 4.505.869.750 kuna, što predstavlja 1,34% projiciranog BDP-a. U usporedbi s 2012. godinom udio obrambenog proračuna u BDP-u je smanjen s 1,41% na 1,34% BDP-a.

Financijski plan Ministarstva obrane za 2013. godinu utvrđen Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcijama za 2014. i 2015. godinu donesen je u prosincu 2012. godine i iznosio je 4.809.630.750 kuna.

Tijekom 2013. godine provedena su dva rebalansa Državnog proračuna Republike Hrvatske kojima je Financijski plan Ministarstva obrane smanjen.

Na temelju članka 46. Zakona o proračunu donesene su i Izmjene i dopune Financijskog plana Ministarstva obrane za 2013. godinu i projekcije za 2014. i 2015. godinu.

U skladu s Izmjenama i dopunama Financijskog plana Ministarstva obrane za 2013. godinu i projekcijama za 2014. i 2015. godinu, Financijski plan Ministarstva obrane za 2013. godinu iznosio je 4.505.869.750 kuna.

OPIS	Financijski plan MORH-a 2013. (u kunama)	Procijenjeni BDP ⁵ za 2013. godinu u mil. kuna	Udio u BDP
Državni proračun Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcije za 2014. i 2015. godinu (Narodne novine, br. 139/2012)	4.809.630.750	336.326	1,43%
Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcije za 2014. i 2015. godinu (Narodne novine, br. 53/2013)	4.656.330.750	336.326	1,38%
Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcije za 2014. i 2015. godinu (Narodne novine, br. 145A/2013)	4.506.330.750	336.326	1,34%
Suglasnost ministra financija na temelju Zakona o proračunu	4.505.869.750	336.326	1,34%

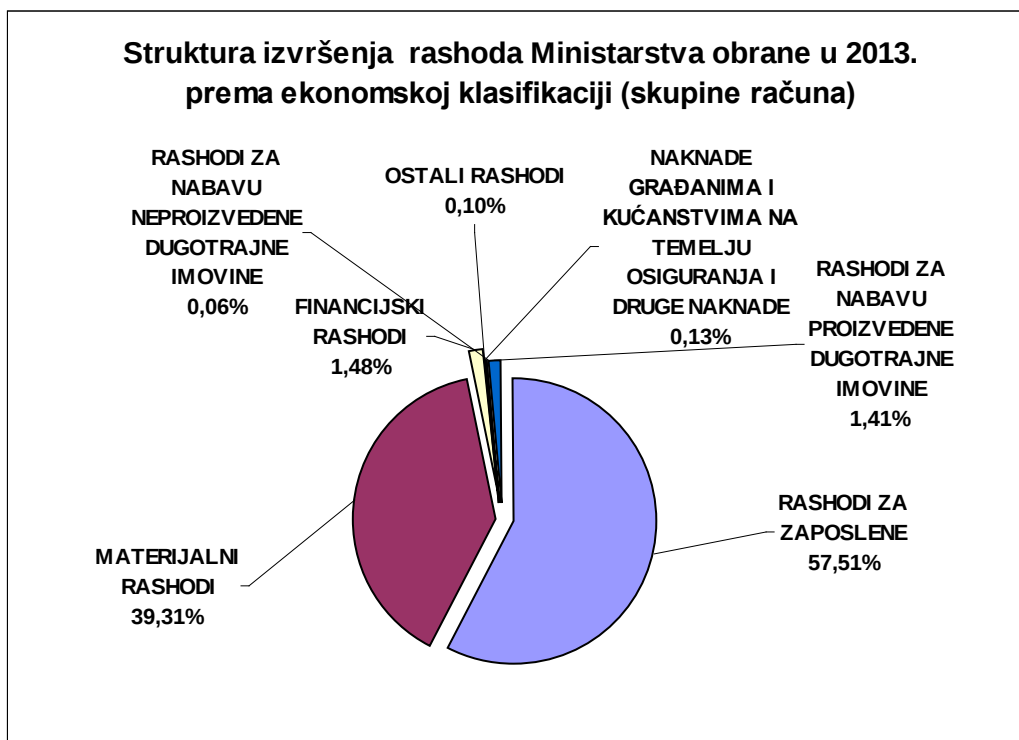
Tablica 6. Financijski plan Ministarstva obrane za 2013. godinu

Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane za 2013. godinu prema modificiranom računovodstvenom načelu, kojem se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja, iznosi 4.428.093.774 kuna.

RASHODI MINISTARSTVA OBRANE U 2013. GODINI	PLAN 2013.	IZVRŠENJE 2013.	INDEKS IZVRŠENJA	STRUKTURA IZVRŠENJA U %
1	2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
Rashodi za zaposlene	2.551.297.000	2.546.755.302	99,82	57,51%
Materijalni rashodi	1.797.865.066	1.740.473.812	96,81	39,31%
Financijski rashodi	65.468.774	65.386.997	99,88	1,48%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	7.630.000	5.750.821	75,37	0,13%
Ostali rashodi	210.000	4.416.470	2103,08	0,10%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	2.871.000	2.862.822	99,72	0,06%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	80.527.910	62.447.550	77,55	1,41%
UKUPNO	4.505.869.750	4.428.093.774	98,27	100,00%

Tablica 7. Planirani i izvršeni rashodi Ministarstva obrane u 2013. godini

⁵ Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2014. do 2016. godine

Slika 2. Struktura izvršenih rashoda Ministarstva obrane u 2013. godini prema ekonomskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2013. godinu 57,5% ili 2,547 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje redovne plaće zaposlenika, obvezne doprinose na plaću, kao i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za bolest i invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu i nagrada za uspješno ispunjenje ugovora o vojničkoj službi).

Materijalni rashodi čine 39,3% izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane ili 1,740 milijardi kuna, a odnose se na opremanje Oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom, rekonstrukciju i adaptaciju vojnih lokacija i građevina, održavanje materijalno-tehničkih sredstava te na rashode za energiju, materijal i usluge potrebne za funkcioniranje sustava i obavljanje zadaća Oružanih snaga.

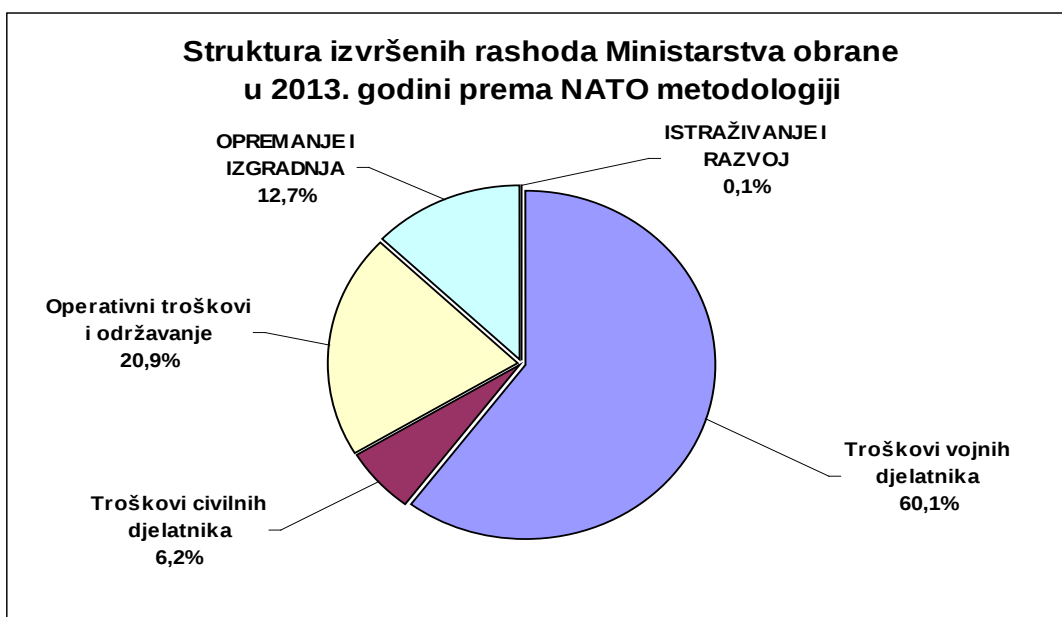
Preostalih 3,2% Financijskog plana Ministarstva obrane ili 140,9 milijuna kuna odnosi se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine i rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Prema NATO metodologiji prikaza strukture izvršenja financijskog plana, troškovi za vojno osoblje iznose 60,5%, za civilno osoblje 6,1%, operativni troškovi i održavanje su 20,7%, troškovi opremanja i izgradnje 12,6%, a troškovi istraživanja i razvoja 0,1% ukupnog financijskog plana u 2013. godini.

NATO METODOLOGIJA		PLAN 2013. (u kunama)	IZVRŠENJE 2013. (u kunama)	INDEKS IZVRŠENJA PLANA	STRUKTURA IZVRŠENJA U %
1		2	3	4=3/2*100	5=3/UKUPNO
1	OPERATIVNI TROŠKOVI	3.927.537.687	3.865.829.397	98,4	87,3%
1a	<i>Troškovi vojnih djelatnika</i>	2.671.937.463	2.678.549.927	100,2	60,5%
1b	<i>Troškovi civilnih djelatnika</i>	285.538.015	270.991.562	94,9	6,1%
1c	<i>Operativni troškovi i održavanje</i>	970.062.209	916.287.908	94,5	20,7%
2	OPREMANJE I IZGRADNJA	574.355.813	559.143.512	97,4	12,6%
3	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	3.976.250	3.120.865	78,5	0,1%
UKUPNO:		4.505.869.750	4.428.093.774	98,3	100,0%

Tablica 8. Planirani i izvršeni rashodi i izdaci Ministarstva obrane u 2013. godini prema NATO metodologiji

Troškovi vojnog i civilnog osoblja prema NATO metodologiji razlikuju se od rashoda za zaposlene po ekonomskoj klasifikaciji u financijskom planu, jer osim plaća, doprinosa na plaću i ostalih rashoda za zaposlene, obuhvaćaju i naknade zaposlenima, troškove za prehranu i troškove za odjeću i obuču.

Slika 3. Struktura izvršenih rashoda Ministarstva obrane u 2013. godini prema NATO metodologiji

2. ORUŽANE SNAGE

2.1. IZVRŠENJE MISIJA I ZADAĆA

Na temelju Ustavom Republike Hrvatske određene uloge prepoznaju se tri misije Oružanih snaga: obrana Republike Hrvatske i saveznika, doprinos međunarodnoj sigurnosti i potpora civilnim institucijama.

Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika primarna je misija Oružanih snaga. U okviru ove misije Oružane snage moraju biti u stanju odvratiti, zaustaviti i odbaciti, samostalno i uz saveznike, oružanu agresiju na Republiku Hrvatsku; pridonositi obrani saveznika u operacijama po članku 5. Sjevernoatlantskoga ugovora te štiti suverenitet Republike Hrvatske nad morskim i zračnim prostorom. Zadaće u provedbi misije obrane Republike Hrvatske i saveznika su očuvanje cjelovitosti Republike Hrvatske, doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani te zaštita suvereniteta nad morskim i zračnim prostorom Republike Hrvatske.

Doprinos međunarodnoj sigurnosti misija je Oružanih snaga kroz koju one daju svoj doprinos međunarodnoj sigurnosti te nastajanju i održanju što povoljnijeg međunarodnog okružja, a ostvaruje se sudjelovanjem u operacijama potpore miru, obrambenom diplomacijom te nadzorom naoružanja, razoružanjem i neproliferacijom.

Potpora civilnim institucijama misija je putem koje Oružane snage pružaju potporu civilnim institucijama i stanovništvu u suočavanju s različitim vrstama rizika i prijetnji koje nisu klasične vojne prirode, a ostvaruje se potporom drugim državnim tijelima, potporom u zaštiti i spašavanju te potporom civilnom društvu.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika

Ulaskom u NATO Republika Hrvatska je preuzela, usporedno s jamstvima kolektivne obrane, i odgovornost sudjelovanja u zajedničkom savezničkom odgovoru po članku 5. Sjevernoatlantskog ugovora. Republika Hrvatska kao članica Saveza sudjeluje u provedbi stalnih zadaća putem snaga stavljenih pod operativno zapovijedanje Vrhovnom zapovjedniku savezničkih snaga za Europu te u NATO operacijama izvan

članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora. U kontekstu članstva u Europskoj uniji, Republika Hrvatska preuzima i odgovornosti koje proizlaze iz Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

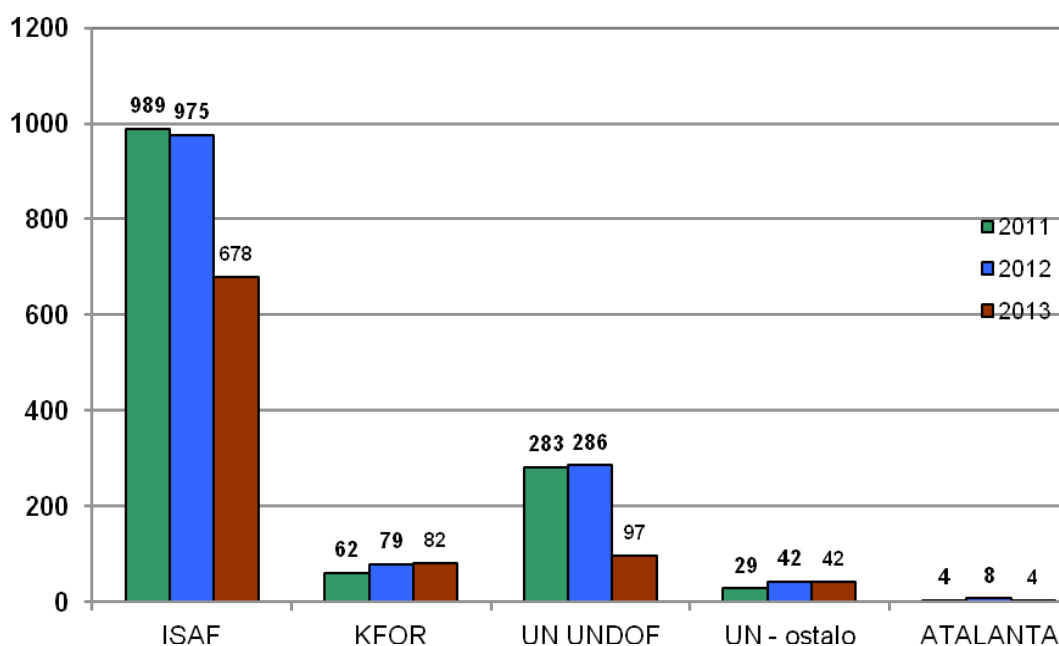
Oružane snage obučavaju se u cilju dostizanja NATO Ciljeva sposobnosti, kroz povećanje i održavanje operativnih sposobnosti u cilju potpore operacijama u tijeku, a u skladu s utvrđenom razinom ambicije za sudjelovanjem razmjestivih snaga u NRF-u (*NATO Response Force*) i borbenim skupinama EU (*EUBG*) te drugim UN/NATO/EU snagama. Interoperabilnost zahtijeva razvoj operativnih sposobnosti te dostizanje povezanih i jasnih standarda radi osiguravanja elemenata borbene spremnosti za moguće operacije. Zahtjevi interoperabilnosti (sposobnost komuniciranja, sposobnost zajedničkog djelovanja, sposobnost potpore te sposobnost obučavanja i vježbanja) postižu se zajedničkom obukom i vježbama sa saveznicima, osobito kroz NATO inicijativu *Pametna obrana* i *Povezane snage* te pridruživanjem deklariranih snaga u NATO sastave i formacije. Stoga će poseban naglasak u idućem razdoblju biti na sudjelovanju pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u različitim oblicima multinacionalnog uvježbavanja na svim razinama kojima će se osigurati intelektualna, proceduralna i tehnička interoperabilnost te kohezija savezničkih snaga.

Nadzor i zaštita suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske provodi se izvršavanjem zadaća nadzora i zaštite prava i interesa na moru te u zračnom prostoru gdje Republika Hrvatska pridonosi i savezničkom sustavu protuzračne i proturaketne obrane (*NATINAMDS*). Tijekom 2013. godine pomorske snage Obalne straže Republike Hrvatske su u plovidbi provele 284 dana, ploveći 1078 sati, prešavši 13 348 nautičkih milja, pri čemu su obavili 276 aktivnosti. U istom razdoblju zračne snage su izvršile 36 redovitih naleta u nadzoru mora i pet naleta po pozivu u nadzoru mora.

2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti

Tijekom 2013. godine Oružane snage su sudjelovale u dvije NATO vođene operacije, ISAF u Afganistanu i KFOR na Kosovu; EU vođenoj operaciji NAVFOR Somalija ATALANTA te šest operacija potpore miru Ujedinjenih naroda, u kojima je ukupno sudjelovao 931 pripadnik Oružanih snaga. Angažiranjem u operacijama potpore miru,

Oružane snage razvijaju sposobnosti djelovanja u međunarodnom okružju i podižu razinu interoperabilnosti.

Slika 4. Prikaz angažiranog osoblja u operacijama potpore miru u 2011., 2012. i 2013. godini

Za sve operacije potpore miru u Financijskom planu Ministarstva obrane za 2013. godinu bilo je osigurano 212.025.152 kuna.

Operacija ISAF

U operaciji ISAF 2013. godine sudjelovalo je ukupno 678 pripadnika, uključujući 43 žene. Kontingent je bio raspoređen u dva regionalna zapovjedništva Regionalno zapovjedništvo *Capital* u Kabulu i Regionalno zapovjedništvo Sjever u Mazar-e-Sharifu.

Od stožernih dužnosti u višim zapovjedništvima ISAF Oružane snage na istaknutom mjestu i dalje zauzimaju poziciju zamjenika načelnika Uprave za logistiku (*Deputy CJ4*) u Zapovjedništvu ISAF-a (*ISAF HQ*).

U kontingentima 2013. godine bilo je angažirano šest pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova na zadaćama savjetovanja Afganistanske civilne policije. U sastavu hrvatskog kontingenta sudjelovali su i pripadnici Oružanih snaga Republike Albanije (jedan pripadnik), Bosne i Hercegovine (dva pripadnika), Crne Gore (45

pripadnika vojske i dva pripadnika policije), Republike Makedonije (dva pripadnika) i Republike Slovenije (jedan pripadnik).

Struktura hrvatskog kontingenta pratila je zahtjeve iz područja operacije, s naglaskom na savjetovanje afganistanskih snaga sigurnosti. Smanjenje hrvatskog kontingenta 2013. godine, s odobrene veličine od 300 pripadnika do 30. travnja 2013. na do 250 pripadnika do 31. prosinca 2013., bilo je uvjetovano procesom tranzicije kojim su afganistanske sigurnosne snage postupno preuzimale odgovornost za sigurnost zemlje od međunarodnih snaga.

Strateški transport pripadnika kontingenata i tereta, u i iz područja operacije, provodio se kapacitetima Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, bez naknade. Pojedinačno upućivanje, odnosno povratak iz područja operacije, provodilo se kapacitetima Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke, bez naknade u kombinaciji s komercijalnim letovima.

Tijekom 2013. godine započelo je planiranje i provedba premještanja dijela snaga i materijalne imovine iz područja Kabula u Mazar-e-Sharif, u skladu s planovima NATO-a o predaji dijela infrastrukture afganistanskim snagama sigurnosti, zbog čega je napušten i francuskim Oružanim snagama predan hrvatski dio kampa Warehouse u Kabulu. Osoblje i perspektivna materijalna imovina premješteni su u Mazar-e-Sharif i u kabulsku zračnu luku. U listopadu 2013. godine iz područja operacije u Republiku Hrvatsku vraćeno je ukupno devet motornih vozila tipa LMV, dva terenska motorna vozila te značajnije količine naoružanja i radiokomunikacijske opreme. Napušten je i kamp Mike Spann. Montažni objekti kampa s pripadajućom opremom darovani su Islamskoj Republici Afganistan za potrebe afganistanskih snaga, dok su pokretna sredstva preseljena na novu lokaciju u Mazar-e-Sharifu.

Operacija KFOR

U operaciji KFOR u 2013. godini sudjelovala su ukupno 82 pripadnika Oružanih snaga, od toga dvije žene. Uz 72 pripadnika u sastavnicama zračnog i zemaljskog osoblja hrvatskog kontingenta s dva helikoptera Mi-17Sh, stacioniranih u bazi „Bondsteel“ u Uroševcu bilo je angažirano i 10 pripadnika na stožernim dužnostima u zapovjedništvu KFOR-a. Potkraj 2012. godine u KFOR je upućen jedan časnik u sklopu NATO multinacionalne postrojbe za kontrolu kretanja. Oružane snage su

popunjavale ovu poziciju u četveromjesečnim rotacijama do kraja 2013. godine kada je tu obvezu preuzela Mađarska.

Tijekom 2013. godine nastavljene su redovite šestomjesečne rotacije stožernih zrakoplovnih časnika u J-3/JOC Zapovjedništva KFOR-a, a u svibnju 2013. godine Oružane snage su po drugi put uputile časnika s činom brigadira na dužnost pomoćnika načelnika stožera KFOR-a za osoblje, logistiku i inženjeriju kome je dužnost trajala šest mjeseci. Potkraj 2013. godine upućen je jedan pripadnik na novu poziciju u Zapovjedništvu KFOR-a na dužnost višeg savjetnika u Zapovjedništvu za obuku i doktrinu (TRADOC) u sastavu NATO tima za pomoć (*NATO Liaison and Assistance Team*) u trajanju od godinu dana.

Ostale misije i operacije

Oružane snage su 2013. godine sudjelovale u EU operaciji potpore miru u Somaliji (ATALANTA) s ukupno četiri pripadnika, od kojih su trojica obnašala stožernu dužnost u Zapovjedništvu operacije, a jedan je bio ukrcao na ratni brod Kraljevine Belgije. Za razliku od ukrcaja na brodove koje je temeljeno na bilateralnim dogovorima sa zemljama partnerima, angažiranje časnika na stožernoj dužnosti u Operativnom zapovjedništvu operacije u Northwoodu (Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske) provodilo se u redovitim šestomjesečnim rotacijama.

Oružane snage su u 2013. godini sudjelovale u šest operacija potpore miru Ujedinjenih naroda sa 139 pripadnika, od toga devet žena.

Nakon značajnog pogoršanja sigurnosne situacije u području odgovornosti misije, Predsjednik Republike Hrvatske i ministar obrane donijeli su odluke kojima su 18. ožujka 2013. pripadnici Oružanih snaga povučeni iz misije UNDOF na Golanskoj visoravni. Operacija izvlačenja i povratka u Republiku Hrvatsku provedena je uz pomoć Veleposlanstva Republike Hrvatske u Izraelu. Povratkom svih 97 pripadnika 10. hrvatskoga kontingenta 18. ožujka 2013. završeno je petogodišnje sudjelovanje Oružanih snaga u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni.

2.1.3. Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama u zemlji

Oružane snage pružale su potporu civilnim institucijama angažiranjem u sljedećim aktivnostima:

Gašenja požara otvorenog prostora

Operativnim planom angažiranja Oružanih snaga u gašenju šumskih požara u 2013. godini propisan je ustroj, zadaće, način postupanja snaga pri gašenju šumskih požara, brojčana veličina i razmještaj Protupožarnih namjenski organizirani snaga Oružanih snaga koji je bio ustrojen od granskih protupožarnih namjenskih snaga (zračne snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, protupožarne namjenski organizirane snaga Hrvatske kopnene vojske i protupožarnih namjenski organizirani snaga Hrvatske ratne mornarice) i tima službe potrage i spašavanja iz sastava Bojne za specijalna djelovanja.

U sklopu pripreme za protupožarnu sezonu provedena je obuka 101 pripadnika Oružanih snaga u Vatrogasnoj školi u Zagrebu, protupožarnoj eskadrili u Zrakoplovnoj bazi Zemunik te u eskadrili transportnih helikoptera u Divuljama. Oružane snage su pružile potporu u osposobljavanju 685 pripadnika vatrogasnih postrojbi kroz obuku za voditelje intervencija za navođenje zrakoplova na požarištu te obuku pripadnika vatrogasnih postrojbi za ulazak/izlazak i desantiranje helikopterom.

Sudjelovanje Oružanih snaga u protupožarnoj sezoni 2013. godine provodilo se kroz tri faze:

U prvoj fazi (od 1. siječnja do 15. svibnja) zračne snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane bile su angažirane na ukupno 10 požarišta. Oružane snage sudjelovale su u gašenju požara otvorenog prostora s tri protupožarna zrakoplova iz sastava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (1 CL-415, 1 AT-802 i 1 helikopter Mi-8 MTV 1) u 30-minutnoj spremnosti za angažiranje u vidnom djelu dana.

U drugoj fazi (od 15. svibnja do 31. listopada) Protupožarne namjenski organizirane snage Oružanih snaga stavljene su pod operativni nadzor Zapovjedno-operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga. Angažiranje zračnih snaga Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane provodilo se putem Centra za koordinaciju, vođenje i gašenje požara – Divulje, a Zapovjedno-operativno središte

Glavnog stožera Oružanih snaga je preko Operativnog središta 93. Zrakoplovne baze Zemunik zapovijedalo angažiranjem zrakoplova.

Ukupna jačina Protupožarnih namjenski organizirani snaga Oružanih snaga u provedbi protupožarne sezone 2013. godine bila je 231 pripadnik, šest zrakoplova CL-415, pet zrakoplova AT-802F/A, dva helikoptera Mi-8 MTV 1, jedan desantni brod minopolagač, jedan desantni jurišni brod i dva gumena čamca.

Tijekom druge faze na ukupno 104 požarišta bile su isključivo angažirane zračne snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane. Protupožarni namjenski organizirane snage Hrvatske kopnene vojske bile su angažirane na zadaćama zaštite od požara, s po jednim vodom na otoku Brijuni i na otoku Mljetu. Vodovi su izvršavali zadaće protupožarnog uređenja vojnih objekata na lokacijama razmještaja, izrada protupožarnih prosjeka i čišćenje terena.

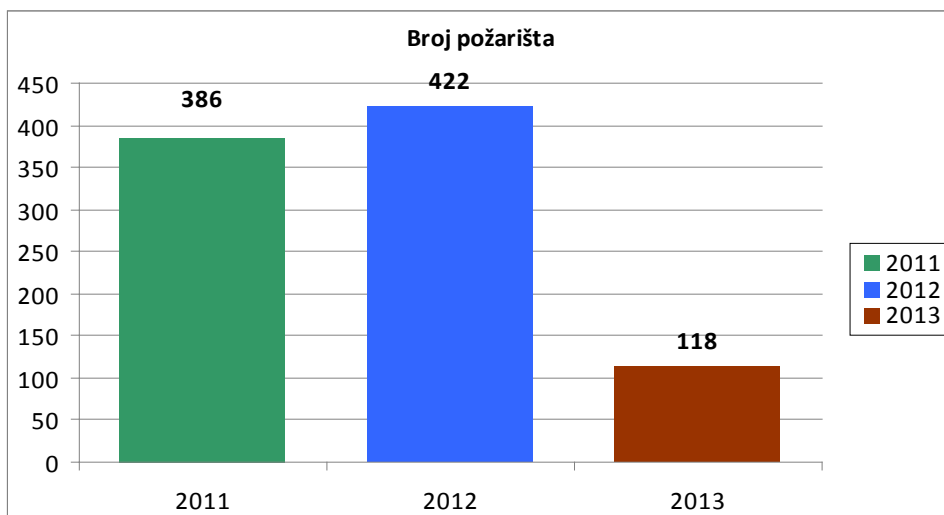
Slika 5. Pregled broja požara po županijama u 2013. godini

U prvoj i drugoj fazi protupožarne sezone u 2013. godini (od 1. siječnja do 31. listopada) zračne snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane kod gašenja požara otvorenog prostora bile su angažirane na 114 požarišta.

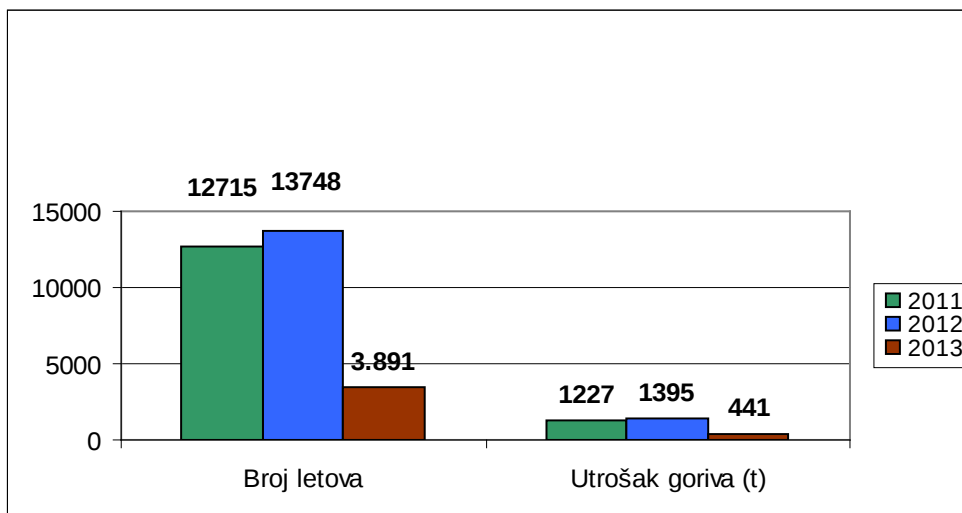
Treća faza (do 1. studenoga do 31. prosinca 2013.) obuhvaćala je raščlambu angažiranja snaga, utvrđivanje stanja opreme i tehnike te početak popravaka i servisiranja opreme. Oružane snage u ovoj su fazi bile u 30-minutnoj spremnosti za

angažiranje u vidnom djelu dana s tri protupožarna zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (1 CL 415, 1 AT-802 i 1 helikopter Mi-8 MTV 1).

Tijekom angažiranja ostvareno je 3488 letova u trajanju od 476 sati i 25 minuta i izbačeno je 17 452 tone vode.

Slika 6. Prikaz pokazatelja djelovanja Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u protupožarnim zadaćama od 2011. do 2013. godine (prema broju požarišta)

Slika 7: Prikaz pokazatelja djelovanja Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u protupožarnim zadaćama od 2011. do 2013. godine

Osim u Republici Hrvatskoj protupožarni zrakoplovi CL-415 bili su angažirani na gašenju požara i izvan teritorija Republike Hrvatske: tri puta na gašenju požara u Bosni i Hercegovini (7., 8. i 23. kolovoza 2013. - 181 let/ 30:20 sati leta) i jedanput na gašenju požara u Portugalu (od 31. kolovoza do 4. rujna 2013. - 222 leta/ 71:30 sati leta). Na zadaćama gašenja požara u inozemstvu ukupno je ostvareno 403 leta u trajanju od 101 sat i 50 minuta i izbačeno je 2208 t vode.

Pomoć civilnim institucijama	Godina 2013.	Broj požara	Broj letova	Izbačeno vode u tonama	Sati naleta	Prevezeno osoba	Tona tereta
U Republici Hrvatskoj	1.1. -15.5.	10	208	965	24:50	0	0
	15.5.-31.10.	104	3280	16 487	451:35	156	18
UKUPNO		114	3488	17 452	476:25	156	18
Izvan Republike Hrvatske	Bosna i Hercegovina	3	181	1026	30:20	0	0
	Portugal	1	222	1182	71:30	0	0
UKUPNO		4	403	2208	101:50	0	0
SVEUKUPNO		118	3891	19 660	578:15	156	18

Tablica 9. Pregled sudjelovanja zračnih snaga u gašenju požara otvorenog prostora u 2013.

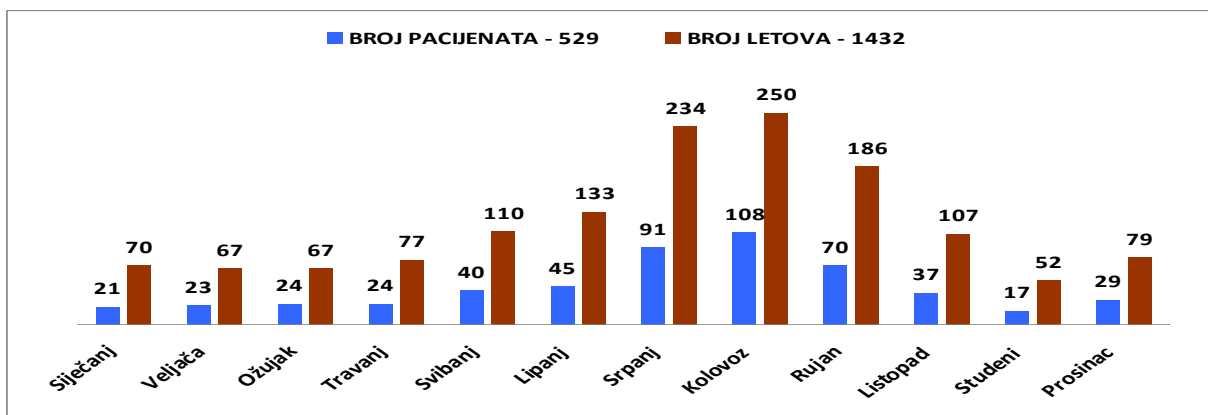
Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

Oružane snage izvršavale su 2013. godine zadaće hitnog medicinskog prevoženja ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba zrakom, kao i zadaće hitnoga zračnog prijevoza organa za transplantaciju. Intenzitet prevoženja povećavao se u turističkoj sezoni. Najveći broj letova bio je na području Splitsko-dalmatinske županije što je i razumljivo s obzirom na broj otoka i njihovu prometnu povezanost. Angažirani su helikopteri iz vojarne „Knez Trpimir“ Divulje i letjelišta „Lučko“.

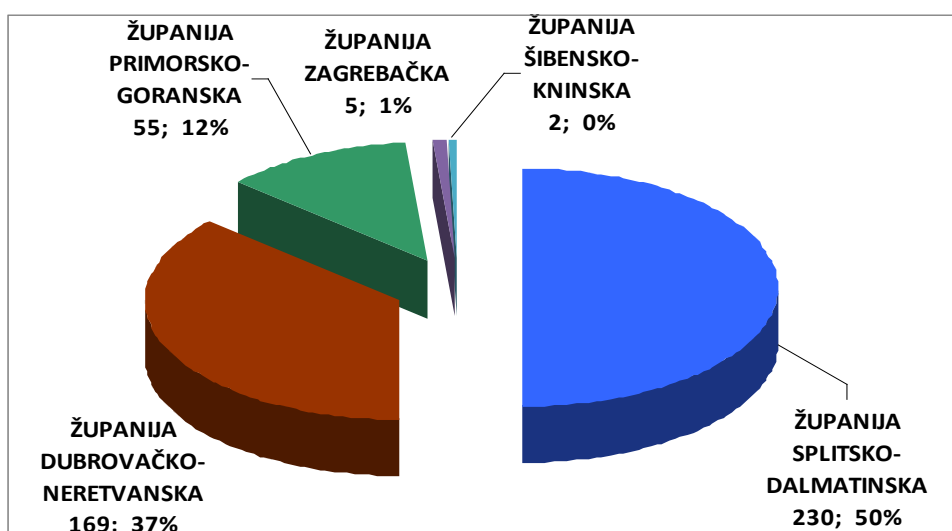
Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno osoba (pacijenata)	Prevezene ostale osobe (pratnja+med. osoblje)	Ukupno sati leta
2011.	445	445	1 383	490	951	580:37
2012.	415	405	1 330	470	967	637:55
2013.	480	461	1 432 (1413+19)	529	1 079	594:27 (580:22+14:05)
UKUPNO	1 340	1 311	4 145	1 489	2 997	1 812:59

Tablica 10. Pregled angažiranja Oružanih snaga u hitnom zračnom medicinskom prijevozu od 2011. do 2013. godine

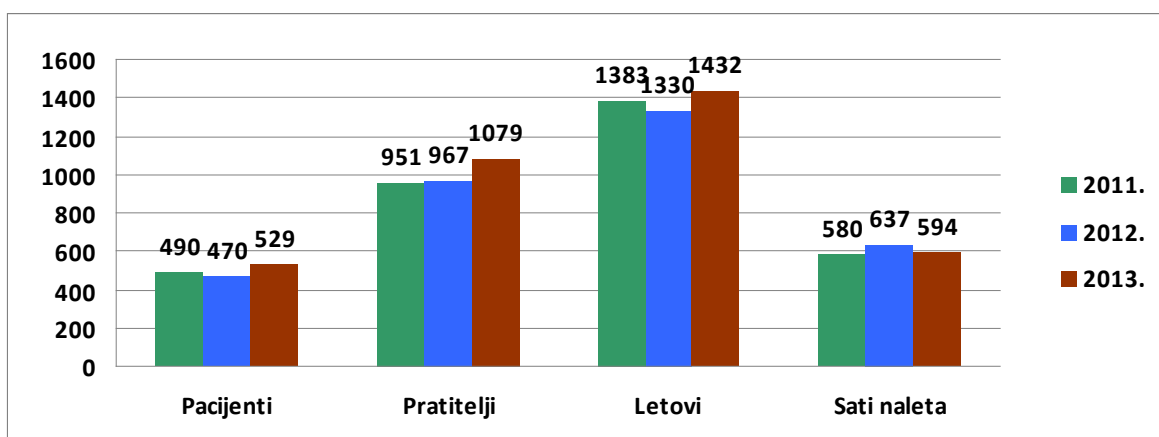
Tijekom 2013. godine zaprimljeno je 480 zahtjeva od kojih je 461 realiziran (nije realizirano 19 zahtjeva: devet zbog nepovoljnih meteoroloških uvjeta, šest je otkazala Državna uprava za zaštitu i spašavanje, tri pacijenta su umrla i jedan tehnički problem s helikopterom). Prevezeno je 529 pacijenata i 1079 pratitelja. Pri realizaciji zadaća ostvarena su 1432 leta u trajanju od 594 sata i 27 minuta. Od iskazanog broja, četiri zahtjeva se odnose na prijevoz organa za potrebe transplantacije i tima za transplantaciju. Ukupno ostvareni troškovi u 2013. godini iznosili su 11.931.666,65 kuna (za medicinsko prevoženje troškovi u 2011. godini iznosili su 10,38 milijuna kuna, a u 2012. godini 13 milijuna kuna).

Slika 8. Broj letova i prevezenih pacijenata od siječnja do prosinca 2013. godine

Slika 9. Broj realiziranih zahtjeva za hitnim zračnim medicinskim prijevozom po županijama u 2013. godini

Slika 10. Pregled učinka hitnog zračnog medicinskog prijevoza od 2011. do 2013. godine

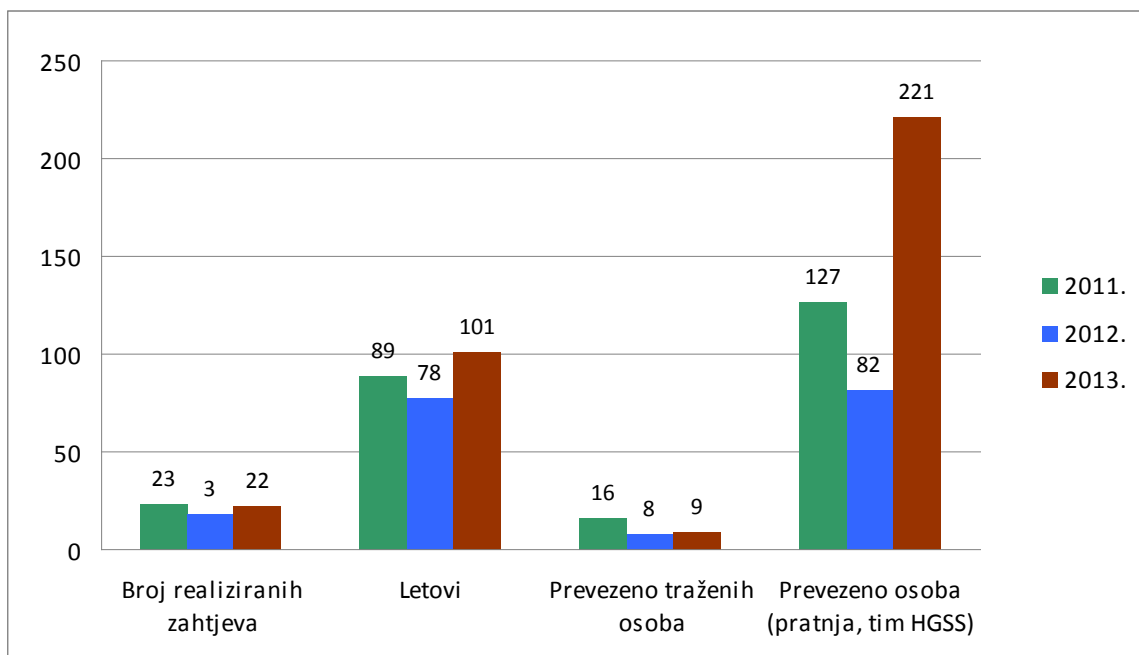
Traganje i spašavanje na kopnu, otocima i moru

Zadaće traganja i spašavanja provodile su se u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Hrvatskom gorskom službom spašavanja i Obalnom stražom Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane sudjelovali su i u izvlačenju osoba na nepristupačnom području odnosno području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima. Za ove zadaće korišteni su helikopteri Mi-8 MTV i Mi-171Sh te zrakoplovi PC-9.

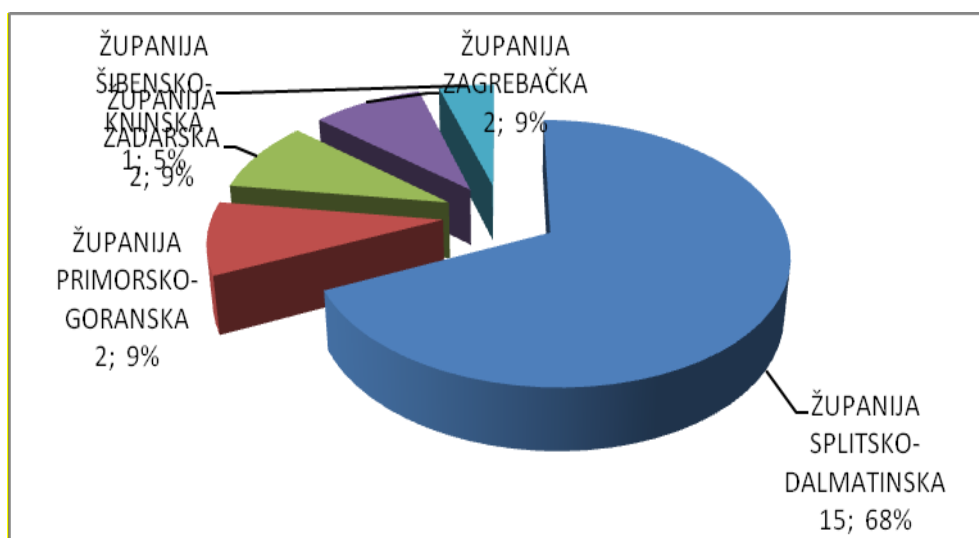
Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati leta
2011.	23	23	89	16	127	51:45
2012.	22	18	78	8	82	36:35
2013.	24	22	101	9	221	42:55
UKUPNO	69	63	268	33	430	131:15

Tablica 11. Pregled angažiranja Oružanih snaga u traganju i spašavanju od 2011. do 2013. godine

U 2013. godini zaprimljena su 24, a izvršena 22 zahtjeva za angažiranje zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u akcijama traganja i spašavanja na kopnu i otocima (dva zahtjeva nisu realizirana: jedan zbog vremenskih uvjeta, a jedan podnositelj zahtjeva stornirao je zahtjev). Proveden je 101 let u trajanju od 42 sata i 55 minuta, prilikom čega je prevezeno 230 osoba. Ukupno ostvareni troškovi u 2013. godini iznosili su 1.351.837,17 kuna (u 2012. godini troškovi su iznosili 580.000 kuna).

Slika 11. Pregled zadaća traganja i spašavanja izvršenih od Oružanih snaga od 2011. do 2013. godine

Slika 12. Broj traganja i spašavanja po županijama u 2013. godini

Na šest zadaća traganja i spašavanja na moru za potrebe Obalne straže Republike Hrvatske provedeno je šest letova zrakoplovima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (pet puta avionom PC-9 i jedanput Mi-8 MTV1) u trajanju od 7 sati i 25 minuta. Dva izviđanja srednjeg Jadrana izvršena su u lipnju, dva u srpnju i dva u kolovožu 2013. godine.

Godina	Broj zahtjeva	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati leta
2011.	8	8	-	6	18:20
2012.	14	23	-	6	38:14
2013.	6	6	-	-	07:25
UKUPNO	28	37	-	12	63:59

Tablica 12. Pregled angažiranja zračnih snaga u traganju i spašavanju na moru od 2011. do 2013. godine

Godina	Broj zahtjeva	Dana u plovidbi	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati plovidbe
2011.	2	2	-	-	9:00
2012.	3	4	65	-	59:22
2013.	-	-	-	-	-
UKUPNO	5	6	65	-	68:22

Tablica 13. Pregled angažiranja brodova i plovila traganju i spašavanju na moru od 2011. do 2013. godine

Inženjerijski infrastrukturni radovi

Potporna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovama u Republici Hrvatskoj u 2013. godini izvođenjem inženjerijskih infrastrukturnih radova, pružena je u 10 zadaća u kojima su inženjerijske postrojbe ostvarile ukupno 266 r/d, 29 344 č/h, 3665 m/h rada.

Najveća zadaća bila je raščišćavanje i djelomično uklanjanje ratom oštećenih objekata u Gradu Vukovaru, a trajala je 80 radnih dana uz prosječno angažiranje 23 pripadnika dnevno. Ukupni trošak iznosio je 806.498,19 kuna.

Sljedeća je bila zadaća potpore Općini Škabrnja u izvođenju pripremnih radova za izgradnju spomenika na Ražovljevoj Glavici, a trajala je 67 radnih dana uz prosječno angažiranje 14 pripadnika. Ukupan trošak je iznosio 227.383,04 kuna.

Potporna je pružana i Gradu Kninu u izgradnji novog prilaznog puta do vojne lokacije u Kninu koju koristi Hrvatska kopnena vojska, Gradu Sinju u izgradnji sportske dvorane, Općini Bibinje pri izgradnji Spomen područja Domovinskog rata „Brdo Križ“, Općini Medulin u pripremi za asfaltiranje prilazne ceste parku prirode „Rt Kamenjak“,

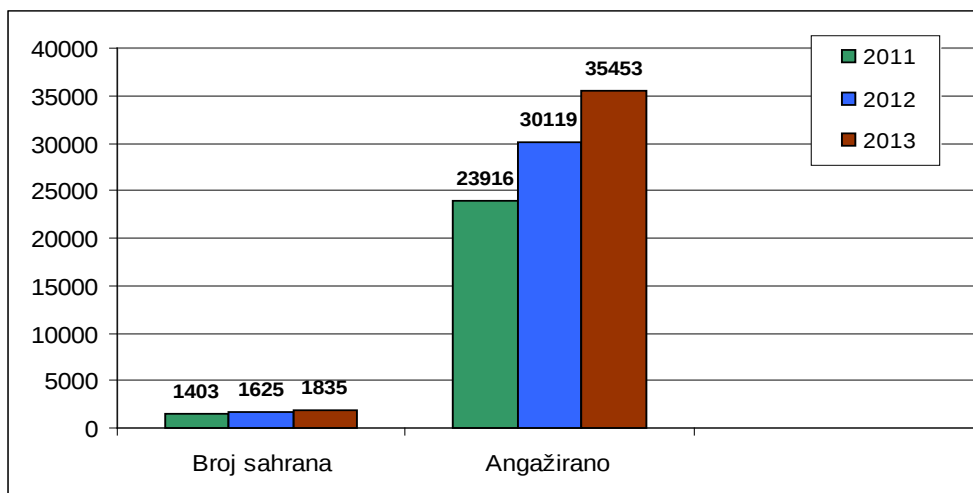
Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja pri izgradnji planinske kuće na Dinari, a u dvije zadaće provedena je sanacija zemljišta fizičkih osoba uklanjanjem fortifikacijskih objekata zaostalih iz Domovinskog rata.

Trošak provedbe inženjerijskih radova u potpori jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovama u Republici Hrvatskoj u 2013. godini iznosio je 1.185.434,39 kuna.

Oružane snage su u 2013. godini nastavile pružati potporu civilnim strukturama u prometnom povezivanju s ukupno 39 mostova postavljenih u Republici Hrvatskoj, od kojih je za njih 30 pokrenuta primopredaja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Odavanja počasti na pokopima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Oružane snage redovito su pružale potporu Ministarstvu branitelja u provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima. Tijekom 2013. godine pružena je potpora na 1834 pokopa uz angažiranje u prosjeku 19 pripadnika po pokopu odnosno ukupno 35 453 angažiranja pripadnika Oružanih snaga. Ukupno ostvareni troškovi iznosili su 1.852.683,37 kuna (1.652.313,00 kuna u 2012. godini), a refundiralo ih je Ministarstvo branitelja.

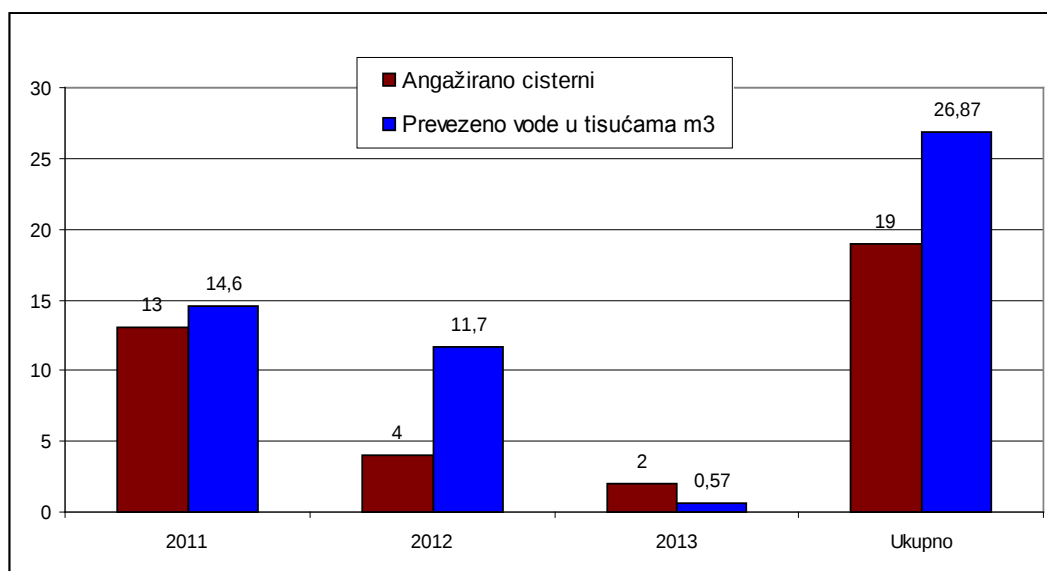

Slika 13. Pregled angažiranja u odavanju počasti preminulim hrvatskim braniteljima od 2011. do 2013. godine

Opskrba pitkom vodom stanovništva na područjima zahvaćenim sušom

Oružane snage pružale su potporu jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u sprječavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda (suše) na dvije lokacije u Zadarskoj županiji (općina Jasenice i Kolan) dopremom 571,5 m³ pitke vode kamionima, cisternama ili brodom Hrvatske ratne mornarice. Općini Jasenice od 8. do 22. kolovoza 2013. s jednom cisternom dostavljeno je 241,5 m³ vode, a općini Kolan od 9. do 15. kolovoza 2013. s jednim brodom dostavljeno je 330 m³ vode.

Ukupno ostvareni troškovi u 2013. godini iznosili su 54.566,25 kuna (za takve aktivnosti troškovi u 2012. godini iznosili su 433.000 kuna).

Slika 14. Pregled opskrbe stanovništva pitkom vodom od 2011. do 2013. godine

Uklanjanje posljedica vremenskih nepogoda

Od 19. do 24. siječnja 2013. na zadaći pružanja potpore civilnim institucijama u uklanjanju posljedica vremenskih nepogoda na području Grada Slunja bilo je angažirano pet pripadnika Oružanih snaga s radnim strojevima.

Na području županija Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske u slivu rijeka Drave i Dunava ustrojene su Protupoplavne namjenski organizirane snage Oružanih snaga (Hrvatske kopnene vojske i Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane), koje su bile u pripravnosti od 6. do 21. lipnja 2013., a sudjelovale su u obranama od poplava od 7. do 17. lipnja 2013.

Ukupno su Protupoplavne namjenski organizirane snage Hrvatske kopnene vojske imale 925 pripadnika. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana formiralo je snage jačine četiri helikoptera s posadama (16 pripadnika) koje su se nalazile u pripravnosti po jedan u 91. zrakoplovnoj bazi (uzletište Lučko) i 93. zrakoplovnoj bazi (uzletište Divulje) te dva u Zračnoj luci Klisa, Osijek (1 Mi-8MTV i 1 M-171Sh). Ukupno je bio angažiran 931 pripadnik, napunjeno je 231 835 vreća pijeskom te ostvareno 28 456 sati rada.

Oružane snage su pružale potporu udrugama, župama, sportskim klubovima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima državne uprave, nacionalnim sportskim savezima u organizaciji manifestacija, natjecanja, smotri, izložbi, koncerata, priredbi i obilježavanju obljetnica.

2.2. PREGLED STANJA SPOSOBNOSTI

Posjedovanje i razvoj odgovarajućih sposobnosti preduvjet je uspješne realizacije misija i zadaća Oružanih snaga. U planiranju razvoja sposobnosti obrambeni resor koristi NATO-ov pristup temeljen na sposobnostima. Budući da se stjecanje sposobnosti ostvaruje uspostavljanjem odgovarajuće organizacije i drugih elemenata sposobnosti (doktrina, osoblje, materijalna sredstva, infrastruktura, vođenje, interoperabilnost te obuka) utvrđene potrebe za sposobnostima usmjeravaju sve aspekte organizacije i razvoja Oružanih snaga. Sposobnosti koje trebaju posjedovati i razvijati Oružane snage razmatraju se kroz glavna područja: Priprema; Konzultacije, zapovijedanje i nadzor; Projekcija; Angažiranje; Informiranje; Održivost te Zaštita snaga.

U 2013. godini sposobnosti Oružanih snaga bile su potrebne za izvršavanje nacionalnih zadaća održavane i razvijane kroz remont i održavanje borbenih aviona, helikoptera, brodova Obalne straže Republike Hrvatske i zrakoplovnih sredstava namijenjenih protupožarnim aktivnostima. Brojne aktivnosti obuke i školovanja osoblja bile su u potpori razvoju i održavanju potrebnih sposobnosti.

Oružane snage su 2013. godine temeljile razvoj sposobnosti u prvom redu na obvezama koje proizlaze iz koncepta kolektivne obrane odnosno članstva Republike Hrvatske u NATO-u i Europskoj uniji. U skladu s tim težište razvoja sposobnosti bilo je na prihvaćanju i implementaciji Ciljeva sposobnosti, koje Republika Hrvatska kao članica NATO-a treba dostići odnosno održavati. Velik broj tih ciljeva bitno će utjecati na transformaciju Oružanih snaga zahtjevima za opremanjem, kao i razvojem ostalih elemenata sposobnosti.

Proces implementacije prihvaćenih Ciljeva sposobnosti odvijao se u uvjetima ograničenih finansijskih sredstava, što se najviše odrazilo na umanjenu realizaciju programa opremanja novom opremom i modernizaciju postojećih sredstava.

Najznačajniji i ujedno opći cilj za Oružane snage je osigurati snage i sposobnosti za NATO-vođene operacije pripremom, opremanjem i održavanjem jedne borbene skupine uz odgovarajuću potporu i samoodrživost. Navedena borbena skupina se

ustrojava, priprema, obučava i oprema u skladu s kriterijima i standardima propisanim u NATO dokumentima vezanim za spremnost za provedbu operacija.

Sve glavne ustrojstvene jedinice Oružanih snaga pridonose osiguravanju snaga i sposobnosti za NATO vođene operacije, međutim Hrvatska kopnena vojska je grana čije snage i sposobnosti predstavljaju okosnicu.

Radi razvoja sposobnosti Hrvatske ratne mornarice nastavljeno je s nizom aktivnosti za uvezivanje različitih državnih tijela, čije je područje djelovanja usko vezano sa značajkama mora, obale i podmorja. Ispitivanjem novoga informacijskog sustava SEVID poduzet je važan korak u unaprjeđivanju sposobnosti stvaranja jedinstvene pomorske slike na Jadranu od podataka dobivenih od više različitih senzora te su u tijeku pripremne radnje za uvezivanje cijelog sustava u jedinstvenu NATO mrežu po konceptu koji će biti interoperabilan i spreman za razmjenu informacija.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana su razvojem sposobnosti nadzora zračnog prostora te integracijom u NATINAMDS, čija se implementacija odvija u skladu sa zadanim planovima, značajno pridonosili ukupnom stanju sposobnosti Oružanih snaga.

Zapovjedništvo za potporu, kao nositelj implementacije logističkih podelemenata ciljeva sposobnosti, značajno pridonosi sposobnostima strateškog prijevoza, zdravstvene potpore snagama, pripremi hrvatskih komponenti dviju međunarodnih integriranih logističkih postrojbi, kao i potpori razvoju ukupnih sposobnosti ostalih ustrojstvenih jedinica.

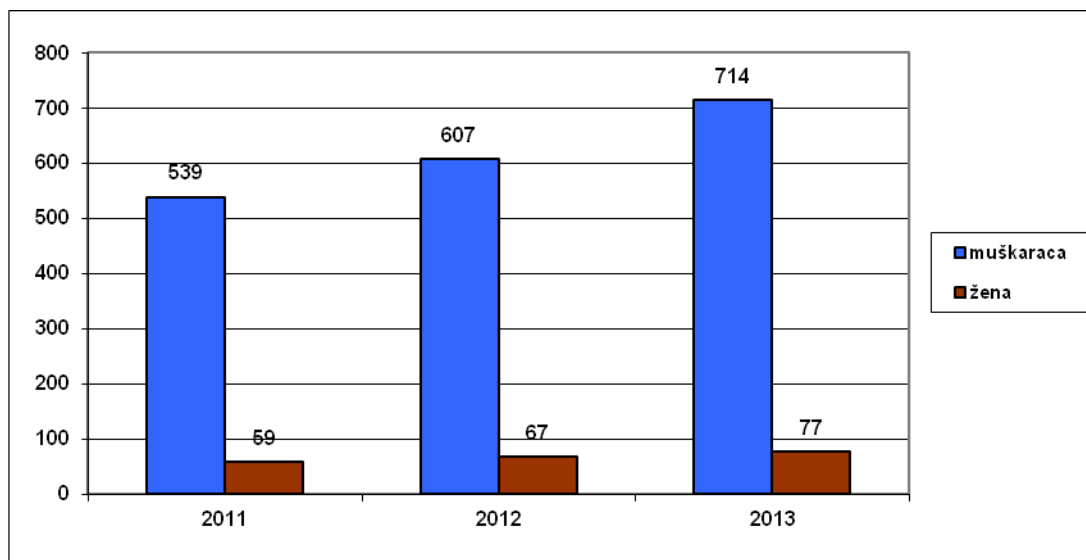
Većina ostalih Ciljeva sposobnosti u izravnoj su potpori navedenih Ciljeva, a njihova implementacija ima velik utjecaj na ukupnu spremnost Oružanih snaga.

2.3. OBUKA I VJEŽBE

Obuka je bila organizirana i provedena s ciljem provedbe temeljnih zadaća, podizanja tjelesne spremnosti, povećanja mjera osobne i zajedničke sigurnosti u rukovanju oružjem na obuci i pri provedbi gađanja, specijalističkoj vojnoj obuci, obuci kadeta te ročnika na dragovoljnom vojnom osposobljavanju.

Težište u obuci i vježbama bilo je na neposrednim pripremama i preduputnim obukama za operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije, međunarodno preuzetim obvezama i inicijativama te implementaciji Ciljeva sposobnosti. U 2013. godini nije bila planirana obuka pričuvnog sastava.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provedeno je kroz dva naraštaja, a završio ga je 791 kandidat, od toga 9,73% ili 77 žena (I. naraštaj svibanj – lipanj 2013. godine završilo 394 ročnika, od toga 9,89% ili 39 žena; II. naraštaj srpanj – kolovoz 2013. godine završilo je 397 ročnika, od toga 9,57% ili 38 žena).

Slika 15. Prikaz strukture dragovoljnih ročnika po spolu u 2011., 2012. i 2013. godini

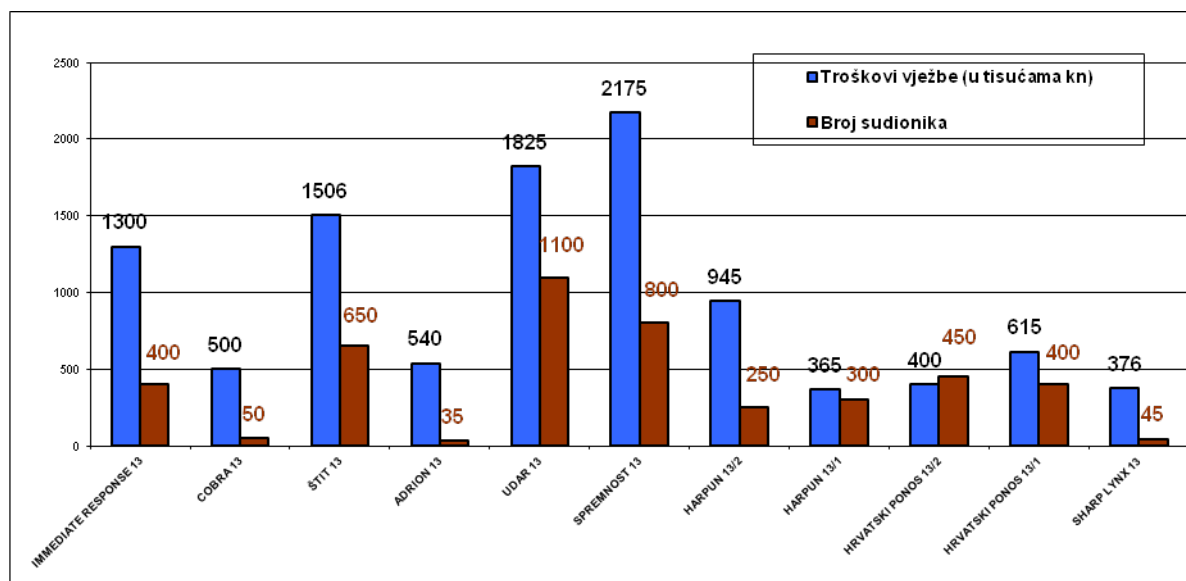
Specijalistička vojna obuka za prijam u djelatnu vojnu službu provedena je u lipnju 2013. godine s 450 kandidata, od toga 32 žene ili 7,11%.

Obuka djelatnog sastava provedena je u skladu s odobrenim planovima. Obuka za operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije provodila se u skladu sa zahtijevanim sposobnostima i specifičnostima pojedine misije/operacije. Dio obuke za operaciju ISAF proveden je u obučnim središtima u Saveznoj Republici Njemačkoj, Republici Poljskoj, Kraljevini Norveškoj, Češkoj Republici, Slovačkoj Republici i Mađarskoj.

Oružane snage sudjelovale su u 20 međunarodnih vježbi, a dvije su provedene na području Republike Hrvatske (*IMMEDIATE RESPONSE 13* i *DOLPHIN 13*). Po završetku vježbe DOLPHIN 13 u akvatoriju Dubrovnika, Hrvatska ratna mornarica je od Sjedinjenih Američkih Država zaprimila donaciju opreme za protuminsku borbu.

Provedeno je osam nacionalnih vježbi. Za vježbe u 2013. godini utrošeno je 11,5 milijuna kuna.

Posebno značajne vježbe bile su: UDAR 13, SPREMNOST 13, IMMEDIATE RESPONSE 13, ADRION 13, ŠTIT 13, HARPUN 13/1 i 13/2, HRVATSKI PONOS 13/1 i 13/2, COBRA 13 te SHARP LYNX 13.

Slika 16. Prikaz troškova i broja sudionika vježbi u 2013. godini

Na vježbi *Spremnost 14/2* provedeno je ocjenjivanje spremnosti namjenski organiziranih snaga za NRF 2014. godine, a snage su ocijenjene kao *Borbeno spremne (Combat Ready)*, s čim je upoznato nadređeno zapovjedništvo (*RRC-FRA*). Ocjenjivanja su provedena u skladu s NATO standardima ocjenjivanja borbene spremnosti kopnenih snaga.

Prvi put od NATO-a u Oružanim snagama je provedeno početno ocjenjivanje sposobnosti deklariranih zrakoplovnih snaga – transportnih helikoptera, a provedena je i redovita godišnja provjera spremnosti snaga Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane uključenih u savezničku zaštitu zračnog prostora (*NATINADMS*), u skladu s NATO standardima za snage zrakoplovstva.

Ostala nacionalna ocjenjivanja spremnosti za operacije potpore miru (ISAF i KFOR), provedena su na temelju nacionalnog sustava ocjenjivanja zasnovanog na standardima snaga Savezničkog zapovjedništva za operacije (*Allied Command Operations Forces Standards*). Sva provedena ocjenjivanja kao i prateće aktivnosti u 2013. godini bile su u potpori nastavku implementacije Koncepta sustava spremnosti Oružanih snaga.

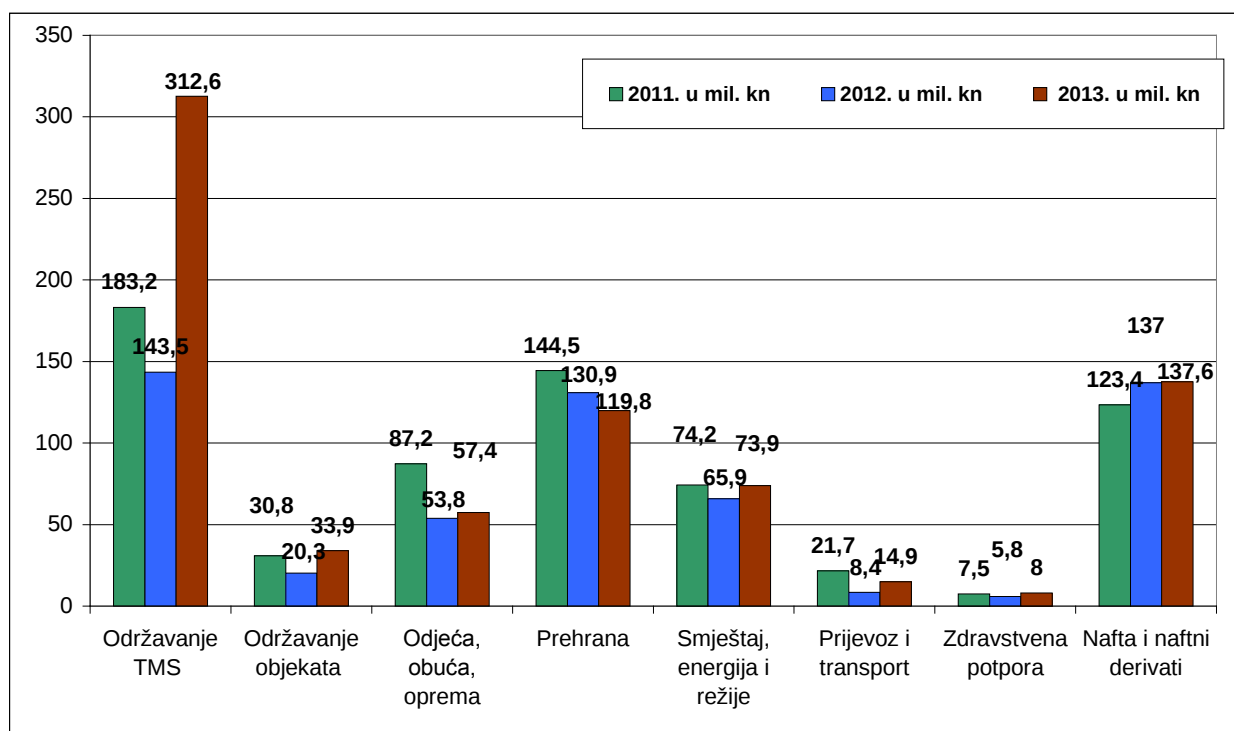
Nakon usvajanja novog paketa obrambenih zakona, započet je i proces revizije Doktrine Oružanih snaga kako bi se doktrinarne odrednice uskladile s novim zakonskim rješenjima. U 2013. godini Oružane snage su izdale 22 vojno-stručne publikacije u potpori obuci i izobrazbi.

Nastavljeno je s aktivnim sudjelovanjem u procesima normizacije na razini NATO saveza, kao i s ratifikacijom i usvajanjem hrvatskih vojnih normi, s prioritetom na normama koje se odnose na Ciljeve sposobnosti.

2.4. LOGISTIČKI SUSTAV

Logistička potpora obuhvaća opskrbu materijalnim sredstvima svih klasa, održavanje materijalnih sredstava, prometnu potporu, izgradnju i održavanje vojnih lokacija i građevina, ifrastrukture te zdravstvenu potporu.

Potkraj 2013. godine, ukupni troškovi svih kategorija logističke potpore iznosili su 766,5 milijuna kuna, što je 17% obrambenog proračuna. U odnosu na 2012. godinu, financijska sredstva za logistiku bila su veća za 170 milijuna kuna, a povećanje je bilo namijenjeno za održavanje zrakoplovno-tehničkih sredstava, održavanje borbenih tehničko-materijalnih sredstava te održavanje brodova i mornaričkih tehničko-materijalnih sredstava.

Slika 17. Usporedba logističkih troškova po godinama

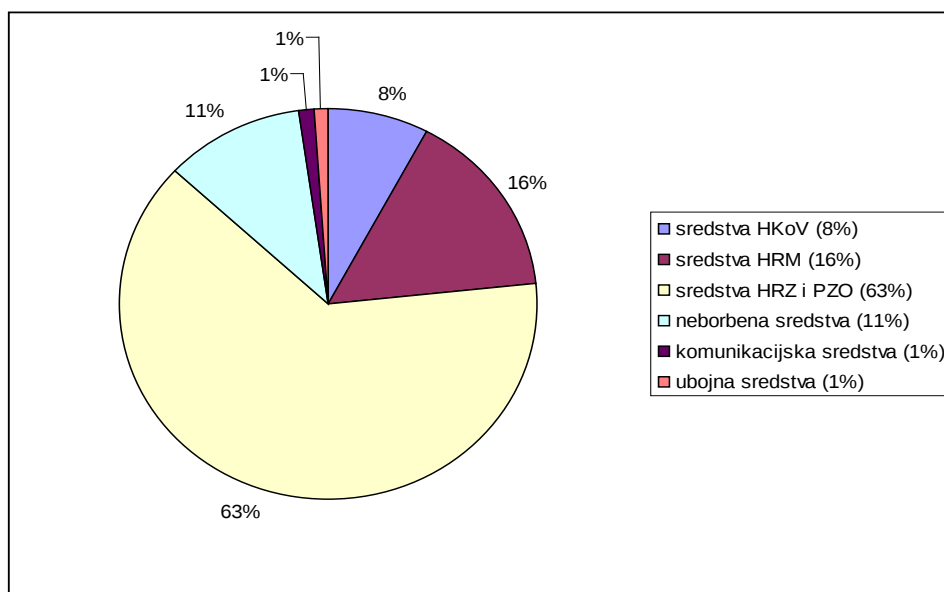
Ciljevi logističke potpore u 2013. godini bili su osigurati neprekidnost potpore pri izvođenju zadaća Oružanih snaga u zemlji i inozemstvu, uz racionalizaciju i optimizaciju troškova. Unatoč smanjenju proračuna i povećanju cijena roba, usluga i energije osigurana je logistička spremnost i operativna raspoloživost glavne tehnike

za sve operacije i najvažnije zadaće i vježbe Oružanih snaga. Kao težišna zadaća osigurana je potpuna operativna raspoloživost i ispravnost zrakoplovne tehnike na zadaćama gašenja požara, brodova i opreme Obalne straže Republike Hrvatske i sudjelovanja u NATO operaciji KFOR na Kosovu i mentorskih timova u operaciji ISAF u Afganistanu.

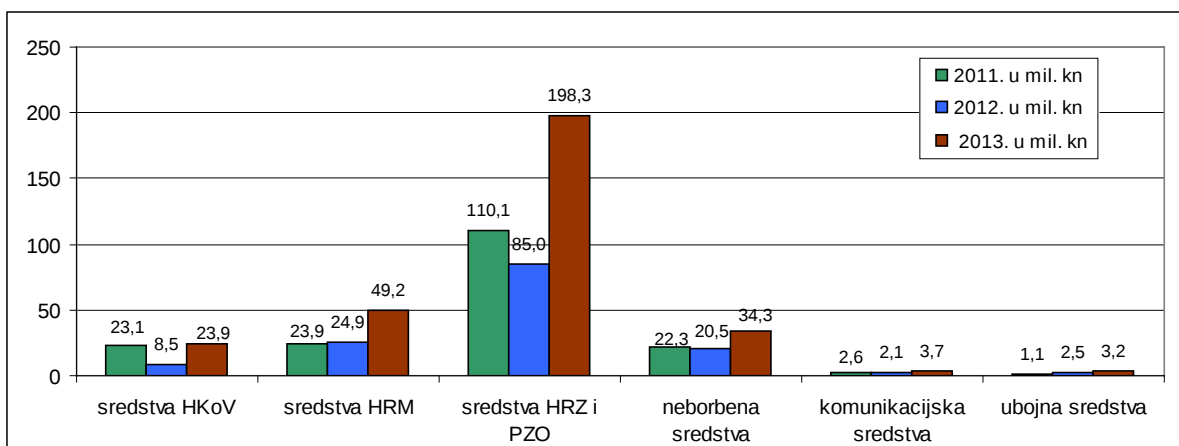
Nastavljeni su poslovi integracije borbenog oklopnog vozila PATRIA u sustav održavanja Oružanih snaga.

Za održavanje materijalno-tehničkih sredstava u 2013. godini utrošeno je ukupno 312,6 milijuna kuna, što čini 6,9% obrambenog proračuna odnosno 40,8% ukupnih troškova logističke potpore. U odnosu na 2012. godinu, troškovi održavanja veći su za 159,4 milijuna kuna ili 104%.

Usporedba troškova održavanja po skupinama materijalno-tehničkih sredstava i prikaz planskih financijskih sredstva za održavanje materijalnih sredstava, razvidni su u sljedećim grafikonima.

Slika 18. Troškovi održavanja po skupinama materijalnih sredstava

Slika 19. Planska financijska sredstva za održavanje materijalnih sredstava

Najveći dio financijskih sredstava koji se odnosi na zrakoplovnu tehniku utrošen je na produljenje resursa borbenih aviona i transportnih helikoptera te održavanje postojeće flote zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane.

Do potkraj 2013. godine remont prve skupine helikoptera, remont i produženje životnog vijeka šest helikoptera, ušao je završnu fazu te su izrađeni tehnički zahtjevi odnosno izvršene ostale potrebne pripreme, za remont druge skupine helikoptera (četiri helikoptera) koji će biti izvršen tijekom 2014. godine.

Protupožarni zrakoplovi su i u 2013. godini bili prioritet u održavanju, a u protupožarnoj sezoni dostignuta je visoka razina stalne operativne raspoloživosti svih letjelica Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane.

Sustavnim održavanjem postignuta je puna operativna raspoloživost radarskog sustava FPS-117, ugovoren je i provodi se remont aviona MIG-21, završena je modernizacija sekundarnog radara FPS-117, provedene su pripreme za modernizaciju primarnog radara FPS-117 i pripreme protupožarnih zrakoplova za protupožarnu sezonu 2014. godine.

Održavanje aviona i helikoptera za druge zadaće Oružanih snaga bilo je u skladu s planovima uporabe u operacijama i drugim vojnim zadaćama, planovima obuke i vježbi te planovima korištenja zrakoplova u zadaćama pomoći civilnim institucijama.

Održavanje školskih zrakoplova bilo je u skladu s potrebama i prema planovima izobrazbe i obuke.

Značajna financijska sredstva bila su angažirana za potrebe remonta helikoptera Mi-8. Završetkom ovoga remonta doći će do povećanja ukupne ispravnosti helikoptera.

Provođeno je održavanje plovila koja nisu u sastavu Hrvatske ratne mornarice, pa je 2013. godine postignuta stopostotna tehnička ispravnost svih plovila Bojne za specijalna djelovanja, kao i svih plovila Počasno-zaštitne bojne, a brod riječne flotile Hrvatske kopnene vojske (OB-93 Šokadija) doveden je u ispravno stanje.

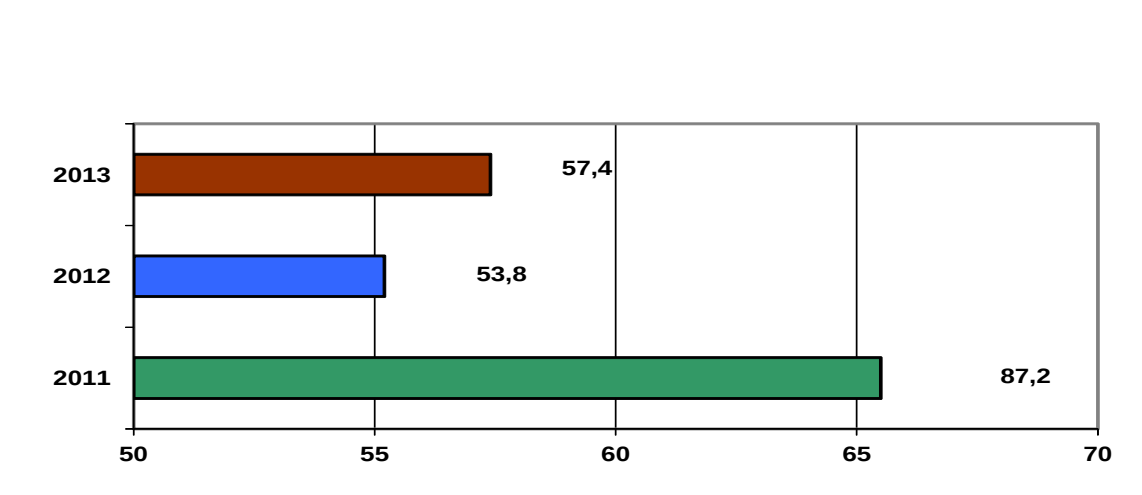
U održavanju sredstava i tehnike Hrvatske kopnene vojske prioritet su bili poslovi i zadaće integracije borbenog oklopnog vozila PATRIA, implementacija sustava korisničkog i radioničkog održavanja, provedba usluge generalne revizije na četiri tenka M-84, provedba generalnog remonta na tenkovskim motorima, nabava pričuvnih dijelova za popravak tenkova M-84, nabava specijalnih akumulatora za tenkove, provedba revizije kotača za borbeno vozilo pješništva M80, provedba remonta hidroelastični sustava tenkova i topničkog oružja, nabava dijelova za borbeno vozilo pješništva M80, provedba drugog tehničkog pregleda na samohodni lanser raketa S-10 te nabava pričuvnih dijelova za jurišne puške VHS-D1 i VHS-K1. Oružane snage osposobile su timove za servisiranje borbenog oklopnog vozila PATRIA u skladu s tehničkom dokumentacijom vozila i provode ih u radionicama u Petrinji i Zagrebu.

Zahtijevana operativna raspoloživost tehnike i dinamika održavanja tenkova, oklopnih vozila i topništva planirani su u skladu s potrebama obuke i vježbi, optimizacijom troškova održavanja u odnosu na taktičko, tehničko i tehnološko stanje pojedinih sustava te u okvirima raspoloživih financijskih sredstava.

Na tehničkim materijalnim sredstvima koja su proglašena neperspektivnim za Oružane snage, poduzimani su samo oni zahvati održavanja i zaštite kojima se navedena sredstva zadržavaju u eksploatacijskom stanju i štite od propadanja dok se nalaze u postupku pripreme za prodaju ili propisan način zbrinjavanja.

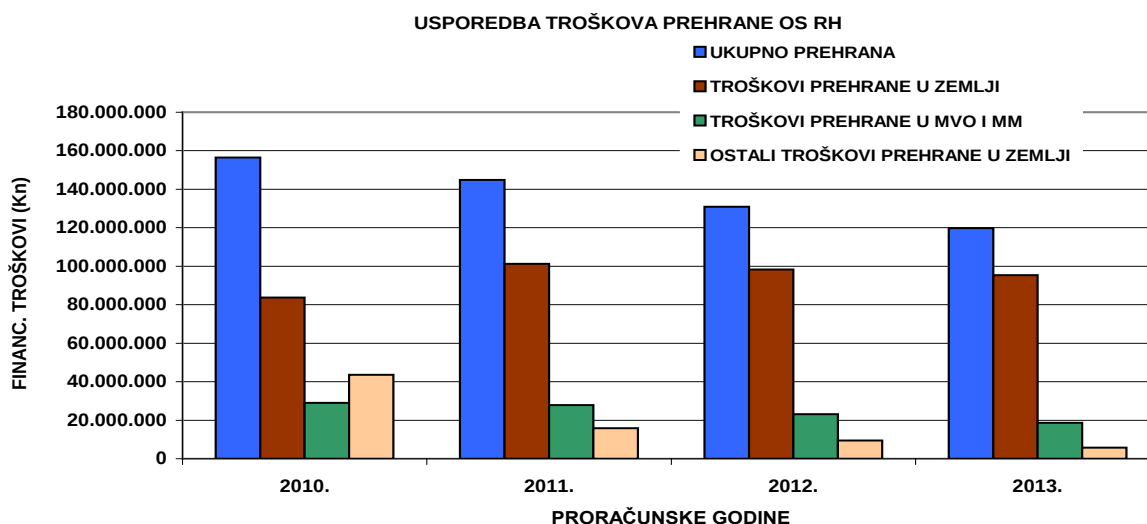
Iako je na održavanje sredstava i borbenih sustava Hrvatske kopnene vojske utrošeno 130% više financijskih sredstava nego u 2012. godini, ukupni financijski udio za održavanje borbenih sustava Hrvatske kopnene vojske od 8% nije zadovoljavajući. U idućim godinama očekuje se daljnje povećanje troškova održavanja zbog revizije ili modernizacije tenkova te većih zahtjeva za održavanjem novih sustava.

U kategoriji opskrbe odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom izdaci u 2013. godini veći su za 6% od izdataka u 2012. godini. Unatoč limitiranim financijskim sredstvima osiguran je kontinuitet i dostatnost opskrbe svim klasama vojnog materijala u zemlji i inozemstvu.

Slika 20. Troškovi nabave odjeće, obuće i osobne opreme u milijunima kuna

Na prehranu i smještaj pripadnika Oružanih snaga u 2013. godini utrošeno je 119,8 milijuna kuna, od toga 95,3 milijuna kuna ili 79,5 % su usluge prehrane u Republici Hrvatskoj, a 18,7 milijuna kuna ili 15,6% su troškovi prehrane u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize i humanitarnim operacijama.

Slika 21. Prikaz troškove prehrane u Oružanim snagama

Tijekom 2013. godine donesen je Pravilnik o prehrani pripadnika Oružanih snaga koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. Njime je optimizirana prehrana u skladu s realnim prehrambenim normativima i standardima te racionalizirana organizacija prehrane.

Usluge čišćenja prostora Ministarstva obrane i Oružanih snaga organizirane su preko tvrtke Pleter-usluge d.o.o., Zagreb i za to je utrošeno u 2013. godini 7,2 milijuna kuna. Usluge pranja, glačanja i kemijskog čišćenja organizirane su manjim dijelom preko civilnih dobavljača, a većim dijelom su korišteni vlastiti kapaciteti. Obavljene su pripreme za izdvajanje poslova pranja i kemijskog čišćenja te njihova preuzimanja, zajedno s osobljem od tvrtke Pleter-usluge d.o.o., Zagreb.

Na opskrbu naftom i naftnim derivatima utrošeno je u 2013. godini ukupno 137,6 milijuna kuna, približno kao i u 2012. godine.

U vezi sa zajedničkim aktivnostima provedbe obuke Oružanih snaga i Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, primljena je donacija 297 253 litara mlaznog goriva u vrijednosti 1.803.000 kuna.

Financijska sredstva prometne potpore uključuju usluge prijevoza i transporta svim vrstama prevoženja, usluge skladišta luka i pristaništa, usluge korištenja cestovne infrastrukture, najam prometnih sredstava, usluge registracije vozila te naknade za štete učinjene na vozilima. Tijekom 2013. godine ukupni troškovi prometne potpore kroz sve programe iznosili su 11,8 milijuna kuna.

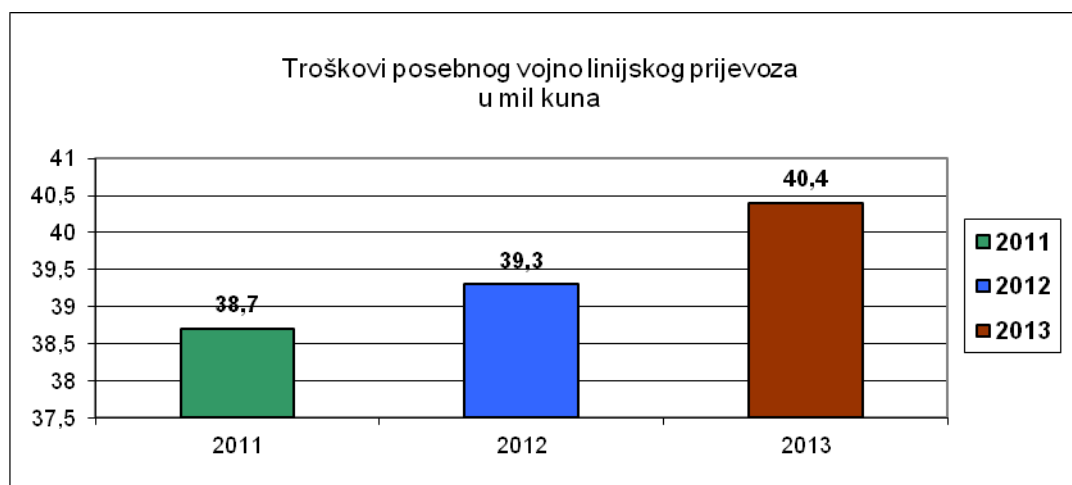
Sposobnost kretanja i mobilnosti Oružanih snaga na funkcionalnim zadaćama, zadaćama obuke i školovanja te vježbi umanjena je zbog općeg stanja nebojnih motornih vozila na taktičkoj razini. Realizacijom ugovora o leasingu vozila, Oružane snage su popunjene s ukupno 195 vozila čime su nedostaci vlastitih sposobnosti nadomješteni, a sposobnost Oružanih snaga u tom dijelu podignuta na zadovoljavajuću razinu.

U cilju popune nedostatnim adekvatnim taktičkim vozilima, Ministarstvo obrane i njemačko Savezno ministarstvo obrane potpisali su sporazum kojim se Republici Hrvatskoj nude na prodaju viškovi rabljenih vozila njemačkih Oružanih snaga. Realizacija sporazuma očekuje se tijekom 2014. i 2015. godine.

Prevoženje vojnih postrojbi i transport opreme i materijala za potrebe operacije ISAF u Afganistanu obavlja se uz pomoć Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država.

Tijekom 2013. godine korištenjem kapaciteta strateškog transporta američkih Oružanih snaga, iz područja operacije ISAF iz Afganistana u Republiku Hrvatsku vraćeno je bez naknade 11 motornih vozila i tri kontejnera vojne opreme.

Posebni (vojno-linijski) prijevoz djelatnika na posao i s posla organiziran je ugovaranjem autobusnih linija na relacijama gdje nije moguće koristiti javni prijevoz. U 2013. godini 7654 pripadnika koristilo je organizirani prijevoz na posao i s posla. Za djelatne vojne osobe te državne službenike i namještenike koji nisu imali mogućnost koristiti javni mrežni prijevoz i posebni vojno-linijski prijevoz utrošeno je 31,5 milijuna kuna.

Slika 22. Prikaz troškova vojno-linijskog prijevoza

Planom nabave za 2014. godinu predviđena su financijska sredstva za nabavu pogonskih goriva u iznosu od 6,5 milijuna kuna koja će se koristiti kao strateška pričuva. Ustrojavanje zaliha goriva i maziva planira se realizirati od 2014. do 2019. godine.

Ministarstvo obrane sklopilo je u 2103. godini ugovor s Hrvatskom agencijom za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata kojim je Agencija obvezna izgraditi nove skladišne kapacitete i u njima čuvati strateške pričuve pogonskog goriva i naftnih derivata za Oružane snage.

Tijekom 2013. godine započeta je izgradnja smještajnih objekata u vojarni "Pukovnik Predrag Matanović" u Petrinji. Ukupna vrijednost ugovora za izgradnju smještajnih objekata iznosi 42.013.156,90 kuna.

Započete su rekonstrukcije objekata za smještaj polaznika škola na Hrvatskom vojnom učilištu te rekonstrukcija infrastrukture u sjedištu Ministarstva obrane.

Za zadaće održavanja objekata i infrastrukture, zaštitu na radu, zaštitu od požara i zaštitu okoliša u vojnim lokacijama Oružanih snaga 2013. godine planirano je bilo 33.873.530 kuna. Od toga je za redovita ispitivanja instalacija, uređaja i opreme, zakupnine i najamnine, ekološke usluge te hitne intervencije kojim se sprječava nastanak štete na objektima i infrastrukturi bilo osigurano 24.869.000 kuna.

3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

3.1. OBRAMBENE PRIPREME

Novim Zakonom o obrani na konceptualno drugačiji način utvrđene su obrambene pripreme odnosno obveze Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva obrane i ostalih ministarstava te u skladu s time i obveze pravnih osoba posebno važnih za obranu. Promijenjena je namjena Plana obrane Republike Hrvatske koji postaje dokument kojim se definira funkcioniranje države i društva u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i ratnom stanju. Slijedom toga izmijenjeni su i podzakonski propisi u području obrambenih priprema.

Metodologija kojom se uređuje izrada Plana obrane Republike Hrvatske i ostalih planova usklađuje se s NATO planiranjem, kao i NATO sustavom odgovora na krize.

Nastavljen je rad na implementaciji Priručnika NATO sustava odgovora na krize (*NATO Crisis Response System Manual – NCRSM*). Nakon provedenih konzultacija u Ministarstvu obrane i s nadležnim državnim tijelima donesena je odluka Vlade Republike Hrvatske o određivanju koordinatora implementacije Mjera odgovora na krize NATO-a u Republici Hrvatskoj i o njihovim zaduženjima. Slijedi izrada elaborata o mogućnostima, pristupu i postupcima implementacije NATO mjera u Republici Hrvatskoj.

Nastavlja se i sudjelovanje u NATO simulacijskim vježbama CMX (*Crisis Management Exercises*) putem kojih se uvježbavaju procedure upravljanja u krizama na strateškoj razini, a u koju je uključeno civilno i vojno osoblje u državama članicama, sjedištu NATO-a i NATO zapovjedništvima. U 2013. godini Ministarstvo obrane je, zajedno s ostalim tijelima, sudjelovalo u planskom procesu za vježbu CMX 14. Vježba je značajan međuresorni alat, kako u detektiranju nacionalnih sposobnosti u odgovoru na krize, tako i u spomenutom procesu implementacije Priručnika NATO sustava odgovora na krize.

U okviru civilno i civilno-vojnoga kriznog planiranja, civilne potpore kolektivnoj obrani te sudjelovanju pripadnika civilnih institucija u obvezama u području potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support*) nastavljene su međuresorne aktivnosti nositelja

obrambenih priprema, jer se, uz sposobnosti Oružanih snaga planira deklariranje i civilnih sposobnosti Republike Hrvatske. Potpora zemlje domaćina podliježe standardiziranju čijim se provođenjem identificiraju sposobnosti Republike Hrvatske za potporu snagama zemalja partnera tijekom bilateralnih ili multilateralnih aktivnosti na njezinu teritoriju.

Ministarstvo obrane pružalo je u 2103. godini stručnu pomoć tijelima državne uprave i pravnim osobama u području obrambenih priprema, u skladu s njihovim zahtjevima i potrebama.

Tijekom 2013. godine nastavljeno je sudjelovanje u aktivnostima vezanim za međunarodnu simulacijsku vježbu SEESIM 14, koja se provodi u okviru regionalne inicijative Forum ministara obrane Jugoistočne Europe (SEDM) i usmjerena je na unaprjeđenje sustava upravljanja u kriznim situacijama. Republika Hrvatska je preuzela obvezu domaćinstva za vježbu SEESIM 14 koja će se provoditi u suradnji s Ministarstvom obrane Republike Bugarske. U tom kontekstu održan je niz konzultativnih sastanaka u Ministarstvu obrane i niz međuresornih sastanaka (Ministarstvo unutarnjih poslova, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Hrvatski Crveni križ, Državni hidrometeorološki zavod), zatim bilateralni sastanci s predstavnicima Ministarstva obrane Republike Bugarske te prva planska konferencija.

3.2. Inspekcijski poslovi

Tijekom 2013. godine rad Inspektorata obrane odvijao se provođenjem redovitih i izvanrednih inspekcijskih nadzora u Oružanim snagama i ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane. U 2013. godini planirano je ukupno 38, a provedeno 35 redovitih inspekcijskih nadzora. Planiranim nadzorima obuhvaćena je većina funkcionalnih područja rada obrambenog resora (upravljanje osobljem, operativno planiranje, logistika, obrambeno planiranje, zapovjedno-informacijski komunikacijski sustavi, obuka i školovanje, civilno-vojna suradnja).

Planom rada obuhvaćeni su i nadzori kojima su nositelji bili drugi inspektori (gospodarenje šumama, lovstvo, zaštita okoliša, zaštita od požara i sl.), a Inspektorat obrane sudjelovao je u njihovoj pripremi i koordinaciji.

Težište u provođenju inspekcijskih nadzora bilo je na:

- aktivnostima na glavnim obučnim događajima u Oružanim snagama važnim za spremnost, kao i na procesu ocjenjivanja, certifikacije i validacije deklariranih snaga za međunarodne operacije
- projektima opremanja, modernizacije i modifikacije tehničko-materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga
- provedbi upravljanja ljudskim resursima
- implementaciji Hrvatskih vojnih normi
- dostignutom stupanju realizacije/implementacije preuzetih Ciljeva sposobnosti.

Pri provedbi aktivnosti Inspektorat obrane provodio je izravan uvid u opće i pojedinačne akte, kao i uvjete i način rada nadziranih osoba te utvrđivao zakonitost postupanja u primjeni propisa.

3.3. OBAVJEŠTAJNI, PROTUOBAVJEŠTAJNI I SIGURNOSNI POSLOVI

U okviru zakonskih mjerodavnosti 2013. godine Vojna sigurnosno-obavještajna agencija, Uprava za obavještajne poslove Glavnog stožera Oružanih snaga i ustrojstvene jedinice vojno-obavještajnog roda u Oružanim snagama djelovale su na temelju Godišnjih smjernica za rad sigurnosno-obavještajnih agencija. Pri tome su strukovne sastavnice djelovale koordinirano kao jedinstveni obrambeni i vojni sigurnosno-obavještajni sustav. Osim u potpori odlučivanju i zapovijedanju, 2013. godine povećan je intenzitet sigurnosno-obavještajnih djelatnosti sustava u potpori sudjelovanju sastavnica Oružanih snaga i drugih cjelina u NATO i/ili EU vođenim operacijama potpore miru i misijama Ujedinjenih naroda te intenzitet sudjelovanja Vojne sigurnosno-obavještajne agencije u djelatnostima kolektivne sigurnosti i obrane NATO-a i Europske unije.

Od trenutka punopravnog članstva u Europskoj uniji, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija počela je sudjelovati u radu jedne od strukovnih agencija, a u 2013. godini ostvarila je i više sudjelovanja u radu strukovnih radnih tijela Europske unije. Prošireno je sudjelovanje Vojne sigurnosno-obavještajne agencije u izradi NATO-ovih usklađenih prosudbi s naglaskom na sudjelovanju Vojne sigurnosno-obavještajne agencije u Sustavu obavještajne upozorbe Saveza. Nastavljeno je izravno sudjelovanje cjelina i stožernih časnika u NATO-vođenoj operaciji ISAF.

Tijekom 2013. godine provedene su pripreme za dodatno uključivanje specijalističkih cjelina i stožernih časnika u NATO vođenim operacijama potpore miru.

Dovršeni su okvirni planovi za stjecanje novih sposobnosti provedbom projekata razvoja i opremanja u okviru Ciljeva sposobnosti koji su integrirani u nacionalne strukovne elemente razvoja i opremanja.

Tijekom 2013. godine pojačane su obrazovne i obučne aktivnosti pripadnika sustava, dijelom osloncem na obrazovne programe Hrvatskoga vojnog učilišta, a dijelom na suradnju s pojedinim članicama ili osloncem na obučne ustanove NATO-a.

Dovršene su i pripreme za preustroj postrojbi vojno-obavještajnog roda. U preustroju će se objediniti dosadašnja Središnjica za elektroničko izviđanje s Vojnom obavještajnom bojnom u jedinstvenu postrojbu na združenoj razini zapovijedanja.

U gardijskim brigadama ustrojiti će se vojno-obavještajne satnije s ojačanim sposobnostima tehničkog prikupljanja i obrade informacija.

4. UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

4.1. PRAVNA UREĐENOST

Ministarstvo obrane koordinira rad s drugim ministarstvima i državnim upravnim organizacijama. Ministarstvo obrane bilo je nositelj u postupku donošenja zakonskih, podzakonskih i drugih akata iz područja obrane, kao i sudjelovalo u donošenju akata iz nadležnosti drugih središnjih tijela državne uprave koji imaju utjecaja na obrambeni resor.

U lipnju 2013. godine doneseni su Zakon o obrani i Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Zakonom o obrani razrađuju se neke od ustavnih kategorija i raspodjela odgovornosti u upravljanju, uporabi i korištenju Oružanih snaga.

Nakon deset godina primjene Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske pokazalo se potrebnim izmijeniti i prilagoditi određena zakonska rješenja, radi kvalitetnije potpore reformi i razvoju Oružanih snaga.

Novim predloženim rješenjima posebno se nastojalo redefinirati rješenja koja se odnose na pristup u službu u Oružane snage, raspoređivanje na dužnosti, promaknuća, obveze, prava i odgovornosti, izdvajanje i prestanak službe te ostala statusna pitanja pripadnika Oružanih snaga.

U okviru međunarodne obrambene i vojne suradnje zaključena su tri međunarodna ugovora i sedam međunarodnih akata vezano za sudjelovanje i angažman Oružanih snaga u operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

4.2. IMOVINSKO-PRAVNI POSLOVI I UPRAVNI POSTUPCI

U 2013. godini ukupno su zaprimljena 573 nova predmeta te ukupan broj predmeta, čije je rješavanje u tijeku, iznosi 15 470. Prema vrstama spora, na naknadu štete odnosi se 32% predmeta, ovršnih je postupaka 18%, radni sporovi čine 31% predmeta, dok se na ostale vrste predmeta i sporova odnosi 19% predmeta. Više od pola (51%) od svih predmeta iz područja radnih sporova odnosi se na prekovremeni rad djelatnih vojnih osoba.

U 2013. godini riješeno je 860 predmeta koji su se odnosili na imovinsko-pravne sporove.

Upravni postupci odnose se na donošenje rješenja po zahtjevima za ostvarivanje prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (staž u Domovinskom ratu, status hrvatskog branitelja, okolnosti stradavanja), rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (prestanak službe, izračun plaća, godišnji odmori, materijalna prava, raspored na dužnosti i dr.).

4.3. JAVNA NABAVA

Samostalni sektor za javnu nabavu ustrojstvena je jedinica Ministarstva obrane nadležna za stručne i upravne poslove vezane za nabavu materijalnih sredstava roba, usluga i radova u Republici Hrvatskoj i inozemstvu za potrebe Oružanih snaga i Ministarstva obrane.

Temeljni cilj provedbe postupaka javne nabave je zadovoljiti potrebe Ministarstva obrane i Oružanih snaga, uz istodobno ostvarivanje najbolje vrijednosti za uložena financijska sredstva te omogućiti gospodarskim subjektima pristup na jednakoj, transparentnoj i pravičnoj osnovi.

Javna nabava je područje u kojem se susreću dva bitna segmenta gospodarstva i to javni sektor kao javni naručitelj koji namjenski troši sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske i poduzetnički sektor kao ponuditelj i ujedno pokretač gospodarskog razvoja.

Propisima javne nabave uređeni su načini postupanja i propisana su načela javne nabave koja su naručitelji obvezni primjenjivati u odnosu na gospodarske subjekte. Između propisanih načela, posebno se ističe načelo transparentnosti koje je značajno za postizanje povjerenja poreznih obveznika vezano za učinkovito trošenje proračunskih sredstava, a isto se postiže objavama javnih nabava.

Radi osiguranja razvoja učinkovitog tržišnog natjecanja na području javne nabave naoružanja i vojne opreme, nužno je da objave o javnoj nabavi budu objavljene na način kako to propisuju Zakon o javnoj nabavi i Uredba o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti. Poštivanje načela transparentnosti garantira se odredbama koje obvezuju da se objave o javnoj nabavi objave i da se o rezultatu postupka i donesenim odlukama informiraju sudionici nadmetanja, kao i sveukupna javnost.

Zakonom o javnoj nabavi i Uredbom o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti, zakonska je regulativa usklađena s direktivama Europske unije u području javnih nabava koja je na sljedeće načine utjecala na donošenje određenih mjera za povećanje transparentnosti i odgovornosti:

- Ministarstvo obrane je na svojim internetskim stranicama objavilo profil kao javni naručitelj (članak 22. Zakona o javnoj nabavi) te obavijest da ne postoje gospodarski subjekti u kojima čelnik tijela naručitelja ili ovlašteni predstavnici u pojedinom postupku javne nabave obavljaju upravljačke poslove ili su vlasnici poslovnog udjela s više od 0,5% (članak 13. Zakona o javnoj nabavi)
- Ministarstvo obrane na svojim internetskim stranicama objavljuje godišnje planove nabave i njihove izmjene i dopune kako bi se zainteresirani gospodarski subjekti, posebno mali i srednji poduzetnici, mogli pripremiti za sudjelovanje u određenim nadmetanjima (članak 20. Zakona o javnoj nabavi)
- usvojena su interna pravila u kojima su utvrđene obveze i nadležnosti osoba koje sudjeluju u pripremi i provedbi postupka javne nabave, ali i izvršenja ugovora o javnoj nabavi, štoviše, vodi se evidencija o svim koracima u pripremi i provedbi postupka javne nabave, čime se, ako dođe do sumnje na sukob interesa ili koruptivne djelatnosti oni mogu lakše utvrditi
- razdvojene su funkcije u sklopu provedbe postupka javne nabave u smislu da ista osoba ne može biti odgovorna za pripremu postupka nabave i kontrolu izvršenja ugovora (Zakon o fiskalnoj odgovornosti)
- uz objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave, dodatna objava svih relevantnih dokumenata i na internetskim stranicama, uključujući i registar sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma, osim onih koji uključuju, zahtijevaju i/ili sadržavaju klasificirane podatke (članak 21. Zakona o javnoj nabavi).

Uredba o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti i cjelokupna regulativa iz područja javne nabave pridonijeli su znatnom smanjenju vojnih nabava označenih

stupnjem tajnosti u zadnje dvije godine, sve u cilju povećanja transparentnosti i upoznavanja javnosti s nabavama unutar obrambenog resora.

Od nekadašnjih preko 50% nabava po izuzeću, koliko su bili predmeti nabave u Planu nabave označeni stupnjem tajnosti u 2011. i 2012. godini, taj postotak u 2013. godini smanjen je ispod razine od 10%. Cilj je u idućim godinama svesti broj postupaka nabave putem izuzeća zbog razloga tajnosti na najmanju moguću mjeru koja osigurava funkcioniranje procesa javne nabave.

Navedeni podaci prikazani su i članovima Odbora za obranu Hrvatskoga sabora, kao i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predstavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2013. godinu u veljači 2013. godine te u studenome 2013. godine na predstavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2014. godinu. Prezentacija je održana uz predstavnike medija i postala je praksa Ministarstva obrane te dobar primjer transparentnog i otvorenog predstavljanja Plana nabave.

U skladu s Planom nabave Ministarstva obrane za 2013. godinu i planiranim financijskim sredstvima realizirano je oko 900 predmeta nabave u ukupnom iznosu od oko 1,300 milijardi kuna, od čega kao predmete nabave od posebnog interesa za Oružane snage ističemo:

- kapitalni remont i produženje životnog vijeka helikoptera Mi-8
- kapitalni remont, produženje resursa i nabava aviona MiG-21
- projekt gradnje obalnog ophodnog broda
- izgradnja smještajnih objekata vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja
- izgradnja interpoliranih skladišnih građevina na vojno skladišnom kompleksu „Hrvatski ždral“, Doljani
- izgradnja zamjenske infrastrukture u Zrakoplovnoj bazi Pleso
- daljinski upravljani oružni sustav (DUOS)
- nabava borbenih odora, odjeće i obuće
- nabava borbene opreme.

Na provedenim postupcima javne nabave u 2013. godini izvršena je ušteda oko 100 milijuna kuna u odnosu na osigurana financijska sredstva u Planu nabave Ministarstva obrane i Financijskom planu Ministarstva obrane za 2013. godinu. Najznačajnije uštede postignute su kroz pregovarački postupak javne nabave, a posebno u postupcima ugovaranja vojno-linijskog, gradskog i međugradskog prijevoza, nabave potrošnog materijala, kolektivnog osiguranja pripadnika i dr.

Za nabavu remonta aviona početna cijena ponude iznosila je preko 170 milijuna kuna u pregovaračkom postupku s ponuditeljima u više stupnjeva, cijena je smanjena na konačnu ponudu od 132 milijuna kuna, čime je ostvarena ušteda oko 40 milijuna kuna.

U nabavi usluge remonta helikoptera od početka inicijalne cijene od 115 milijuna kuna, pregovaračkim postupkom je postignuta konačna cijena 83,5 milijuna kuna, čime je ostvarena ušteda oko 30 milijuna kuna.

Provedbom pregovaračkog postupka za nabavu daljinski upravljano oružnog sustava (DUOS) postignuta je ušteda oko 30 milijuna kuna u odnosu na cijene iz ranijeg razdoblja.

Provedbom ograničenog postupka nabave za nabavu radova – izgradnje smještajnih građevina u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji osigurano je bilo 45 milijuna kuna, a ugovor je zaključen na iznos 42.013.156,89 kuna te je postignuta ušteda nešto manja od 3 milijuna kuna.

Provedbom pregovaračkog postupka nabave za nabavu radioničkog alata i opreme za održavanje borbenih oklopnih vozila PATRIA postignuta je ušteda oko 1,5 milijuna kuna, jer je bilo osigurano 3.681.040 kuna, a ugovorena je cijena iznosila 2.079.417,12 kuna.

Provedbom pregovaračkog postupka nabave za nabavu jurišne puške VHS i njezine dodatne opreme osigurana sredstva iznosila su 17.543.250 kuna, a ugovorena je cijena 17.066.558 kuna te je postignuta ušteda od 476.686 kuna.

Gotovo i u svim drugim provedenim postupcima za nabavu roba, usluga i radova ostvarene su određene financijske uštede.

Do potkraj rujna 2013. godine provedene su pripreme za planiranje nabave za 2014. godinu te je u studenome 2013. godine pripremljen Prijedlog plana nabave za 2014. godinu, koji je postao temelj za pokretanje postupaka javne nabave onih predmeta nabave neophodnih za funkcioniranje Oružanih snaga od početka 2014. godine.

U skladu sa Zakonom o javnoj nabavi izvršena je objava Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma na internetskim stranicama Ministarstva obrane te je provedena koordinacija s Državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz njegove nadležnosti.

U prosincu 2013. godine stupila je na snagu Uputa o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama kojom je obuhvaćen tijek postupka nabave – od izrade Plana nabave, provedbe postupaka nabave pa sve do izvršenja ugovora, reguliranje nabave malih vrijednosti te postupaka izuzetih od primjene Zakona o javnoj nabavi, što je bila i zakonska obveza.

Uputom su detaljno definirani načini i rokovi dostave zahtjeva za nabavu radi izrade Plana nabave koji omogućuje pokretanje postupaka nabave te predmeta nabave nužnih za funkcioniranje Oružanih snaga.

Zakonom o obrani koji je usvojen u Hrvatskom saboru u lipnju 2013. godine propisano je da Odbor za obranu Hrvatskoga sabora daje mišljenje Ministarstvu obrane o nabavi za potrebe obrane za vrijednosti veće od 5,000.000 eura prije pokretanja postupka javne nabave. U skladu s time Odbor za obranu Hrvatskoga sabora u listopadu 2013. godine po prvi puta raspravljao je o pokretanju postupka nabave za izgradnju vojno-skladišnog kompleksa Hrvatski ždral u Doljanima.

4.4. OSTALA PODRUČJA RADA

4.4.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Ključno obilježje razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrola je spoznaja da se treba razvijati kao integrirani sustav koji u sebi povezuje sva područja poslovanja, to jest sve poslovne transakcije osobito vezane za financije. Radi takvog razvoja sustava u nekoliko posljednjih godina, kao i tijekom 2013. godine postignuta je usklađenost s razvojem cjelokupnoga proračunskog sustava. Unaprijeđen je proces povezivanja programa, aktivnosti/projekata financijskog plana s posebnim ciljevima i načinom ostvarenja posebnih ciljeva iz Strateškog plana Ministarstva obrane. Postignuta je veća upravljačka odgovornost čelnika ustrojstvenih jedinica, prijenos ovlasti i odgovornosti, mjerenje rezultata te njihovo praćenje i izvješćivanje. Čelnik korisnika proračuna i čelnici unutarnjih ustrojstvenih jedinica ključne su osobe odgovorne za učinkovito funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola. Ministarstvo obrane je 2013. godine u području financijskog upravljanja i kontrola izradilo Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za 2012. godinu, Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za proračunsku 2013. godinu, s Izvješćem o realizaciji aktivnosti iz Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za 2012. godinu. Radit će se na unaprijeđenju i poboljšanju sustava financijskog upravljanja i kontrola razvojem svih njegovih komponenti, osobito razvojem procesa upravljanja rizicima.

4.4.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže organizaciji ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih procesa kroz upravljanje rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama.

Unutarnja revizija obavlja se u skladu s međunarodno priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju države članice Europske unije. Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje 2013. – 2015. godina i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2013. godinu definirani su organizacijski, kadrovski,

materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi unutar Ministarstva obrane, a prioriteta za odabir revidiranih područja su doprinos ostvarenju strateških ciljeva, vrijednost materijalno-financijskih resursa, učinak na vanjske interesne skupine, učinak na unutarnje sustave, složenost sustava i ranjivost sustava.

Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije provedene su revizije: procesa održavanja inženjerskih materijalno-tehničkih sredstava, procesa funkcioniranja informacijskog sustava, naplate potraživanja prema vanjskim korisnicima usluga Ministarstva obrane i Oružanih snaga, provedbe nabave i primjene informacijskog sustava za Inspektorat obrane, procesa stvaranja i obračuna troškova službenih putovanja, procesa civilno-vojnog školovanja „Kadet“, procesa prehrane u Oružanim snagama, procesa upravljanja zalihama zdravstvenog i veterinarskog potrošnog materijala u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke o aktivnostima i promjenama koje bi dovele do uklanjanja određenih slabosti u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa.

4.4.3. Odnosi s javnošću

Tijekom 2013. godine težište djelovanja na području odnosa s javnošću bilo je usmjereno na pravovremeno i transparentno informiranje javnosti o djelovanju i izvršavanju temeljnih misija i zadaća Oružanih snaga. I u 2013. godini obrambeni resor se tradicionalno percipirao kao nositelj ponajprije obrambene funkcije, a do izražaja je došla i uloga Oružanih snaga kao sudionika u planiranju, pripremi i provedbi aktivnosti kojima se daje potpora civilnim institucijama u protupožarnoj zaštiti, obranama od poplava, helikopterskom medicinskom prevoženju te akcijama traganja i spašavanja. Oružane snage se percipiraju kao jedan od glavnih nositelja u doprinosu Republike Hrvatske međunarodnoj sigurnosti, čime predstavljaju i čimbenik jačanja ugleda Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici.

Aktivnosti koje su se provodile na području odnosa s javnošću mogu se sažeti u tri temeljna stupa NATO doktrine odnosa s javnošću (Odnosi s medijima; Interna komunikacija; Odnosi sa širom zajednicom).

Navedene aktivnosti su provođene koristeći se svi dostupni kanali komunikacija, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radio i tv medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i promocija Oružanih snaga.

U 2013. godini odgovoreno je na 1226 različitih građanskih i novinarskih upita, dok su u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama zaprimljena i obrađena 32 zahtjeva. Od toga su 22 zahtjeva u potpunosti usvojena, dva su djelomično usvojena te je sedam zahtjeva odbijeno, a jedan odbačen.

Nastavljeno je i s praksom medijskog praćenja svih značajnijih događaja kao što su vježbe, međunarodne konferencije, značajne obljetnice, aktivnosti privlačenja osoblja, a posebna pažnja posvećena je promoviranju Oružanih snaga i prezentiranju njihova rada javnosti. Promidžba vojnog poziva odvijala se tijekom sajмова i manifestacija. U tom kontekstu izrađene su i različite promidžbene publikacije i letci.

S obzirom na pokretanje novih studijskih programa na Hrvatskom vojnom učilištu značajan dio promidžbenih aktivnosti bio je usmjeren na informiranje javnosti o tom programu.

U 2013. godini izrađena su 33 različita tiskana izdanja informativnog, edukativnog, vojno-stručnog i dokumentarističkog sadržaja. Posebna pažnja posvećena je internetu i multimedijalnim sadržajima, pri čemu je na internetskoj stranici Ministarstva obrane objavljeno 865 novih pisanih informacija, 309 aktualnih fotogalerija te 14 različitih video i audio izdanja. Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti – zabilježeno je oko 725 000 posjeta u 2013. godini odnosno prosječno 2000 dnevno.

Organizacijom ili potporom različitih kulturnih, humanitarnih i drugih aktivnosti, samostalno ili u suradnji s drugim tijelima i institucijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu nastojala se zadržati pozitivna percepcija Oružanih snaga u javnosti.

5. PRIKAZ KLJUČNIH PLANIRANIH PROJEKATA I PRIORITETA U 2014. GODINI

Planiranje u resoru obrane u uvjetima neizvjesnosti gospodarskih kretanja i proračunskog restrukturiranja popraćeno je nizom izazova i rizika, koji će i u idućem razdoblju zahtijevati brze prilagodbe. U takvim okolnostima, u 2014. godini nastaviti će se reformski zahvati s ciljem postizanja optimalne ravnoteže između izgradnje potrebnih sposobnosti i realno raspoloživih resursa.

U okviru sustava upravljanja osobljem u nastupajućem razdoblju, u skladu sa Strateškim pregledom obrane, nastaviti će se procesi na dostizanju optimalne brojčane veličine i strukture osoblja. S obzirom da bi Oružane snage do kraja 2017. godine trebale dostići plansku veličinu od 15 000 pripadnika, 2014. godine započet će proces restrukturiranja i smanjenja snaga u skladu s donesenom projekcijom za razdoblje 2014. – 2017. godine.

Paralelno s reformama u Oružanim snagama tijekom 2014. godine započet će se s analitičkim procesom s ciljem izrade preporuka za prilagodbu organizacijske strukture Ministarstva obrane, koja će podignuti razinu odgovornosti i učinkovitosti upravljanja obrambenim resursima te pratiti i podupirati promjene u veličini i ustroju Oružanih snaga.

Tijekom 2014. godine izraditi će se koncept za ugovornu, razvrstanu i nerazvrstanu pričuvu.

U suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta u akademskoj 2014./2015. godini započet će provedba programa preddiplomskog četverogodišnjeg studija Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja, nastaviti će se razvoj preddiplomskih studijskih programa za potrebe Hrvatske ratne mornarice i Hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i protuzračne obrane te razvoj diplomskih i poslijediplomskih studijskih programa.

Projekti opremanja i modernizacije provoditi će se, prioritetno, u cilju ispunjenja Ciljeva sposobnosti prihvaćenih u okviru NATO procesa obrambenog planiranja, a koji su prvenstveno usmjereni na unaprjeđenje sposobnosti kopnenih snaga temeljenih na mehaniziranoj bojni.

Mornaričke snage će nastaviti razvijati sposobnosti za zaštitu suvereniteta i nadzor te zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Nastavit će se projekt opremanja obalnim ophodnim brodom za Obalnu stražu Republike Hrvatske te modernizacija radarskog sustava Enhanced Peregrine odnosno razvoj sposobnosti stvaranja integrirane slike pomorske situacije na Jadranu.

Remont i modernizacija aviona i helikoptera glavni su projekti opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u idućem razdoblju. Remont aviona MiG-21 bit će završen 2014. godine, a remont helikoptera će se nastaviti prema planiranoj dinamici.

Nastavit će se započeti projekti na izgradnji smještajnih kapaciteta, adaptaciji i izgradnji skladišnih kapaciteta ubojnih sredstava te nastavak ulaganja u energetiku i komunikacije.

Od važnijih aktivnosti ističemo i izradu Strategije razvoja informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga te konsolidaciju komunikacijsko-informacijske infrastrukture kroz projekt uspostave jedinstvenih domena. Pokrenute su aktivnosti radi uspostave kolanja elektroničkih dokumenata putem informacijskog sustava MORH-DOK (OS-DOK) između ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Nakon 2013. godine, koja je bila godina konceptualnog i pravnog uobličavanja, početka strukturnih reformi i dugoročnih projekata izgradnje i unaprjeđenja sposobnosti, 2014. godina je godina intenzivnih reformskih i razvojnih procesa, ali i godina velikih izazova uslijed nastavka djelovanja u uvjetima financijskih restrikcija.

ZAKLJUČAK

Tijekom 2013. godine zadaće iz nadležnosti obrambenog resora provedene su u uvjetima daljnjeg smanjenja proračunskih sredstava, uz istodobno održavanje, a u pojedinim aspektima čak i povećanje zahtjeva za sposobnostima i doprinosima međunarodnoj sigurnosti.

Kontinuirano smanjivanje proračunskih sredstava djelomično je uspješno nadomještanje unaprjeđenjem upravljačkih procesa, racionalizacijom poslovanja, jačanjem profesionalnih standarda kod pripadnika obrambene organizacije te uključivanjem u multinacionalne mehanizme razvoja sposobnosti.

Oružane snage provele su sve tražene zadaće, u okviru, Ustavom Republike Hrvatske definiranih misija: od zadaća kojima se jačaju obrambeni kapaciteti te, u mirnodopsko vrijeme, ispunjava misija obrane Republike Hrvatske i saveznika; zadaća u okviru sudjelovanja u izgradnji stabilnog i sigurnog međunarodnog okružja do pružanja različitih oblika potpore civilnim institucijama i stanovništvu u zemlji.

U izvještajnom razdoblju provedene su značajne reforme i donesene bitne odluke, kao što je najavljeno u prošlogodišnjem Izvješću.

Novi konceptualni i pravni okvir, funkcioniranje obrambenog resora uskladio je s novom geopolitičkom realnošću i međunarodno pravnim položajem Republike Hrvatske odnosno težišno ih pozicionirao u kontekst NATO članstva i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Podignut je stupanj spremnosti Oružanih snaga kroz intenzivni program obuke i vježbi s posebnim naglaskom na vježbe s bojevim gađanjima.

Postignuta su evidentna poboljšanja u obrambenom planiranju na strateškoj razini, upravljanju i raspolaganju imovinom te u transparentnosti javne nabave.

Uspostavljanje dugoročnog personalnog planiranja, s jasnim kriterijima profesionalnog razvoja, predstavlja značajan korak na području razvoja sustavnog upravljanja ljudskim resursima.

Promicanjem politike rodne ravnopravnosti, ostvarena su evidentna i konkretna postignuća na svim područjima odnosno razinama obrambenog resora.

Kroz suradnju s civilnom akademskom zajednicom utvrđeni su temelji za uspostavljanje visokoga vojnog obrazovanja i unaprjeđenje postojećeg sustava vojne izobrazbe.

Uspostavom Metodologije upravljanja razvojnim projektima i osnivanjem Odbora za nadzor, kontrolu i odlučivanje u upravljanju projektima u Ministarstvu obrane osiguravaju se kontrolni mehanizmi za uspješnost vođenja projekata i ostvarenje očekivanih rezultata kroz upravljačku djelatnost i optimiziranje dobivene vrijednosti za uložena financijska sredstva u provedbi projekata.

Unatoč financijskim ograničenjima, uz racionalizaciju poslovanja i pažljivom prioritizacijom, nastavljeno je s ulaganjem u opremanje i modernizaciju, uz trajnu intenciju za što većim uključenjem domaćih proizvođača, poštujući uvjete jednakog tržišnog natjecanja.

U 2013. godini obrambeni resor usmjerio je svoje djelovanje na ispunjenje tri skupine ciljeva:

- izgradnja sposobnosti za učinkovito djelovanje u suvremenim uvjetima odnosno ispunjenje utvrđenih misija
- povećanje učinkovitosti upravljačkih procesa i razine transparentnosti
- vjerodostojno djelovanje u sustavu kolektivne obrane i u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Zaključno, može se utvrditi kako su Oružane snage te obrambeni resor u cjelini sposobni i spremni ispuniti sve misije i zadaće koje su propisane Ustavom Republike Hrvatske te one čije ispunjenje od njih zatraže Hrvatski sabor, Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske.

PRILOZI

Operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije u 2013. godini

Redni broj	SASTAVNICA	LOKACIJA	ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		DS/N		UKUPNO			Planirana financijska sredstva u kunama	Ostvareni trošak u kunama
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI		
1.	20. HRVCON ISAF	AFGANISTAN	66	8	117	4	88	8	1		272	20	292	178.341.753	177.677.462
2.	21. HRVCON ISAF		48	8	89	4	62	2	3		202	14	216		
3.	22. HRVCON ISAF		40	4	60	5	59		2		161	9	170		
4.	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	16	2							16	2	18	2.234.500	2.211.802
5.	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	12	2							12	2	14		
6.	UNFICYP	CIPAR	4								4	0	4		
7.	UNIFIL	LIBANON	2								2	0	2		
8.	UNMIL	LIBERIJA	4								4	0	4	1.093.200	824.351
9.	ATALANTA	SOMALIJA	4								4	0	4		
10.	11. HRVCON KFOR	KOSOVO	10		9	1					19	1	20	17.885.732	16.795.588
11.	12. HRVCON KFOR		10		10						20	0	20		
12.	13. HRVCON KFOR		11		11						22	0	22		
13.	14. HRVCON KFOR		10		9	1					19	1	20		
14.	10. HRVCON UNDOF	GOLANSKA VISORAVAN	8	1	42	2	42	2			92	5	97	12.469.958	12.326.286
	UKUPNO		245	25	347	17	251	12	6	0	849	54	903	212.025.152	209.835.489

**Pregled provedenih inspekcija u drugim državama u skladu sa
Subregionalnim sporazumom o kontroli naoružanja u 2013.godini**

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	od 9. do 11. travnja	Republika Srbija	poligon „Pasuljanske livade“	Pasuljanske livade
2.	od 17. do 19. rujna	Republika Srbija	kasarna „Bačka“	Bačka Topola
3.	od 21. do 24. listopada	Crna Gora	kasarna „Milovan Šaranović“	Danilovgrad
4.	od 5. do 7. studenoga	Bosna i Hercegovina	vojarna „Butila“	Butila, Sarajevo

**Pregled provedenih inspekcija u Republici Hrvatskoj
u skladu sa Subregionalnim sporazumom o kontroli naoružanja u 2013. godini**

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	od 22. do 25. travnja	Crna Gora	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb
2.	od 7. do 9. svibnja	Republika Srbija	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb
3.	od 11. do 13. lipnja	Bosna i Hercegovina	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb
4.	od 1. do 3. listopada	Republika Srbija	vojarna „Slunj“	Slunj

**Pregled provedenih evaluacijskih posjeta i inspekcija specificiranog područja u drugim državama
po Bečkom dokumentu 2011 u 2013. godini**

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	od 29. siječnja do 1. veljače	Republika Srbija	Inspekcija specificiranog područja (gost inspektor iz Albanije)	Beograd, Jakovo, Batajnica Pančevo, Smederevo
2.	od 26. veljače do 1. ožujka	Švicarska Konfederacija	Inspekcija specificiranog područja	Aarau, Bremgarten, Mellingen, Emmen
3.	od 2. do 4. travnja	Kraljevina Švedska	Evaluacijska posjeta 1. Marinska pukovnija	Berga
4.	od 22. do 25. travnja	Švicarska Konfederacija	Posjeta vojnoj formaciji i zračnoj bazi	Bure, Zračna baza Payerne
5.	od 25. do 28. lipnja	Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država u Saveznoj Republici Njemačkoj	Posjeta vojnoj formaciji i zračnoj bazi	Baumholder, Zračna baza Spangdahlem
6.	od 11. do 15. ožujka	Republika Makedonija	Gost inspektor u inspekcijskoj ekipi Republike Slovenije	Središnji i južni dio Republike Makedonije

Pregled provedenih inspekcija specificiranog područja u Republike Hrvatske po Bečkom dokumentu 2011 u 2013. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	od 5. do 8. veljače	Ruska Federacija	Inspekcija specificiranog područja	Bjelovar, Zagreb, Karlovac, Slunj

Pregled provedene promatračke misije u drugoj državi u skladu sa Sporazumom o otvorenom nebu u 2013. godini

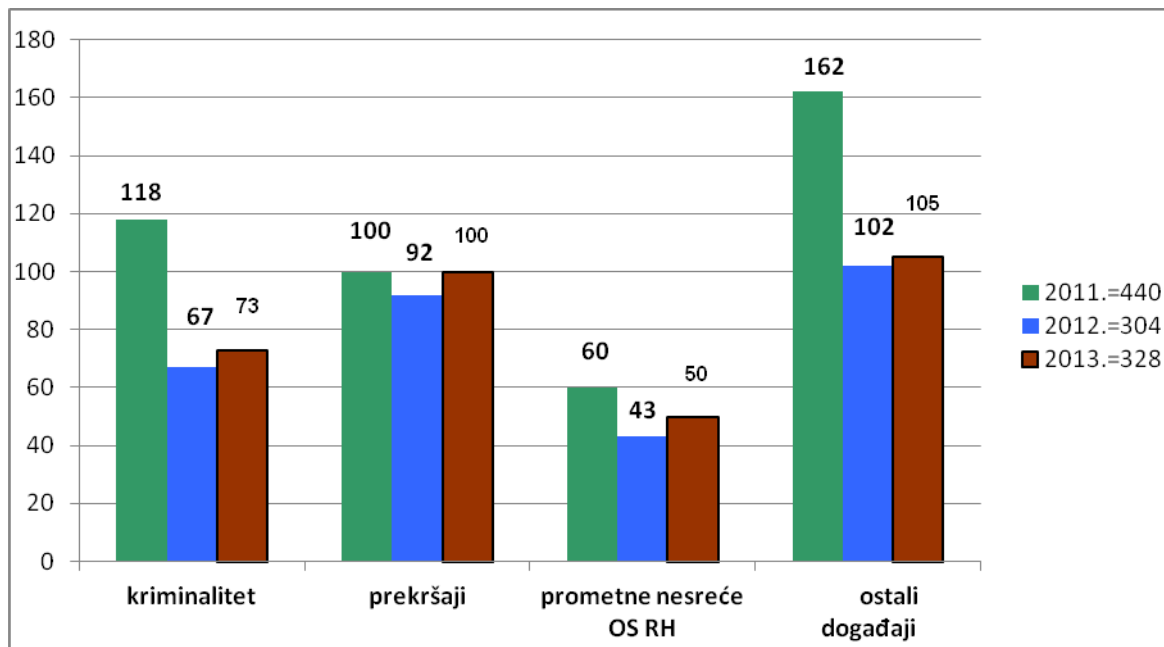
Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	od 3. do 7. lipnja	Bosna i Hercegovina	An-26	714 km	2 h 38 min

Pregled provedene promatračke misije u Republici Hrvatskoj u skladu sa Sporazumom o otvorenom nebu u 2013. godini

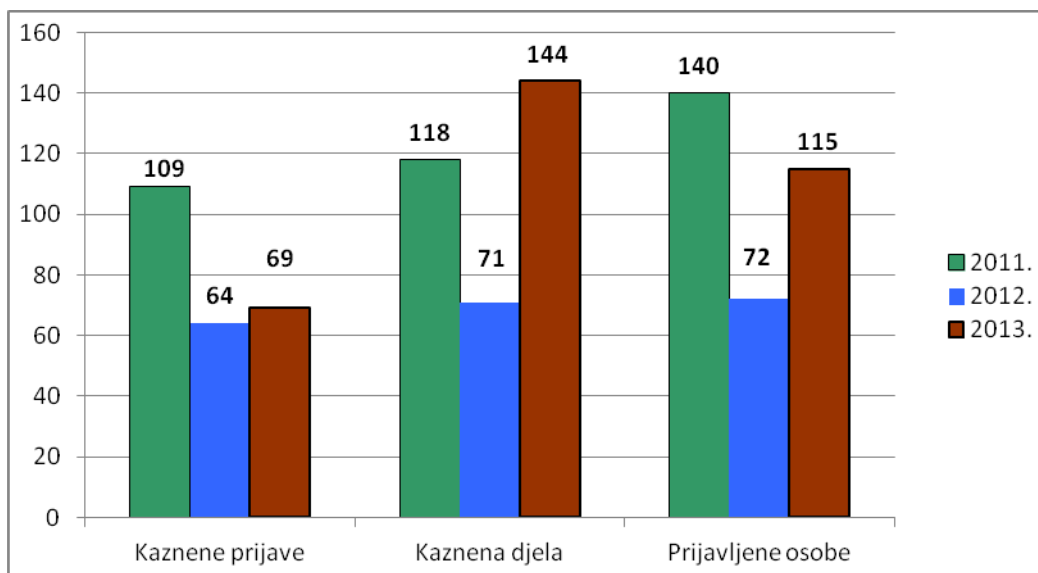
Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	od 25. do 30. ožujka	Ruska Federacija	An-30B	1300 km	4 h 49 min

Postupanje Vojne policije

Usporedba događaja 2011., 2012. i 2013. godine

Prikaz podnesenih kaznenih prijava, počinjenih kaznenih djela i prijavljenih osoba

Vojnostegovni sud

Stegovna odgovornost

BROJ ODRŽANIH RASPRAVA u 2013.	BROJ STRANAKA O ČIJOJ JE STEG. ODGOV. ODLUČENO U 2013.	NAJČEŠĆI OBLIK STEG. PRIJESTUPA	NAJČEŠĆI STATUS OSOBE KOJOJ JE IZREČENA STEG. KAZNA	NAJČEŠĆA STEG. KAZNA
196	171	nedolično ponašanje - 43	vojnici/mornari- 54	smanjenje plaće - 43
		neizvršenje zapovijedi - 11	dočasnici - 33	zaust. u napred. - 40
		nesavjesno obavljanje službe - 10	časnici - 21	prestanak DVS - 15

Materijalna odgovornost

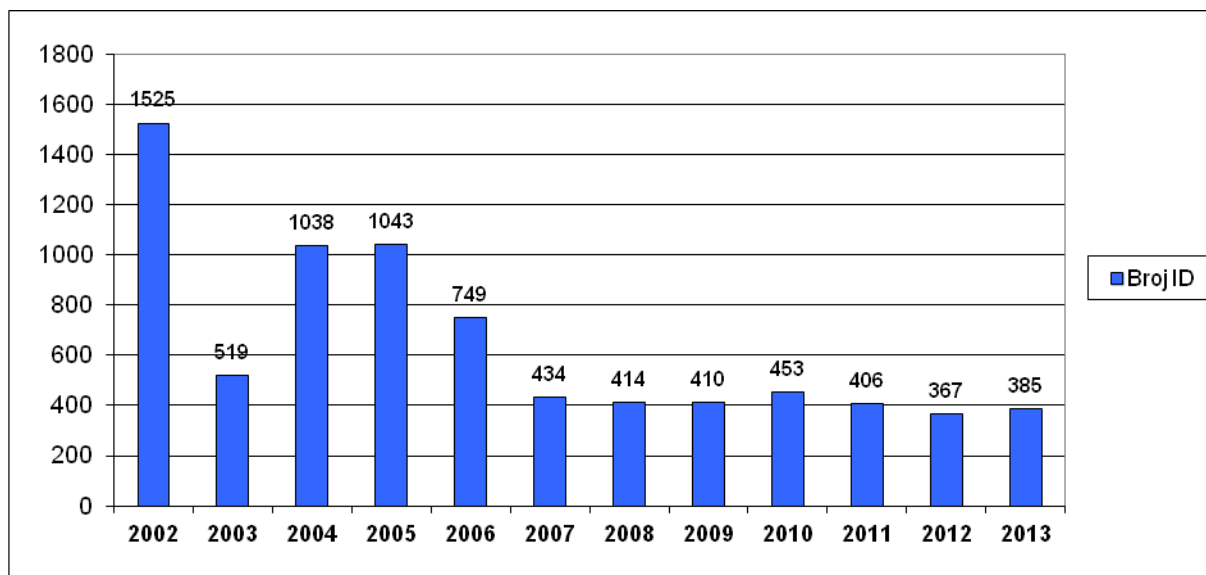
UKUPNO RIJEŠAVANO/ RIJEŠENO PREDMETA		OBVEZUJUĆE RJEŠENJE		OSLOBAĐAJUĆE RJEŠENJE		OSTALO/OBUSTAVA	
BR. PRED.	IZNOS	BR. PRED.	IZNOS	BR. PRED.	IZNOS	BR. PRED.	IZNOS
123	2.215.307,09 kn	31	173.615,56 kn	27	852.766,76 kn	65	1.203.651,22 kn

Izvanredni događaji

U 2013. godini u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama evidentirano je 385 izvanrednih događaja (ID) što je povećanje za 18 ID (4,7%) u odnosu na 2012. godinu. To je drugi najmanji broj izvanrednih događaja od 2002. godine od kada se sustavno prati kretanje izvanrednih događaja. Najmanji broj izvanrednih događaja evidentiran je u 2012. godini.

U 362 izvanredna događaja uzrok je ljudski čimbenik (nepažnja, namjera, slučajnost, sudar, alkoholizam, nepoštivanje propisa i dr.) dok su preostali uzroci meteouvjeti, požar i neispravnost sredstava.

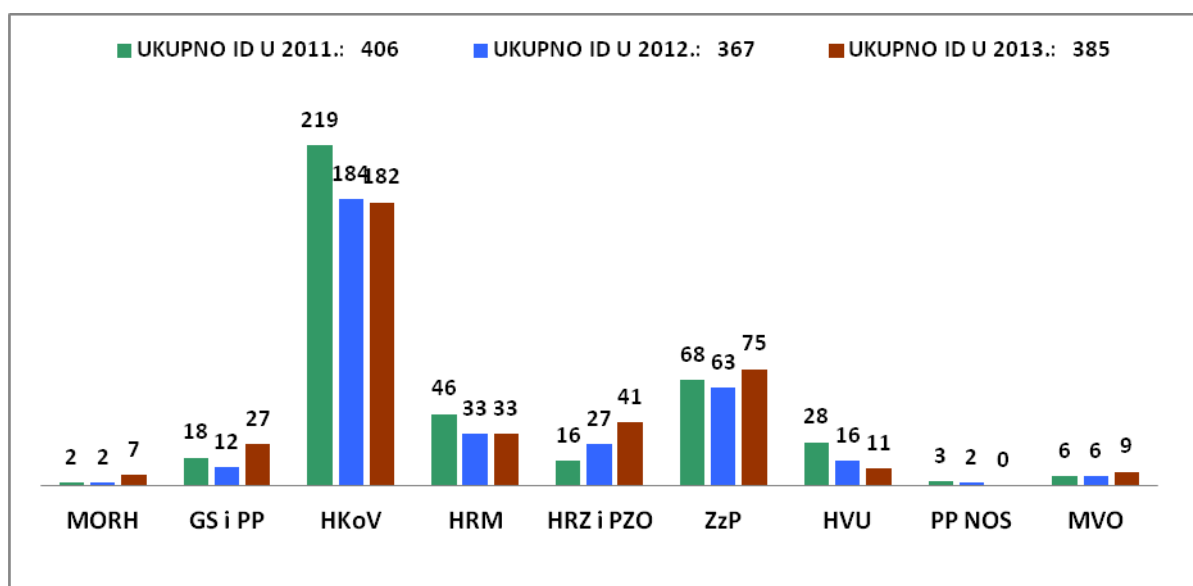
U izvanrednim događajima u 2013. godini sudjelovalo je 387 pripadnika Oružanih snaga i 133 civilne osobe, što je smanjenje za 57 osoba u odnosu na 2012. godinu. Od 387 pripadnika Oružanih snaga najzastupljeniji su vojnici/mornari (163 osobe), zatim dočasnici (127 osoba), časnici (61 osoba), državni službenici i namještenici (31 osoba), dva kadeta i tri dragovoljna ročnika.

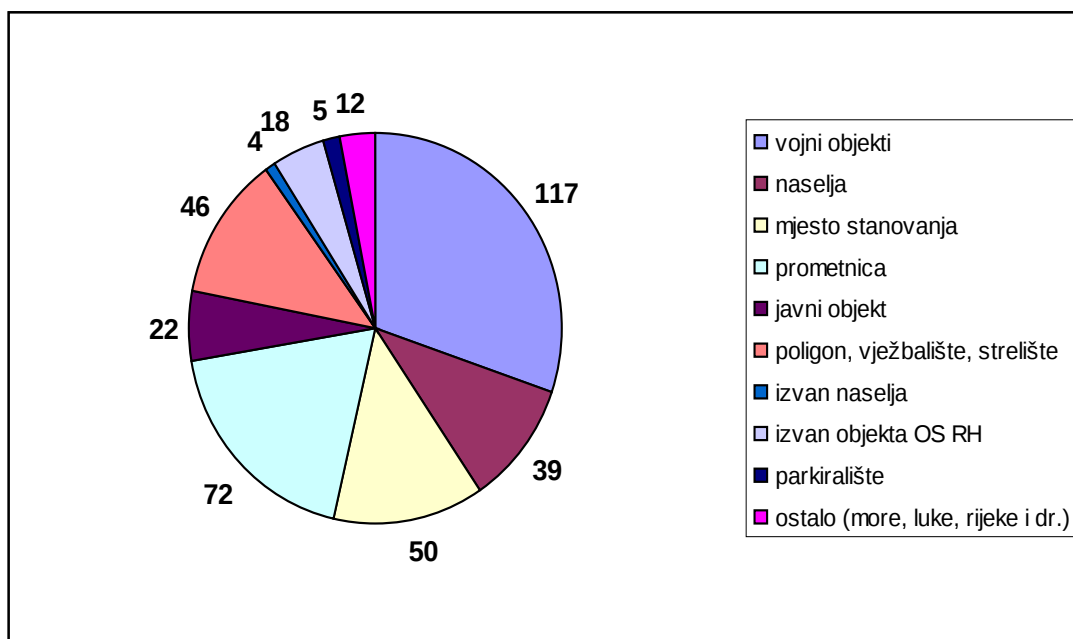
Prikaz kretanja ukupnog broja izvanrednih događaja od 2002. do 2013. godine

U 2013. godini zabilježeno je 14 izvanrednih događaja sa smrtnim posljedicama, što je za šest izvanrednih događaja manje u odnosu na 2012. godinu. Jedan dočasnik-piroteničar u srpnju 2013. godine umro je uslijed teške ozlijede tijekom sanacije prostora vojno-skladišnog kompleksa Pađene, a u kolovozu 2013. godine na vojnom poligonu Gašinci tijekom obuke jedanaestog naraštaja dragovoljnih ročnika smrtno je stradao dragovoljni ročnik. Sedam pripadnika Oružanih snaga umrlo je prirodnom smrću zbog bolesti u 2013. godini, dva pripadnika Oružanih snaga su počinila samoubojstvo izvan službe, a tri pripadnika Oružanih snaga su smrtno stradala u prometnim nesrećama izvan službe.

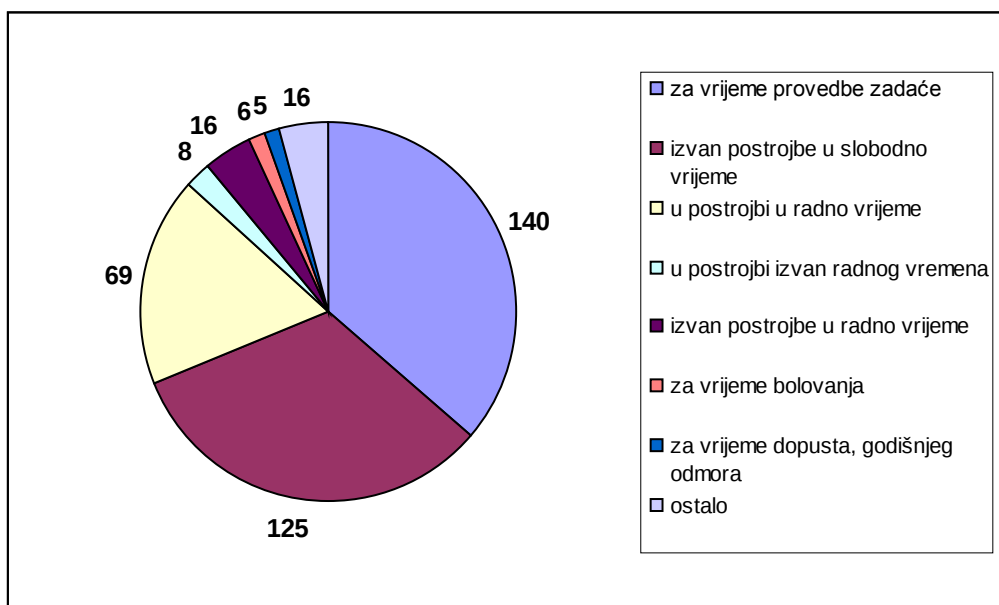
U operacijama potpore miru evidentirano je devet izvanrednih događaja u kojima je sudjelovalo 12 pripadnika Oružanih snaga. U operaciji ISAF u Afganistanu evidentirano je sedam izvanrednih događaja, dok su u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni evidentirana dva izvanredna događaja.

Pregled izvanrednih događaja po ustrojstvenim jedinicama
Ministarstva obrane i Oružanih snaga

Pregled izvanrednih događaja po mjestu nastanka u 2013. godini

Pregled izvanrednih događaja po vremenu nastanka u 2013. godini

Vojna izobrazba

Struktura vojne izobrazbe časnika prema mjestu provedbe, broju, vrsti polaznika i rodnoj zastupljenosti

ČASNIČKA IZOBRAZBA		Trajanje god/mj/d	Broj polaznika koji je završio izobrazbu u 2013.	Broj polaznika čije je školovanje u tijeku	UKUPNO m/ž	Napomena
Temeljna časnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	10 mj	88	115	159/44	1 polaznik iz Bosne i Hercegovine
Napredna časnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	6,5 mj	85	56	116/25	
	u inozemstvu	4-7 mj	7	3	9/1	završeno u Sjedinjenim Američkim Državama
Tečaj obrambene diplomacije	polaznici iz Republike Hrvatske	1,5 mj	14	-	11/3	
	inozemni polaznici		7	-	7/0	Republika Makedonija(2), Bosna i Hercegovina(2), Republika Kosovo, Crna Gora, Ukrajina
Slijedno-rastuća izobrazba u FP za časnike	u Republici Hrvatskoj	6,5 mj	43	-	34/9	
Zapovjedno-stožerna škola	polaznici iz Republike Hrvatske	10 mj	36	37	65/8	
	inozemni polaznici		5	5		Bosna i Hercegovina(2), Republika Makedonija, Republika Kosovo, Crna Gora
	pripadnici Oružanih snaga školovani u inozemstvu	7-12 mj	2	1	3/0	u Sjedinjenim Američkim Državama

ČASNIČKA IZOBRAZBA		Trajanje god/mj/d	Broj polaznika koji je završio izobrazbu u 2013.	Broj polaznika čije je školoвање u tijeku	UKUPNO m/ž	Napomena
Ratna škola/Škola nacionalne sigurnosti	polaznici iz Republike Hrvatske	10 mj	11	8	18/1	17 djelatnika iz Oružanih snaga i dva djelatnika Vojne sigurnosno- obavještajne agencije
	predstavници drugih državnih tijela		1	1	2/0	Sigurnosno-obavještajna agencija
	inozemni polaznici		3	5	8/0	Bosna i Hercegovina, Republika Makedonija, Republika Kosovo, Republika Srbija, Crna Gora
	pripadnici Oružanih snaga školovani u inozemstvu	5-12 mj	3	2	5/0	u Sjedinjenim Američkim Državama i Republici Srbiji

Struktura vojne izobrazbe dočasnika prema mjestu provedbe, broju, vrsti polaznika i rodnoj zastupljenosti

DOČASNIČKA IZOBRAZBA		Trajanje god/mj/d	Broj polaznika koji je završio izobrazbu u 2013.	Broj polaznika čije je školovanje u tijeku	UKUPNO m/ž	% u odnosu na 2012.
Izobrazba za razvoj vođa	u Republici Hrvatskoj	1 mj	48	-	46/2	-45% zbog uvođenja novog oblika školovanja (1. razine Slijedno rastuće izobrazbe)
Temeljna dočasnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	5 mj	175	84	248/11	8%
Napredna dočasnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	3 mj	113	-	102/11	12%
	u inozemstvu	-	-	-	-	
Visoka dočasnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	10 mj	12	12	23/1	0%
	u inozemstvu	2-10 mj	3	2	4/1	0%

Vježbe Oružanih snaga

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1.	"STEADFAST ILLUSION 13"	Priprema i ocjenjivanje operativnih protuobavještajno - sigurnosnih sposobnosti za sudjelovanje u operacijama odgovora na krize	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	13.400
2.	"SHARP LYNX 13"	Završno certificiranje NATO MNMP BAT te pridruživanja u MNC NE	pripadnici /postrojbe oružanih snaga SR Njemačke, Češke, Slovačke i Poljske	45	376.000
3.	"COMBINED ENDEAVOR 13"	Povećanje interoperabilnosti i testiranje kompatibilnosti komunikacijsko-informatičke opreme	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	12	348.777
4.	"STEADFAST INDICATOR 13"	Zajedničko uvježbavanje i ocjenjivanje osoblja HUMINT	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	3	13.700
5.	"HRVATSKI PONOS 13/1"	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura koje se zahtijevaju u operacijama potpore miru pod vodstvom NATO, svih sastavnica kontingenta koje se upućuju u ISAF	pripadnici /postrojbe vojske Crne Gore	500	615.000
6.	"SPREMNOST 13"	Ocjenjivanje spremnosti snaga deklariranih za NRF 14. Taktička vježba bojne u napadu s bojevim gađanjem uz blisku zračnu potporu zrakoplova F-16	pripadnici /postrojbe USAF	800	2.174.000
7.	"STEADFAST JAZZ 13"	Završno ocjenjivanje snaga NRF-14	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	10	40.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
8.	"IMMEDIATE RESPONSE 13"	Promicanje regionalne stabilnosti i suradnje, jačanje partnerskih sposobnosti razvoj povjerenja kroz unapređenje interoperabilnosti NATO saveza i partnerskih zemalja	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Albanije, Crne Gore, Srbije Slovenije, Austrije	400	1.300.000
9.	"HRVATSKI PONOS 13/2"	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura koje se zahtijevaju u operacijama potpore miru pod vodstvom NATO svih sastavnica kontingenta koje se upućuju u ISAF	pripadnici /postrojbe vojske Crne Gore	450	400.000
10.	"UDAR 13"	Taktička vježba oklopne bojne u napadu s bojevim gađanjem uz blisku zračnu potporu zrakoplova F-16. Nacionalno ocjenjivanje satnije VP	pripadnici /postrojbe USAF	1100	1.827.000
11.	"CBRN 13"	Provedba vježbe afilijacije voda NBKO u bojnu NBKO Oružanih snaga Republike Slovenije	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga Republike Slovenije	35	38.000
12.	"CRYSTAL EAGLE 13"	Uvježbavanje nominiranih postrojbi kroz CRO scenarij sa COIN operacijama radi potpore obuci zapovjednika i stožera u PVDO usredotočujući se na operacije u Afganistanu 2014.	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga Republike Slovenije i država članica NATO MNC NE	3	94.500

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
13.	"ŠTIT 13"	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura i gađanje ciljeva u zračnom prostoru.	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	500	1.507.000
14.	"ADRIATIC CASEX 13" STRIKE	Provedba uvježbavanja tehnika, taktika i procedura bliske zračne potpore i time steći uvid u osposobljenost zračnih kontrolora i rad u višenacionalnom okružju	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Slovenije, Talijanske Republike, Mađarske i Sjedinjenih Američkih Država	4	25.000
15	"ADRION 13" LIVEX	Poboljšanje interoperabilnosti i uvježbavanje procedura u planiranju i provedbi multinacionalnih mornaričkih operacija koje za cilj imaju jačanje sigurnosti na moru	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Albanije, Crne Gore, Helenske Republike, Talijanske Republike, Republike Slovenije	32	504.000
16.	"ADRION 13"	Poboljšanje interoperabilnosti i uvježbavanje procedura u planiranju i provedbi multinacionalnih mornaričkih operacija koje za cilj imaju jačanje sigurnosti na moru	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Albanije, Crne Gore, Helenske Republike, Talijanske Republike, Republike Slovenije	3	36.000
17.	"HARPUN 13/1"	Uvježbavanje Hrvatske ratne mornarice u planiranju operacija na moru te b/g ciljeva na moru i u zraku brodova Flotile Hrvatske ratne mornarice i Obalne straže Republike Hrvatske	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	300	365.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
18.	"HARPUN 13/2"	Uvježbavanje Hrvatske ratne mornarice u planiranju, operacija na moru te b/g ciljeva na moru i u zraku brodova Flotile Hrvatske ratne mornarice i Obalne straže Republike Hrvatske	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	250	945.000
19.	"NOCO/DANEX 13"	Uvježbavanje protuminskih ronioca Flotile Hrvatske ratne mornarice po NATO protuminskim taktikama i procedurama	pripadnici /postrojbe oružanih snaga SR Njemačke i Kraljevine Danske	4	42.000
20.	"DOLPHIN 13"	Osposobljavanje za protuminska djelovanja, pretraživanje, detekcija i mapiranje mina. Razvoj mjera i postupaka za protuminsko ratovanje, unošenje podataka u Središte za minsko ratovanje i GIS platformi	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Slovenije	30	100.000
21.	"RAMSTEIN ASPECT S"	Unapređenje obučenosti i uvježbanosti za rad sustava za nadzor i zaštitu zračnog prostora u miru kriznim situacijama i ratnom sukobu u sklopu NATO Integriranog sustava protuzračne obrane (NATINADS)	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	45	46.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
22.	"LOGEX 13"	Uvježbati logističke djelatnike iz A-5 zemalja i Kraljevine Švedske u planiranju i provedbi log. procedura i rada u multinacionalnom stožeru na operativnoj razini u provedbi razmjesta, održavanja snaga i povratka iz operacije mult. brigade	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Finske, Sjedinjenih Američkih Država, Danske, Srbije, Gruzije, Ukrajine, Azerbajdžana, Moldavije i Armenije	15	99.000
23.	"STEADFAST FLOW 13"	Uvježbavanje stožernog prometnog osoblja i operatora sustava ADAMS u simuliranom okružju	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	25.500
24.	"CAPABLE LOGISTICIAN 13"	Vježba logističke standardizacije i interoperabilnosti	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Bugarske, Rumunjske, Gruzije i Slovačke	4	81.500
25.	"LOGEX 14"	Uvježbati logističke djelatnike u planiranju i provedbi logističkih procedura, rada u multinacionalnom stožeru na operativnoj razini u provedbi razmjesta, održavanja snaga i povratka iz operacije multinacionalne brigade u provedbi NATO vođene operacije	pripad./postrojbe oružanih snaga Finske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Makedonije, Norveške, Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Ukrajine, Azerbajdžana, Moldavije Švedske, Albanije i Armenije	1	12.000
26.	"COBRA 13"	Uvježbavanje zapovjedništva i postrojbe u multinacionalnom okružju za planiranje, pripremu i izvođenje specijalnih operacija	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Češke, Estonije, Finske, Francuske, Mađarske, Litve, Slovačke, Norveške, Švedske, Nizozemske i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske	50	500.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
27.	"CYBER COALITION 13"	Uvježbavanje strateškog procesa donošenja odluka i kibernetičke obrane	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	40.000
28.	„CAX 13“	Osposobljavanje polaznika škola za sudjelovanje u pripremi i provedbi operacija strategijske, operativne i taktičke razine na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na zapovjednim i stožernim dužnostima uz primjenu združene doktrine	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	200	-
SVEUKUPNO:					11.568.377